SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 16. decembra 2010 *

V zadevi T-19/07,

Systran SA, s sedežem v Parizu (Francija),

Systran Luxembourg SA s sedežem v Luxembourgu (Luksemburg),

ki ju zastopata J.-P. Spitzer in E. De Boissieu, odvetnika,

tožeči stranki,

proti

Evropski komisiji, ki sta jo sprva zastopala E. Montaguti in F. Benyon, nato E. Traversa in E. Montaguti, zastopnika, skupaj z A. Berenboomom in M. Isgourjem, odvetnikoma,

tožena stranka,

zaradi tožbe za povračilo škode, ki sta jo tožeči stranki domnevno utrpeli zaradi nezakonitosti po javnem razpisu Komisije v zvezi z vzdrževanjem in jezikovno nadgradnjo njenega sistema za strojno prevajanje,

* Jezik postopka: francoščina.

SPLOŠNO SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi J. Azizi, predsednik, E. Cremona, sodnica, in S. Frimodt Nielsen (poročevalec), sodnik,

sodna tajnica: T. Weiler, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 27. oktobra 2009

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

I – *Različice programske opreme Systran*

1 Razlikovati je treba med štirimi različicami programske opreme za strojno prevajanje Systran (tako imenovani „sistem Systran“):

– prvotna različica (v nadaljevanju: Systran Mainframe), ki jo je leta 1968 ustvaril P. Toma, tržile pa so jo kalifornijska družba World Translation Center Inc. (WTC) in druge povezane družbe (v nadaljevanju skupaj: skupina WTC);

– različica, ki jo je prvotno uporabljala Evropska komisija (v nadaljevanju: EC-Systran Mainframe) in za katero je bilo od leta 1975 do leta 1987 sklenjenih več pogodb med družbo WTC in Komisijo, več pogodb med Komisijo in ponudniki storitev ter več pogodb med skupino Systran (prevzemnico skupine WTC) in Komisijo;

– nova različica (v nadaljevanju: Systran Unix), ki jo je prva tožeča stranka, družba Systran SA (v nadaljevanju: Systran), ustvarila po nakupu skupine WTC leta 1986 za delovanje v okoljih Unix in Windows; to različico je skupina Systran razvila po letu 1993;

– nova različica, ki jo je uporabljala Komisija (v nadaljevanju: EC-Systran Unix) in za katero je bila leta 1997 sklenjena pogodba med drugo tožečo stranko, družbo Systran Luxembourg SA (v nadaljevanju: družba Systran Luxembourg), in Komisijo.

II – *Ozadje razmerij med strankami*

2 Ozadje pogodbenih razmerij med strankami, skupino WTC in njeno prevzemnico, skupino Systran, na eni strani ter Komisijo na drugi, je nujno za opredelitev obsega lastninskih in uporabniških pravic za različici programske opreme Systran, ki ju je uporabljala Komisija, in sicer EC-Systran Mainframe in nato EC-Systran Unix. Komisija s sklicevanjem na to ozadje trdi, da ima obravnavana tožba pogodbeni temelj, medtem ko tožeči stranki opozarjata, da nobena od teh pogodb, na katere se sicer ne sklicujeta, ne vpliva na njune lastninske pravice in tožbo.

A – *Prvo obdobje: od različice Systran Mainframe do različice EC-Systran Mainframe*

3 Stranke se strinjajo, da je programsko opremo za strojno prevajanje Systran ustvaril P. Toma in da so bile družbe skupine WTC izključne lastnice različice Systran Mainframe te programske opreme.

1. Prvotne pogodbe med skupino WTC (in drugimi družbami) in Komisijo

4 Skupina WTC in Komisija sta 22. decembra 1975 podpisali pogodbo o, prvič, namestitvi in razvoju sistema za strojno prevajanje Systran iz angleščine v francoščino, in drugič, o začetnem razvoju sistema za strojno prevajanje Systran iz francoščine v angleščino (v nadaljevanju: prvotna pogodba).

5 Člen 1, prvi odstavek, prvotne pogodbe z naslovom „Predmet“ se glasi:

„Pogodbena stranka za račun Komisije prevzame nadaljnji razvoj svojega sistema za strojno prevajanje SYSTRAN iz angleščine v francoščino (v nadaljevanju: osnovni sistem) in začetni razvoj sistema za strojno prevajanje SYSTRAN iz francoščine v angleščino.“

6 Člen 3 prvotne pogodbe z naslovom „Plačilo“ določa:

„Kot plačilo za naloge, opravljene v okviru te pogodbe, Komisija nakaže pogodbeni stranki znesek v višini 161.800 USD pod temi pogoji:

[…]

Ta znesek vključuje nadomestilo za odstop pravice do uporabe osnovnega sistema v celotnem obdobju, zajetem s pogodbo. Pokriti mora vse stroške pogodbene stranke pri izvajanju te pogodbe, vključno s stroški osebja, računalniškim časom, potnimi stroški in stroški dostave.“

7 Člen 4 prvotne pogodbe z naslovom „Uporaba sistema po izteku pogodbe“ se glasi:

„(a) Pogodbeni stranki se strinjata, da pogodbena stranka Komisiji dodeli pravice do sistema, kot obstaja na datum izteka pogodbe (v nadaljevanju: spremenjeni sistem), in z njim povezane dokumentacije na omejeni podlagi, to pomeni izključno za lastne potrebe Komisije in za podobne potrebe javnih uprav držav članic Skupnosti ter izključno za prevajanje iz angleščine v francoščino in iz francoščine v angleščino, vendar brez časovne omejitve. […]

(b) Če bi želela Komisija po izpolnitvi te pogodbe še naprej interno ali prek tretje osebe razvijati spremenjeni sistem z uporabo drugih jezikovnih parov Skupnosti, pogodbeni stranki nakaže pavšalni znesek v višini največ 100.000 USD za prvi jezikovni par in 80.000 USD za vsak naslednji par oziroma 200.000 USD za vsako

novo jezikovno kombinacijo. Ti zneski pokrivajo pravico Komisije do izključne in neomejene uporabe razvitega spremenjenega sistema za nedoločen čas.

Če bi želela Komisija po izpolnitvi te pogodbe pogodbeno stranko zaprositi še za nadaljnji razvoj spremenjenega sistema z uporabo drugega jezikovnega para, ji nakaže pavšalni znesek v višini največ 25.000 USD za prvi par in 20.000 USD za vsak naslednji par oziroma 50.000 USD za vsako novo jezikovno kombinacijo.

(c) Pogodbena stranka ima pravico, da za svoj račun in za svoje potrebe uporablja spremenjeni sistem, kot je bil razvit v okviru te pogodbe in pogodb o nadaljnjem razvoju z uporabo drugih jezikovnih parov, kot je podrobno določeno v točki (b), drugi odstavek, razen glosarjev, ki so bili posebej razviti za Komisijo. Dostop do glosarjev bo pogodbeni stranki odobren za vsak primer posebej ob plačilu letne najemnine, ki ne bo višja od 20 % stroškov; pogodbeni stranki bodo glosarji brezplačno na voljo samo za predstavitvene namene."

8 Na podlagi člena 5(f) prvotne pogodbe se je za pogodbo uporabljalo luksemburško pravo, v primeru spora pa so bila pristojna luksemburška sodišča.

9 Komisija je po sklenitvi prvotne pogodbe med letoma 1976 in 1987 sklenila številne pogodbe z družbami iz skupine WTC, ki so bile namenjene izboljšavam sistema Systran in razvoju novih jezikovnih parov (skupaj devet novih jezikovnih parov).

10 Poleg tega je Komisija z različnimi družbami, ki niso bile del skupine WTC in niso bile pogodbene stranke, sklenila pogodbe, s katerimi je vladnim organom držav članic in institucijam Skupnosti dovolila uporabo sistema Systran. Komisija je v eni od

teh pogodb z naslovom „Protokol k sporazumu o tehničnem sodelovanju“, ki jo je 18. januarja 1985 sklenila s francosko družbo Gachot SA, navedla, da „sistem Systran, programska oprema in slovarji ostajajo v lasti Komisije“ (člen 4 z naslovom „Pravice do uporabe“). Komisija je na podlagi tega protokola k sporazumu družbi Gachot dovolila, da „njen sistem za strojno prevajanje Systran uporablja za ustanove evropskega javnega sektorja“, v zameno pa je družba Gachot Komisiji zagotovila podatke o kakovosti opravljenih prevodov, da bi lahko izboljšala učinkovitost sistema (člen 1 z naslovom „Predmet“). Sodelovanje med Komisijo in družbo Gachot je potekalo brez finančnega vložka (člen 3 z naslovom „Izdatki“).

2. Pogodba o sodelovanju med skupino Systran in Komisijo

11 Družba Gachot je z več pogodbami, sklenjenimi od septembra 1985, kupila družbe skupine WTC, ki so imele v lasti tehnologijo Systran in različico Systran Mainframe, in po tej pridobitvi postala skupina Systran.

12 Komisija je z dopisom z dne 2. februarja 1987, ki ga je generalni direktor Generalnega direktorata (GD) za telekomunikacije, informacijsko industrijo in inovacije poslal družbi Gachot, zahtevala odgovore na več vprašanj, ki jih je prejela z dopisom z dne 5. februarja 1987:

„1. vprašanje: Ali lahko J. Gachot dokaže, da je dejansko (on ali družba Gachot […]) lastnik ali večinski delničar družb WTC in Systran Institut ter da prevzema vse odgovornosti svojih družb do Komisije?“

„Odgovor: Naša družba je po eni strani odkupila vse delnice [P.] Toma v družbah WTC in Latsec in po drugi strani 76 % delnic družbe Systran Institut. Smo torej popolnoma pooblaščeni za nastopanje v imenu celotne skupine in njeno zastopanje pri Komisiji."

„2. vprašanje: Kaj se bo zgodilo s temi odgovornostmi, če bo J. Gachot (ali [družba] Gachot) prenehal biti lastnik (ali večinski delničar) teh družb? Ali se J. Gachot zavezuje, da bo od morebitnih kupcev zahteval izpolnitev teh obveznosti?"

„Odgovor: Prenos družb ni predviden. Nasprotno, naša skupina sledi politiki trajnega razvoja na tem področju. Poleg tega Komisija nima razlogov za zaskrbljenost na tem področju, saj so med skupino WTC in Komisijo kot pravnima osebama sklenjene pogodbe in morebitna sprememba lastništva delnic teh družb nikakor ne vzbuja pomislekov o sklenjenih pogodbah."

„3. vprašanje: Ali lahko J. Gachot potrdi, da je Komisija s sklenitvijo različnih pogodb z družbama WTC in Systran Institut pridobila neizključne pravice do uporabe za evropski javni sektor, ki se nanašajo na [devet] jezikovnih različic sistema Systran?"

„Odgovor: Iz pogodb, sklenjenih med skupino WTC in Komisijo […], je jasno razvidno, da ima Komisija neizključne pravice do uporabe za svoje potrebe in potrebe vladnih agencij držav članic Skupnosti, in sicer za jezikovne različice sistema Systran II v jezikovnih [parih], ki jih je kupila […]"

„8. vprašanje: Ali J. Gachot še vedno soglaša, da se medvladnim ustanovam, katerih ozemlje je onkraj meja Skupnosti, v zameno za plačilo licenčnine dovoli uporaba [programske opreme] Systran?“

„Odgovor: Družba Gachot vsekakor namerava sistem Systran dati na voljo mednarodnim ustanovam, katerih ozemlje je onkraj meja Skupnosti, in sicer v skladu z različnimi sporazumi, ki jih bo družba Gachot sklenila s temi ustanovami […]“

„14. vprašanje: Ali bi bila družba WTC pripravljena pod enakimi pogoji kot prej Komisiji odstopiti pravice do uporabe sistema Systran za prevajanje iz španščine v angleščino? Ali bi bila cena zanj enaka ceni, ponujeni za sistem za prevajanje iz nemščine v angleščino?“

„Odgovor: Družba WTC v celoti soglaša s tem, da Komisiji odstopi licenco za neizključno uporabo za prevajanje iz španščine v angleščino, po potrebi pa tudi iz italijanščine v angleščino in iz portugalščine v angleščino. Cena in pogoji bodo v glavnem odvisni od izpopolnjenosti sistemov v trenutku, v katerem jih bo Komisija kupila.“

„15. vprašanje: Ali bi bila družba WTC pripravljena razviti nove sisteme z danščino in grščino kot ciljnima jezikoma ter jih prodati Komisiji z (neizključnimi) pravicami do uporabe za javni in zasebni sektor?“

„Odgovor: Družba WTC v celoti soglaša s tem, da razvije kakršen koli sistem z evropskimi jezikovnimi pari in druge sisteme, ki bi jih Komisija morda potrebovala.“

„16. vprašanje: Ali bi bil J. Gachot zainteresiran za pretvorbo sistema Systran v jezik C, ki deluje s sistemom Unix, in bi ta pretvorba povečala njegovo prenosljivost v računalniškem smislu? Ali bi bil pripravljen v celoti ali deloma financirati potrebno naložbo (ki bi verjetno znašala milijon ekujev)?“

„Odgovor: Pretvorba sistema Systran v jezik C, ki deluje s sistemom Unix, je eden od predvidenih projektov. Vendar se nam zdi najprej veliko pomembneje, da svoja prizadevanja osredotočimo na izboljšanje kakovosti prevodov in poenotenje več različic [sistema] Systran. Pretvorba [sistema] Systran za uporabo s sistemom Unix je sicer zelo zanimiva, vendar je odvisna od zagotovitve finančnih sredstev […]“

13 Komisija je v telefaksu z dne 5. marca 1987, ki ga je uradnik GD za telekomunikacije, informacijsko industrijo in inovacije poslal družbi Gachot, tako opisala vsebino „pogodbe Systran“, o kateri so pogajanja še potekala:

„Pravice, cilji in obveznosti

V okviru pogodbe so pravice, ki jih pridobita obe stranki, popolnoma uravnotežene.

Skupina Systran je lastnica osnovne programske opreme, pravice Komisije do uporabe njenih [devetih] jezikovnih parov pa veljajo samo za institucije Skupnosti in uradne ustanove držav članic.

Po drugi strani pa ima Komisija v lasti glosarje, ki jih je razvila po letu 1975.

Vsaka stranka je za pridobitev pravic namenila približno 8 milijonov ekujev in si tako prizadeva za obogatitev svojih naložb.

Komisija ima moralno obvezo, da gospodarstvu Skupnosti omogoči dobiček od naložb, ki so jih vplačali njeni davkoplačevalci, medtem ko želi skupina Systran sistem čim prej začeti tržiti v Evropi.

Ta cilja popolnoma sovpadata in se dopolnjujeta v okviru predlagane pogodbe.

Poleg tega imata Komisija in skupina Systran interes, da z uskladitvijo programske opreme in glosarjev iz [programske opreme] Systran naredita za učinkovito orodje […]“

14 Skupina Systran in Komisija sta 4. avgusta 1987 podpisali pogodbo o skupni ureditvi razvoja in izboljšav prevajalskega sistema Systran za sedanje in prihodnje uradne jezike Skupnosti ter o njenem izvajanju (v nadaljevanju: pogodba o sodelovanju).

15 V pogodbi o sodelovanju je bilo v okviru „[p]redhodne obrazložitve“ navedeno:

„1. Sistem Systran, ki ga je zasnovala družba WTC, je sistem za strojno prevajanje, ki vsebuje osnovno programsko opremo, jezikovno in periferno programsko opremo ter različne dvojezične slovarje.

2. Komisija je 22. septembra 1975 z družbo WTC sklenila pogodbo o uporabi sistema Systran s strani Komisije in začetnem razvoju tega sistema s strani družbe WTC.

Komisija in družba WTC sta zatem sklenili še druge pogodbe, ki so se nanašale na izboljšave obstoječega sistema in razvoj sistemov za [nove] jezikovne pare.

Cilj teh pogodb, sklenjenih med letoma 1976 in 1985, je bil razviti in izboljšati prevajalsko programsko opremo in osnovne slovarje za zadevne jezike.

3. Vzdrževanje in nadaljnji razvoj sistemov sta bila zagotovljena z drugim nizom pogodb med Komisijo in storitvenimi družbami. Te pogodbe so se nanašale na potrebe in namene Komisije.

4. Komisija je od leta 1985 z različnimi družbami sklenila pogodbe, s katerimi je vladnim organom in institucijam Evropskih skupnosti dovolila uporabo sistema Systran v zameno za informacije, ki bi Komisiji omogočile izboljšanje učinkovitosti sistema.

5. Stranki ugotavljata, da ima Komisija licenco za uporabo osnovnega sistema in izboljšav […], ki jih je uvedla družba WTC, pri čemer licenca velja samo za uporabo na ozemlju Evropskih skupnosti v sektorjih, podrobno navedenih v [odstavku] 4 zgoraj.

6. Izboljšave in razvoj sistema Systran, ki so jih uvedle Komisija in njene pogodbene stranke, [navedene v odstavku 3 zgoraj], posebej slovarji, so izključna last Komisije.

7. Stranki menita, da je v njunem interesu in interesu uporabnikov sistema Systran, da se ta sistem stalno izboljšuje. Da bi združili svoja prizadevanja in tako omogočili izboljšave, sta se odločili za sklenitev te pogodbe o sodelovanju.

V tem duhu si stranki vzajemno priznavata pravico do uporabe sistema Systran, ki se lahko spremeni z izpopolnitvami, uvedenimi zaradi uporabe sistema v javnem in zasebnem sektorju."

16 Člen 4 pogodbe o sodelovanju, ki se nanaša na „[l]astninske pravice", določa:

„Jezikovne različice sistema Systran in njihove komponente ostanejo v lasti partnerjev, ki so jim pripadale ob podpisu pogodbe.

Družbe skupine Systran se zavezujejo, da svojih lastninskih pravic ne bodo prenesle brez predhodnega obvestila in soglasja služb Komisije. Prevzemnik se bo moral strinjati s prevzemom pravic in obveznosti, ki za te družbe izhajajo iz te pogodbe o sodelovanju."

17 V uvodu priloge I k pogodbi o sodelovanju je navedeno:

„Čeprav je imela Komisija vseskozi v lasti glosarje in druge komponente, ki jih je razvila za več različic Systran, pa so bile lastninske pravice za osnovno programsko opremo razdeljene med več družb, Komisija pa je sklenila pogodbe in sporazume o uporabi sistema ter njegovih izboljšavah in razvoju med drugim z družbama [WTC] in Systran Institut.

Ker je družba Gachot […] od začetka leta 1986 glavna delničarka teh družb, je bila ta skupna pogodba za razvoj in uporabo sistema Sytran sklenjena med vsemi zainteresiranimi stranmi […]"

18 Člen 4a pogodbe o sodelovanju, ki se nanaša na „[i]zboljšave in nadomestila", določa:

„Vsak razvoj in vsaka izboljšava sistema, ki izhajata iz njegove uporabe s strani [s]kupine Systran, se takoj sporočita in dasta na razpolago Komisiji.

Vsak razvoj in vsaka izboljšava sistema, ki izhajata iz njegove uporabe s strani Komisije, se takoj sporočita in dasta na razpolago skupini Systran.

Vsaka sprememba sistema, ki ne izhaja iz njegove uporabe v pravem pomenu besede, bo predmet pogajanj med strankama.

V začetnem dveletnem obdobju bo lahko vsaka stranka uporabljala razvojne rešitve in izboljšave druge stranke, ne da bi za to morala plačati kakršno koli nadomestilo.

Po izteku tega obdobja in glede na pridobljene izkušnje bosta Komisija in skupina Systran določili pogodbeno ureditev svojega prihodnjega sodelovanja."

19 Člen 5 pogodbe o sodelovanju, ki se nanaša na „[p]ravice do uporabe", določa:

„(a) Komisija ima pravico, da v javnem sektorju na ozemlju Skupnosti uporablja najbolj izpopolnjeno različico skupnega sistema in licence za uporabo tega sistema dodeli nacionalnim in mednarodnim javnim ustanovam, ki imajo sedež na ozemlju Skupnosti, kot je določeno v [odstavku] 4 uvodne obrazložitve.

(b) […]

(c) Družbe [s]kupine Systran se zavezujejo, da bodo kateri koli zasebni ustanovi omogočile uporabo sistema pod pogoji, ki veljajo za komercialno uporabo."

20 V skladu s členoma 11 in 12 pogodbe o sodelovanju se je za pogodbo uporabljalo belgijsko pravo, vsak spor med strankama glede razlage, izvajanja ali neizvajanja pogodbe pa se je predložil v arbitražo.

21 Komisija je med letoma 1988 in 1989 sklenila štiri pogodbe z družbo Gachot, da bi pridobila licenco za uporabo programske opreme Systran za jezikovne pare nemščina-angleščina, nemščina-francoščina, angleščina-grščina, španščina-angleščina in španščina-francoščina.

22 Komisija je s priporočenim pismom z dne 11. decembra 1991 odpovedala pogodbo o sodelovanju v skladu z njenim členom 8 in s šestmesečnim odpovednim rokom. S to določbo je bilo predvideno, da bo po izteku triletnega obdobja vsaka stranka razpolagala s sistemom Systran, kot ga bo izpopolnila vsaka od njiju. Po mnenju Komisije je bila ta odpoved upravičena, ker družba Systran ni izpolnila svojih pogodbenih obveznosti in je zahtevala plačilo za razvojne rešitve v zvezi z dvema jezikovnima paroma (francoščina-italijanščina in francoščina-španščina), ki naj bi jih izvedla Komisija in naj bi bile v skladu s pogodbo o sodelovanju dane na razpolago družbi Systran. Različica EC-Systran Mainframe je ob prenehanju pogodbe o sodelovanju vključevala šestnajst jezikovnih različic.

23 Skupina Systran je nato ustvarila in tržila novo različico programske opreme Systran, ki je delovala z uporabniškima sistemoma Unix in Windows (Systran Unix), Komisija pa je razvila različico EC-Systran Mainframe za omenjenih šestnajst jezikovnih parov, ki jim je bil dodan par grščina-francoščina, pri razvoju katerega je sodeloval zunanji soizvajalec, ta različica pa je delovala z uporabniškim sistemom Mainframe, ki ni bil združljiv z uporabniškima sistemoma Unix in Windows.

B – *Drugo obdobje: od različice Systran Unix do različice EC-Systran Unix*

24 Da bi lahko različica EC-Systran Mainframe delovala v okoljih Unix in Windows, so bile med družbo Systran Luxembourg in Komisijo sklenjene štiri pogodbe (v nadaljevanju: pogodbe o prehodu).

25 Komisija je 19. decembra 1997 pred podpisom prve pogodbe o prehodu družbo Systran zaprosila za soglasje v zvezi z več točkami, med katerimi sta ti točki:

„1. Uporaba [i]mena Systran

Med predstavitvami in v dokumentaciji oziroma korespondenci se pogosto sklicujemo na ‚sistem Komisije za strojno prevajanje'. Ker ta temelji na sistemu Systran, bi bilo v takih primerih logičneje uporabljati ime Systran ali […] različica ES sistema Systran.

2. Načelo vzajemne uporabe sistemov [družbe] Systran […] in Komisije

Komisija bo lahko uporabljala proizvode družbe Systran […] na svojem strežniku. Ta pa bo lahko uporabljala sistem Komisije.

Družba Systran […] in njene hčerinske družbe se že zdaj zavezujejo, da ne bodo zahtevale denarnega nadomestila na podlagi pogodb, ki sta jih v preteklosti sklenili ‚[s]kupina Systran' in Komisija."

26 Družba Systran je na to zahtevo Komisije odgovorila 22. decembra 1997, na dan podpisa prve pogodbe o prehodu, pri čemer je navedla:

„1 Uporaba [i]mena Systran

Soglašamo, da lahko Komisija uporablja znamko SYSTRAN. Uporabljati jo je treba sistematično za vsak sistem za strojno prevajanje, ki izhaja iz izvirnega sistema Systran. Zato vam pravico do uporabe znamke SYSTRAN podeljujemo samo za razširjanje ali zagotavljanje sistema za strojno prevajanje Systran.

2. Načelo vzajemne uporabe sistemov [družbe] Systran […] in Komisije

Soglašamo, da lahko Komisija uporablja proizvode Systran v okolju Unix in/ali Windows za notranje potrebe.

Družba Systran se zavezuje, da ne bo zahtevala denarnega nadomestila na podlagi pogodb, ki sta jih v preteklosti sklenili skupina Systran in Komisija."

27 Člen 2 prve pogodbe o prehodu, sklenjene med družbo Systran Luxembourg in Komisijo, vsebuje to opredelitev „[s]istema Komisije za strojno prevajanje":

„Sistem Komisije za strojno prevajanje, imenovan ‚Systran EC version' [različica ES sistema Systran], označuje posebno različico sistema za strojno prevajanje Systran, ki ga je prvotno razvil ‚World Translation Center', La Jolla, ZDA, Komisija pa ga je

nato po letu 1976 razvila za notranje potrebe. Sistem Komisije za strojno prevajanje se razlikuje od različice ‚Systran Original Version' [izvirna različica sistema Systran], to je od sistema za strojno prevajanje, ki so ga razvile in ga tržijo družba Systran SA France in njene hčerinske družbe."

(The Commission's machine translation system, or 'Systran EC version', designates a specific version of the Systran machine translation system originally developed by the World Translation Center, La Jolla, USA, which since 1976 has been further developed by the European Commission for internal purposes. The Commission's machine translation system is distinct from the 'Systran Original Version', which refers to the machine translation system developed and commercialised by Systran S.A. of France and its subsidiaries.)

28 Člen 13 prve pogodbe o prehodu z naslovom „Patenti, uporabna spričevala (uporabni modeli), industrijske znamke in modeli, pravice industrijske in intelektualne lastnine" določa:

„1. Komisija je takoj obveščena o vseh rezultatih ali patentih, ki jih pogodbena stranka[, to je družba Systran Luxembourg,] pridobi na podlagi te pogodbe; ta rezultat ali patent je v lasti Evropskih skupnosti, ki z njim prosto razpolagajo, razen če že obstajajo pravice industrijske ali intelektualne lastnine.

2. Sistem Komisije za strojno prevajanje, vključno z njegovimi komponentami, tudi če so bile med izvajanjem pogodbe spremenjene, ostane v lasti Komisije, razen če že obstajajo pravice industrijske ali intelektualne lastnine.

[…]

5. Če postopek sproži tretja oseba, zlasti če gre za uveljavljanje pravice, tudi po izpolnitvi pogodbe, vpletena stranka o tem čim prej obvesti drugo stranko; obe stranki nastopata skupaj in druga drugi pošiljata vse informacije in dokazila, s katerimi razpolagata ali jih pridobita."

(1. Any results or patent obtained by the Contractor [to je družba Systran Luxembourg] in performance of this contract shall be immediately reported to the Commission and shall be the property of the European Communities, which may use them as they see fit, except where industrial or intellectual property rights already exist.

2. The Commission's machine translation system, together with all its components shall, whether modified or not in the course of the contract, remain the property of the Commission, except where industrial or intellectual property rights already exist.

[…]

5. At the first sign of proceedings by a third party, in particular of a claim, even after completion of the contract, the party involved shall notify the other party as soon as possible and the two parties shall then act in unison and provide each other with all the information and evidence that they possess or obtain.)

29 V skladu s členoma 15 in 16 prve pogodbe o prehodu se je za pogodbo uporabljalo luksemburško pravo, za vse spore med Skupnostjo in družbo Systran Luxembourg v zvezi s to pogodbo pa so bila pristojna luksemburška sodišča.

30 Poleg tega je prva dopolnitev k četrti pogodbi o prehodu določala, da se ta pogodba izteče 15. marca 2002, in pojasnjeno je bilo, da se s tem datumom „pogodbena stranka zavezuje, da bo do 15. marca 2002 izpolnila vse naloge, ki so predmet pogodbe, med

drugim bo priskrbela najnovejše dokazilo o vseh pravicah (znamke, patenti, pravice industrijske in intelektualne lastnine, avtorska pravica itd.), ki jih je skupina Systran uveljavljala v zvezi s sistemom za strojno prevajanje Systran“ Kot navaja Komisija, ji družba Systran Luxembourg teh informacij ni poslala.

C – *Tretje obdobje: od javnega razpisa z dne 4. oktobra 2003*

31 Komisija je 4. oktobra 2003 objavila javni razpis za vzdrževanje in jezikovno nadgradnjo sistema Komisije za strojno prevajanje. Na podlagi tega javnega razpisa sta bila dva sklopa naročila od desetih dodeljena družbi Gosselies. Gre za sklopa, pri katerih se kot izvorna jezika uporabljata angleščina ali francoščina.

32 Družba Systran je z dopisom z dne 31. oktobra 2003 Komisiji sporočila:

„Seznanjeni smo z javnim razpisom, objavljenim 4. oktobra 2003 […] Iz dokumenta je razvidno, da bi bile lahko z načrtovanimi deli kršene pravice intelektualne lastnine naše družbe. Ker želimo še naprej tvorno sodelovati s Komisijo, želimo vaše mnenje o tej točki. Iz zgoraj navedenih razlogov je razvidno, da ne moremo odgovoriti na ta javni razpis.“

33 Komisija je v odgovoru z dne 17. novembra 2003 navedla:

„Prejeli smo vaš dopis z dne 31. oktobra 2003. Menimo, da z deli, katerih izvedbo načrtujemo, ne bi bile kršene pravice intelektualne lastnine. Tudi mi želimo ohraniti dobre poslovne odnose ob upoštevanju postopkov Komisije.“

34 Po tej izmenjavi dopisov sta si družba Systran in Komisija izmenjali še druge dopise, Komisija pa je sklicala sestanke, na katerih bi razjasnili zahteve te družbe.

35 V okviru teh stikov sta tožeči stranki navedli te ugotovitve:

– skupina Systran ima v lasti programsko opremo za strojno prevajanje, imenovano „Systran“ (ali „sistem Systran“), in razvija več njenih različic;

– družba Systran je na podlagi več zaporednih pogodb, sklenjenih med družbo Systran in Komisijo, prilagodila svojo programsko opremo in ustvarila različico „EC-Systran“;

– skupina Systran je med letoma 1999 in 2002 zagotovila prehod z različice EC-Systran, s katerim je omogočila njeno delovanje s sistemom Unix; to je skupina Systran izvedla na podlagi predhodno obstoječih pravic družbe Systran nad izvirno programsko opremo in jedrom sistema Systran za delovanje s sistemom Unix, ki ga je skupina Systran leta 1993 v celoti prilagodila svojim potrebam.

36 Komisija je v odgovor navedla, da ti dejavniki enako kot tehnična dokumentacija, ki jo je računalniški izvedenec tožečih strank predložil 6. januarja 2005, ne „dokazujejo pravic intelektualne lastnine“, na katere se je skupina Systran sklicevala v zvezi s programsko opremo Systran. Ker v zvezi s tem ni bila predložena „dokazna dokumentacija“, je Komisija menila, da skupina Systran nima pravice nasprotovati delom, ki naj bi jih izvedla družba, izbrana na spornem javnem razpisu.

37 Skratka, skupina Systran ni mogla uveljavljati pravic, ki naj bi jih imela za programsko opremo Systran, katere različico Systran Unix trži, da bi prepovedala ravnanje, s katerim Komisija domnevno krši pravice te programske opreme.

Postopek in predlogi strank

38 Tožeči stranki sta 25. januarja 2007 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložili tožbo.

39 Stranke so bile v okviru ukrepov procesnega vodstva 1. decembra 2008 pozvane, naj odgovorijo na niz vprašanj glede pogodbenega ali nepogodbenega temelja tožbe (v nadaljevanju: prvi niz vprašanj).

40 Stranke so na prvi niz vprašanj odgovorile 30. januarja in 2. februarja 2009.

41 Splošno sodišče (tretji senat) je na podlagi poročila sodnika poročevalca začelo ustni postopek in v okviru ukrepov procesnega vodstva pozvalo stranke, naj odgovorijo na nov niz vprašanj v zvezi z različico Systran Unix, s pravicami uporabnikov, z naravo posegov, zahtevanih v okviru spornega naročila, in dejavnostmi družbe Gosselies, kar zadeva zasnovo in trženje programske opreme za prevajanje (v nadaljevanju: drugi niz vprašanj).

42 Stranke so na drugi niz vprašanj odgovorile 14. oktobra 2009.

43 Stranke so na obravnavi 27. oktobra 2009 ustno podale stališča in odgovorile na vprašanja Splošnega sodišča.

44 Splošno sodišče je stranke na obravnavi povabilo na neformalni spravni sestanek. Stranke so po tem sestanku navedle, da bodo Splošnemu sodišču sporočile vsebino sporazuma o poravnavi, če bo ta sklenjen pred datumom izreka te sodbe. Splošno sodišče ni prejelo nobenega takega sporočila.

45 V zapisniku obravnave so bile navedene glavne ugotovitve obravnave glede pogodbene ali nepogodbene narave tožbe, nezakonitega ravnanja, očitanega Komisiji, in ocene škode, na katero se sklicujeta tožeči stranki. Ta zapisnik in zapisnik neformalnega sestanka sta bila vročena strankam.

46 Splošno sodišče (tretji senat) je s sklepom z dne 26. marca 2010 odredilo ponoven začetek ustnega postopka, da bi stranke pozvalo, naj v okviru ukrepov procesnega vodstva odgovorijo na niz vprašanj glede dejavnikov, ki jih je treba upoštevati pri oceni škode (v nadaljevanju: tretji niz vprašanj).

47 Stranke so na tretji niz vprašanj odgovorile 4. in 5. maja 2010.

48 Tožeči stranki in Komisija so bile na podlagi teh odgovorov in v okviru ukrepov procesnega vodstva pozvane, naj predložijo pripombe k odgovorom nasprotne stranke na tretji niz vprašanj. Splošno sodišče je prav tako zaprosilo za pojasnila o nekaterih dejavnikih, ki so jih stranke navedle v odgovorih (v nadaljevanju: četrti niz vprašanj).

49 Stranke so predložile pripombe in odgovorile na četrti niz vprašanj 11. junija 2010. Ustni postopek se je nato končal.

50 Tožeči stranki Splošnemu sodišču predlagata, naj:

– odredi takojšnje prenehanje kršitev in razkritja, ki jih je storila Komisija;

– odredi zaplembo vseh nosilcev podatkov, ki jih imata v posesti Komisija in družba Gosselies, na katerih je shranjen razvoj informacijske tehnologije, ki ga izvaja družba Gosselies na različicah EC-Systran Unix in Systran Unix s kršitvijo njunih pravic, in izročitev teh nosilcev podatkov družbi Systran oziroma vsaj uničenje teh pod nadzorom;

– naloži Komisiji plačilo zneska v višini najmanj 1.170.328 EUR družbi Systran Luxembourg in 48.804.000 EUR s pridržkom spremembe družbi Systran;

– odredi objavo odločbe Splošnega sodišča v specializiranih časopisih, revijah in na specializiranih spletnih straneh, ki jih izbere družba Systran, na stroške Komisije;

– v vsakem primeru naloži plačilo vseh stroškov Komisiji.

51 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:

– tožbo razglasi za nedopustno ali

– tožbo zavrne kot neutemeljeno;

– tožečima strankama naloži plačilo stroškov.

Pravo

I – *Dopustnost*

A – *Predlog, naj Splošno sodišče Komisiji naloži plačilo odškodnine za zatrjevano škodo*

52 Komisija navaja tri razloge za nedopustnost tretjega predloga, naj se ji naloži plačilo odškodnine za škodo, ki jo zatrjujeta tožeči stranki. Prvič, ta odškodninski zahtevek naj ne bi bil dopusten zaradi pogodbenega temelja, saj naj bi Splošno sodišče trditve o kršitvah pravic in razkritju strokovnega znanja lahko presodilo samo na podlagi različnih pogodb, sklenjenih med skupino Systran in Komisijo, ki ne vsebujejo arbitražne klavzule o pristojnosti Splošnega sodišča. Drugič, odškodninski zahtevek naj ne bi bil dopusten tudi zaradi nejasnosti tožbe, ker naj v njej ne bi bile pojasnjene zakonske določbe, ki naj bi jih Komisija kršila, ter naj bi bile pomanjkljivo pojasnjene kršitve in razkritje strokovnega znanja, na katere se sklicujeta tožeči stranki. Tretjič, Splošno sodišče naj ne bi bilo pristojno za odločanje o kršitvah v okviru odškodninske tožbe, kot je razvidno iz sklepa z dne 5. septembra 2007 v zadevi Document Security Systems proti ECB (T-295/05, ZOdl., str. II-2835, v nadaljevanju: sklep Document Security Systems).

1. Utemeljenost tožbe

a) Trditve strank

53 Komisija trdi, da Splošno sodišče ne more presojati obstoja kršitve pravic in krivdnega razkritja, ne da bi se oprlo na različne pogodbe, ki so urejale odnose med skupino Systran in Komisijo med letoma 1975 in 2002. Morebitna odgovornost, ki bi jo lahko Skupnost prevzela zaradi uporabe različic EC-Systran Unix in Systran Unix programske opreme Systran, naj bi bila pogodbene narave. Zato naj bi se bilo treba sklicevati na člen 288, prvi odstavek, ES, ki določa, da „[p]ogodbeno odgovornost Unije določa pravo, ki se uporablja za zadevno pogodbo". Ker ni arbitražne klavzule v smislu člena 238 ES, naj Splošno sodišče torej očitno ne bi bilo pristojno.

54 Komisija v odgovor na vprašanje Splošnega sodišča, na podlagi katerih pogodbenih določb meni, da ima pravico ravnati kot v primeru spornega naročila brez pridobitve dovoljenja tožečih strank, po eni strani navaja, da dvomi, da sta tožeči stranki imetnici pravic intelektualne lastnine za različico Systran Unix programske opreme Systran, in po drugi strani, da „formalno ugovarja temu, da bi bili tožeči stranki imetnici pravic za programsko opremo EC-Systran Unix". Komisija zlasti trdi, da ima „izključne lastninske pravice" za „izvorne kode za jezikovne dele programske opreme" na podlagi različnih pogodb, sklenjenih med letoma 1975 in 2002, in sodelovanja njenih služb pri razvoju teh delov. Komisija naj bi imela na podlagi teh pogodb pravico, da pred prehodom in po njem različico EC-Systran Unix razvije v sodelovanju s tretjimi izvajalci. Komisija v zvezi s tem navaja člen 4 protokola k sporazumu o tehničnem sodelovanju, odstavek 6 uvodne obrazložitve pogodbe o sodelovanju ter člen 13(1) in (2) pogodb

o prehodu, sklenjenih z družbo Systran Luxembourg, na podlagi katerih naj bi sistem Komisije za strojno prevajanje ostal v njeni lasti.

55 Tožeči stranki v bistvu navajata, da je Splošno sodišče pristojno na podlagi člena 288, drugi odstavek, ES. Tožba v obravnavanem primeru naj bi bila utemeljena, ker naj bi Komisija izvedla ali dala izvesti nedovoljene in torej nepogodbene spremembe programske opreme Systran Unix ali njene različice EC-Systran Unix, čeprav ni imela pravic, na podlagi katerih bi jo lahko spremenila, še manj pa jo dala spremeniti, brez dovoljenja tožečih strank.

56 Tožeči stranki v odgovoru na vprašanja Splošnega sodišča poudarjata, da Komisiji ni bilo nikoli dovoljeno, da sporne dejavnike zagotovi kateri koli tretji osebi. Ker ni pogodbene določbe, s katero bi se Komisiji dovolila uporaba in razkritje, ki sta se zgodila, naj bi bila Komisija zaradi neupoštevanja pogodbenega okvira nepogodbeno odgovorna, kar naj bi bilo v izključni pristojnosti Splošnega sodišča.

b) Presoja Splošnega sodišča

Pripombe glede pristojnosti v zadevah v zvezi s pogodbenimi in z nepogodbenimi razmerji

57 Pristojnost Splošnega sodišča za odločanje o odškodninski tožbi se razlikuje glede na pogodbeno ali nepogodbeno naravo sporne odgovornosti. Glede pogodbene odgovornosti je v členu 238 ES navedeno, da je Sodišče pristojno za izrekanje sodb na

podlagi arbitražne klavzule v pogodbah, ki jih sklene Skupnost ali so sklenjene v njenem imenu, ne glede na to, ali jih ureja javno ali zasebno pravo. Glede nepogodbene odgovornosti je v členu 235 ES podrobno določeno, da je Sodišče pristojno v sporih glede nadomestila škode iz člena 288, drugi odstavek, ES, ki se nanaša na škodo, ki so jo povzročile institucije ali njeni uslužbenci pri opravljanju svojih dolžnosti.

58 Splošno sodišče je v zadevah glede pogodbene odgovornosti torej pristojno samo na podlagi arbitražne klavzule v smislu člena 238 ES. Če take klavzule ni, Splošno sodišče na podlagi člena 235 ES dejansko ne more odločati o odškodninski tožbi v zvezi s pogodbenimi razmerji. V nasprotnem primeru bi se pristojnost Splošnega sodišča razširila prek sporov, za odločanje o katerih je omejeno pristojno na podlagi člena 240 ES, ker ta določba podeljuje nacionalnim sodiščem splošno pristojnost za odločanje v sporih, v katerih je stranka Skupnost (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 20. maja 2009 v zadevi Guigard proti Komisiji, C-214/08 P, neobjavljena v ZOdl., točke od 35 do 41; sklep Splošnega sodišča z dne 18. julija 1997 v zadevi Oleifici Italiani proti Komisiji, T-44/96, Recueil, str. II-1331, točki 35 in 38, in sodbo Splošnega sodišča z dne 25. maja 2004 v zadevi Distilleria Palma proti Komisiji, T-154/01, ZOdl., str. II-1493, točka 50).

59 Po drugi strani je v zadevah glede nepogodbene odgovornosti pristojno Sodišče, pri čemer ni nujno, da stranke v postopku v to predhodno privolijo. Sodišče je namreč neposredno na podlagi členov 235 ES in 288, drugi odstavek, ES pristojno za odločanje o tožbah, v katerih se zahteva, naj Skupnost poravna nepogodbeno škodo, ki jo je povzročila Komisija.

60 Splošno sodišče mora pri ugotavljanju svoje pristojnosti na podlagi člena 235 ES glede na različne upoštevne dejavnike iz spisa preučiti, ali odškodninski zahtevek, ki sta ga predložili tožeči stranki, objektivno in splošno temelji na pogodbenih ali nepogodbenih obveznostih, ki lahko določajo pogodbeni ali nepogodbeni temelj spora. Te

dejavnike je mogoče razbrati zlasti iz preučitve trditev strank, vzroka za nastanek škode, katere povračilo se zahteva, in vsebine pogodbenih ali nepogodbenih določb, navedenih za rešitev zadevnega spora (glej v tem smislu zgoraj v točki 58 navedeno sodbo Guigard proti Komisiji, točke od 35 do 38).

61 V zvezi s tem je treba navesti, da pristojnost Splošnega sodišča v zadevah v zvezi s pogodbenimi razmerji pomeni odstopanje od splošnih pravnih pravil, zato jo je treba razlagati ozko, tako da lahko Splošno sodišče odloča samo o zahtevkih, ki izhajajo iz pogodbe ali so neposredno povezani z obveznostmi na podlagi pogodbe (glej sodbo Sodišča z dne 20. februarja 1997 v zadevi IDE proti Komisiji, C-114/94, Recueil, str. I-803, točka 82 in navedena sodna praksa). Tako bi bilo zlasti, če bi bilo iz dejanskega stanja razvidno, da pogodba Komisiji dovoljuje, da za izvajanje del, predvidenih z javnim razpisom, pooblasti tretjo osebo, in če bi bil predmet spora dejansko pogodbeni odškodninski zahtevek, ker bi bila ta dela predvidena z enim ali več pogodbenimi določili (glej v tem smislu zgoraj v točki 58 navedeno sodbo Guigard proti Komisiji, točki 35 in 36, glede upoštevanja dejanskega stanja in točko 38 glede dejanskega predmeta odškodninskega zahtevka).

62 Treba je še poudariti, da čeprav mora Splošno sodišče pri presoji utemeljenosti teh trditev preučiti vsebino različnih pogodb, ki so bile med skupino WTC/Systran in Komisijo sklenjene med letoma 1975 in 2002 in na katere se Komisija sklicuje v podporo svojim trditvam, to spada v preučitev pristojnosti in – samo po sebi – ne more spremeniti narave spora, tako da bi ta dobil pogodbeni temelj. V nasprotnem primeru bi se lahko narava spora in posledično pristojno sodišče spremenila že samo zato, ker bi se tožena stranka sklicevala na obstoj kakršnega koli pogodbenega razmerja s tožečo stranko, tudi če bi preučitev zadevnih pogodb pokazala, da na to ne vplivajo.

Kadar Splošno sodišče odloča v zadevah v zvezi z nepogodbeno odgovornostjo, ima torej popolnoma pravico preučiti vsebino pogodbe kot pri katerem koli dokumentu, na katerega se stranka sklicuje v podporo svojim trditvam, da ugotovi, ali bi ta lahko vplival na dodeljeno pristojnost, ki jo ima na podlagi člena 235 ES. Ta preučitev je del presoje dejanskega stanja, navedenega za določitev pristojnosti Splošnega sodišča, katere neobstoj je procesna predpostavka javnega reda v smislu člena 113 Poslovnika.

63 Za primerjavo, Sodišče je v zadevi v zvezi z zahtevo za podaljšanje pogodbe, v kateri se je tožeča stranka sklicevala na kršitev pogodbenih in nepogodbenih obveznosti, razsodilo, da sklicevanje na pravna pravila, ki ne izhajajo iz te pogodbe, vendar jih stranke morajo upoštevati, ne more povzročiti spremembe pogodbene narave spora in njegovega odvzema pristojnemu sodišču (zgoraj v točki 58 navedena sodba Guigard proti Komisiji, točka 43). Tako v zadevi v zvezi s posledicami javnega razpisa, v kateri se tožeči stranki sklicujeta samo na kršitev nepogodbenih obveznosti, dejstvo, da se njuna pogodbena stranka sklicuje na pogodbene obveznosti, v okviru katerih sporno ravnanje ni bilo predvideno, ne more spremeniti nepogodbene narave spora in ga odvzeti pristojnemu sodišču.

64 Poleg tega je na splošno dolžnost stranke, ki navaja kršitev obveznosti, da dokaže njeno vsebino in veljavo pri dejstvih v zadevi. Zato je treba trditve v zvezi z odškodninskim zahtevkom, ki sta jih predložili tožeči stranki, preučiti pred trditvami, ki jih je Komisija navedla v zvezi z obstojem pogodbenega dovoljenja za razkritje informacij, ki bi bile lahko zaščitene z avtorsko pravico, in strokovnega znanja tretjim osebam.

Preučitev odškodninskega zahtevka, ki sta ga predložili tožeči stranki

65 V obravnavanem primeru je odškodninski zahtevek tožečih strank predložen na podlagi členov 235 ES in 288, drugi odstavek, ES. Tožeči stranki se niti ne sklicujeta niti se ne opirata na določbe pogodb, sklenjenih s Komisijo. Na te pogodbene določbe se sklicuje samo Komisija v podporo trditvi, da je upravičena do ravnanja, ki se ji očita v tej zadevi.

66 Tožeči stranki se v podporo odškodninskemu zahtevku sklicujeta na nezakoniti in škodljivi nepogodbeni ravnanji. Prvič, Komisija naj bi nezakonito razkrila strokovno znanje družbe Systran tretji osebi, ker bi izvedba storitev, opisanih v javnem razpisu, nujno povzročila nedovoljeno razkritje in spremembo izvorne kode programske opreme Systran, katere edini lastnici naj bi bili tožeči stranki. Drugič, Komisija naj bi bila kriva ponarejanja, ker je družba Gosselies brez dovoljenja razvila različico EC-Systran Unix, ki je različica programske opreme Systran in naj bi bila skoraj enaka različici Systran Unix, zato jo nadzoruje, razvija in trži skupina Systran, ki je edina imetnica zadevnih pravic intelektualne lastnine.

67 V obravnavanem primeru naj bi bil vzrok za domnevno škodo, katere poplačilo se zahteva, torej domnevno krivdno ravnanje, ki škodi tožečima strankama, dejstvo, da je Komisija tretji stranki, družbi Gosselies, brez dovoljenja razkrila izvorne kode, nad katerimi skupina Systran uveljavlja lastništvo in zaščito na podlagi splošnih načel, ki so skupna pravnim ureditvam držav članic v zvezi z avtorsko pravico in s strokovnim znanjem.

68 Natančneje, tožeči stranki trdita, da lahko kot avtorici programske opreme Systran in različice Systran Unix nasprotujeta vsaki uporabi, spremembi, prilagoditvi ali izboljšavi izpeljanega dela, kot je EC-Systran Unix, ki je ne bi dovolil imetnik pravic nad izvirno programsko opremo. Tožeči stranki naj bi tako imeli zakonsko „pravico do ugovora“, s katero naj bi se preprečilo, da bi nekatere podatke, ki so v njuni lasti, uporabila Komisija ali da bi se poslali tretji osebi brez njunega dovoljenja.

69 Tožeči stranki se v utemeljitev te pravice na podlagi splošnih načel, skupnih pravnim ureditvam držav članic, sklicujeta na Bernsko konvencijo za varstvo književnih in umetniških del z dne 9. septembra 1886, kakor je bila spremenjena (v nadaljevanju: Bernska konvencija), Direktivo Sveta 91/250/EGS z dne 14. maja 1991 o pravnem varstvu računalniških programov (UL L 122, str. 42) in Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2004/48/CE z dne 29. aprila 2004 o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine (popravljena različica: UL L 195, str. 16). Te določbe, ki bi lahko po potrebi povzročile nepogodbene obveznosti, kot je Komisija priznala v odgovor na vprašanje, ki ga je Splošno sodišče v zvezi s tem postavilo na obravnavi, naj bi bile povzete v zakonodajah držav članic. V bistvu naj bi bila s temi določbami potrjena ta splošna načela: avtor računalniškega programa ima zanj izključno pravico intelektualne lastnine, ki jo lahko uveljavlja proti vsem; razen če se ne dokaže nasprotno, avtorstvo pripada tistemu ali tistim, pod katerih imenom se računalniški program razširja; avtor računalniškega programa ima z določenimi izjemami izključno pravico izvesti ali dovoliti njegovo razmnoževanje, prilagajanje ali razširjanje.

70 Treba je ugotoviti, da sta tožeči stranki tako navedli dovolj dejavnikov, da je mogoče na tej stopnji analize ugotoviti, da skupina Systran lahko uveljavlja avtorsko pravico nad različico Systran Unix programske opreme Systran, ki jo je razvila in jo trži pod svojim imenom.

71 Ker pa po drugi strani ni bilo dokazano, da tožeči stranki nista imetnici zadevnih pravic, Komisiji očitno ni uspelo vzbuditi dvomov o pristojnosti Splošnega sodišča s tem, ko je izpodbijala avtorsko pravico, na katero se je skupina Systran sklicevala v zvezi s to različico programske opreme Systran.

72 Prvič, v zvezi s tem ne zadoščajo samo dvomi Komisije, da sta tožeči stranki imetnici pravic intelektualne lastnine za različico Systran Unix programske opreme Systran (glej točko 54 zgoraj). Taka utemeljitev ne izpolnjuje zahtevanega dokaznega standarda, da bi bilo mogoče podvomiti o možnosti skupine Systran, da uveljavlja avtorsko pravico za različico Systran Unix programske opreme Systran na podlagi navedenih splošnih načel, ki so skupna pravnim ureditvam držav članic, ker temelji na splošnih in ne dovolj natančnih trditvah glede značilnosti zadevne programske opreme ter pravnega in tehničnega izvedenskega mnenja, ki sta ju predložili tožeči stranki.

73 Drugič, brez poseganja v rezultat razprave o vsebinski presoji spora je treba navesti, da je Splošno sodišče Komisijo prosilo, naj pojasni vsebino svojih dvomov glede lastninskih pravic, ki jih uveljavljata tožeči stranki, tožeči stranki pa je prosilo, naj se izrečeta v zvezi s tem. Izvedenci, ki sta jih predstavili tožeči stranki, so tako navedli več pravnih in tehničnih utemeljitev v podporo obstoju avtorske pravice skupine Systran nad prepisano programsko opremo in različicami te programske opreme, ki uporabljajo njeno izvorno kodo (mnenje P. Sirinellija, profesorja na univerzi Panthéon-Sorbonne Paris-I o zaščiti prepisane programske opreme z avtorsko pravico, v nadaljevanju: drugo mnenje Sirinelli; tehnična ocena H. Bitana glede novosti in različnosti z vidika zapisa, sestave in zgradbe, kar zadeva programsko opremo Systran Unix v primerjavi s programsko opremo Systran Mainframe in programsko opremo EC-Systran Mainframe, v nadaljevanju: druga tehnična ocena Bitan). Iz njih je zlasti razvidno, da različica Systran Unix ni samo prenesena različica predhodne različice Systran Mainframe, kot poskuša trditi Komisija, temveč je v resnici prepis vseh programov, ki so bili prvotno zapisani v zbirniku, v jezik C, in da se ti različici zelo razlikujeta. Prav

tako ni sporno, da je različica Systran Unix nadomestila različico Systran Mainframe, ki je sčasoma zastarela.

74 Komisija kljub izrecni zahtevi Splošnega sodišča ni mogla predložiti tehničnih dokazov, ki bi lahko vzbudili dvom o obstoju avtorske pravice skupine Systran nad različico Systran Unix programske opreme Systran ali nad računalniškimi komponentami, ki sestavljajo ta program ali so njegova delujoča izvorna koda, zlasti kar zadeva sestavine osnovnega jedra in jezikovnih programov programske opreme, pri čemer tožeči stranki Komisiji ne oporekata lastninskih pravic nad slovarji, ki so jih njene službe sestavile zaradi upoštevanja posebnosti besedišča, ki ga uporablja ta institucija.

75 Tretjič, Komisija je morala že med sodnim postopkom priznati, da je skupina Systran v teh okoliščinah dejansko imetnica pravic intelektualne lastnine. Tako je Komisija na stopnji duplike priznala, da ne izpodbija dejstva, da je skupina Systran imetnica pravic za programsko opremo Systran Unix, ki jo trži, pri čemer je navedla, da je skupina Systran verjetno uporabljala razvojne rešitve, ki jih je Komisija izvedla v okviru različic EC-Systran Mainframe in EC-Systran Unix, in jih vgradila v različico Systran Unix. Natančneje, Komisija je na obravnavi navedla, da v resnici ne zanika, da je skupina Systran imetnica pravic nad to programsko opremo, tako za različico Mainframe kot seveda za različico Unix, hkrati pa je izrazila manjši pridržek glede prvin, ki naj bi bili v prvotno različico Systran Unix nezakonito vgrajeni po pogodbah, ki jih je z njo sklenila predhodno.

76 Kot pa je Splošno sodišče navedlo v okviru drugega niza vprašanj in še enkrat na obravnavi, je treba vendarle ugotoviti, da je različica Systran Unix več let starejša od različice EC-Systran Unix. Zato je malo verjetno, da bi lahko skupina Systran v različico Systran Unix, ki jo je razvila in tržila, vgradila razvojne rešitve, ki so bile pozneje

uvedene v okviru različice EC-Systran Unix, da bi zadostile potrebam Komisije v jezikovnem in terminološkem smislu. Komisiji ni uspelo utemeljiti trditve v zvezi s tem.

77 Prav tako ni materialnih dokazov, ki bi potrjevali trditev Komisije, da so bile komponente različice EC-Systran Mainframe, ki sta jo tožeči stranki razvili na podlagi različice Systran Mainframe, verjetno nezakonito vgrajene v prvotno različico Systran Unix. Tej trditvi, kar zadeva izvorno kodo programske opreme, natančneje jedro in z njim povezane jezikovne programe, nasprotuje tudi razlaga tehničnega izvedenca tožeče stranke, da se program, zapisan v zbirniku, bistveno razlikuje od programa, zapisanega v jeziku C (glej drugo tehnično oceno Bitan, zlasti primer obdelave nabora znakov „Hello world!“ v zbirniku in jeziku C). Komisija tej tehnični razlagi ne nasprotuje.

78 Kar zadeva zaščito, navedeno v zvezi s strokovnim znanjem, tožeči stranki trdita, da je strokovno znanje na splošno opredeljeno kot „skupek tehničnih informacij, ki so zaupne, bistvene in določene“. V zvezi s tem menita, da ravnanje Komisije, ki je tretji osebi razkrila informacije brez vsakršnega njunega dovoljenja, pomeni nezakonito ravnanje, za katero bi lahko Komisija nepogodbeno odgovarjala na podlagi člena 288, drugi odstavek, ES.

79 Tožeči stranki se v podporo tej trditvi upravičeno sklicujeta na sodbo Sodišča z dne 7. decembra 1985 v zadevi Adams proti Komisiji (145/83, Recueil, str. 3539, točka 34), v kateri je bilo priznano, da je obveznost zaupnosti, ki jo Komisiji in njenemu osebju nalaga člen 287 ES, splošno pravno načelo. Splošno načelo, na podlagi katerega so podjetja upravičena do varstva svojih poslovnih skrivnosti in ki je izraženo v členu 287 ES, je bilo dalje potrjeno v sodbi Sodišča z dne 19. maja 1994 v zadevi SEP proti

Komisiji (C-36/92 P, Recueil, str. I-1911, točka 36). Tudi v členu 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ki je bila razglašena 7. decembra 2000 v Nici (UL C 364, str. 1), je navedeno, da mora uprava nujno upoštevati „legitimn[e] interes[e] zaupnosti ter poklicne in poslovne tajnosti".

80 Poslovne skrivnosti vključujejo tehnične informacije, povezane s strokovnim znanjem, katerih razkritje javnosti ali le njihovo posredovanje pravnemu subjektu, ki teh informacij ni zagotovil, lahko resno škodi interesom osebe, ki je te informacije zagotovila (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 18. septembra 1996 v zadevi Postbank proti Komisiji, T-353/94, Recueil, str. II-921, točka 87). Da bi informacije po svoji naravi spadale na področje uporabe člena 287 ES, mora biti z njimi seznanjeno omejeno število ljudi. Dalje, iti mora za informacije, katerih razkritje lahko resno škodi osebi, ki jih zagotovi, ali tretjim osebam. Nazadnje morajo biti interesi, ki jim razkritje informacije lahko povzroči škodo, objektivno vredni zaščite (sodbi Splošnega sodišča z dne 30. maja 2006 v zadevi Bank Austria Creditanstalt proti Komisiji, T-198/03, ZOdl., str. II-1429, točka 71, in z dne 12. oktobra 2007 v zadevi Pergan Hilfsstoffe für industrielle Prozesse proti Komisiji, T-474/04, ZOdl., str. II-4225, točka 65).

81 V obravnavanem primeru je torej treba ugotoviti, da se tehnična informacija, ki je poslovna skrivnost podjetja in je bila Komisiji poslana za natančno določene namene, brez dovoljenja zadevnega podjetja tretji osebi ne sme razkriti za druge namene.

82 Treba je ugotoviti, da tožeči stranki s pravno zadostno utemeljitvijo pristojnosti Splošnega sodišča na podlagi člena 235 ES navajata, da je Komisija kršila nepogodbene obveznosti v zvezi z avtorsko pravico in s strokovnim znanjem, ki se nanašata na različico Systran Unix programske opreme Systran.

83 Komisiji te ugotovitve ni uspelo ovreči, zato je treba preučiti drugi del njenih trditev, da ji je s pogodbo dovoljeno ravnanje, ki se ji očita v tej zadevi.

Preučitev dejavnikov, na katere se Komisija sklicuje v podporo obstoju pogodbenega dovoljenja za razkritje informacij, ki bi bile lahko zaščitene z avtorsko pravico, in strokovnega znanja tretji osebi

84 V tej zadevi je nezakonito in škodljivo ravnanje, ki naj bi ga storila Komisija, zlasti v domnevnem razkritju informacij, ki bi bile lahko zaščitene z avtorsko pravico, in strokovnega znanja skupine Systran tretji osebi, družbi Gosselies, brez soglasja tožečih strank.

85 Noben dejavnik iz spisa ne dopušča ugotovitve, da je bilo Komisiji s pogodbo dovoljeno, da družbi Gosselies posreduje informacije v zvezi z različico Systran Unix in z njo povezano strokovno znanje.

86 Na prvem mestu v nobeni od pogodb, sklenjenih med strankama, ni izrecno obravnavano vprašanje morebitne dodelitve nekaterih del v zvezi z različico EC-Systran Unix tretji osebi. Ko se je skupina Systran za preučitev tega vprašanja obrnila na Komisijo, je namreč Komisija samo zanikala, da bi imela skupina Systran pravice nad različico Systran Unix programske opreme Systran, in menila, da skupina Systran nima pravice nasprotovati delom, za izvedbo katerih je bila pooblaščena družba Gosselies (glej točke od 31 do 37 zgoraj).

87 Na drugem mestu Komisija v odgovor na vprašanje Splošnega sodišča v zvezi s tem navaja tri pogodbene določbe, na podlagi katerih trdi, da je imela pravico obrniti se na družbo Gosselies, da bi ji naročila razvoj različice EC-Systran Unix programske opreme Systran, ne da bi lahko skupina Systran temu nasprotovala s sklicevanjem na avtorsko pravico in strokovno znanje v zvezi z različico Systran Unix te programske opreme (glej točko 53 zgoraj).

88 Prvič, Komisija se sklicuje na člen 4 z naslovom „Pravice do uporabe“ protokola k sporazumu o tehničnem sodelovanju, ki ga je Komisija 18. januarja 1985 sklenila z družbo Gachot, še preden je ta družba prevzela skupino WTC in postala skupina Systran, in v katerem je med drugim navedeno, da „sistem Systran, programska oprema in slovarji ostanejo v lasti Komisije“.

89 Treba je ugotoviti, da ta določba ne more biti podlaga za pogodbeno naravo tega spora. Najprej, navedene določbe ni mogoče uveljavljati zoper tožeči stranki, katerih lastninske pravice za programsko opremo Systran, med drugim različico Systran Mainframe, ne izhajajo iz protokola, ki ga je Komisija 18. januarja 1985 podpisala z družbo Gachot (glej točko 10 zgoraj). Lastninske pravice skupine Systran za programsko opremo Systran in njeno različico Systran Mainframe namreč izhajajo iz poznejšega prevzema skupine WTC s strani družbe Gachot (glej točko 11 zgoraj in dokumente iz prilog od 5 do 7 k repliki). Dalje, čeprav nihče ne zanika, da družba Gachot 18. januarja 1985 ni imela nikakršne lastninske pravice nad sistemom Systran, prav tako ni mogoče na podlagi navedene določbe sklepati, da lahko Komisija od tega datuma ter na podlagi tega protokola uveljavljala polno in celotno lastništvo nad sistemom Systran in njegovo programsko opremo, vključno z osnovnim jedrom in izvornimi kodami. Taka ugotovitev posega v takratne lastninske pravice skupine WTC nad sistemom Systran, zlasti nad različico Systran Mainframe, ki jih Komisija ne izpodbija (glej točko 3 zgoraj), te pravice pa so bile nato prenesene na družbo Gachot, ki je postala skupina Systran. Nazadnje je treba v vsakem primeru navesti, da se ta zadeva ne nanaša na pravice skupine Systran nad različico Systran Mainframe, ki je zastarela, temveč

na pravice skupine Systran nad različico Systran Unix, ki je to različico nadomestila in je zaradi delovanja v novem računalniškem okolju zapisana v drugačnem jeziku.

90 Drugič, Komisija se sklicuje na odstavek 6 uvodne obrazložitve pogodbe o sodelovanju, ki sta jo podpisali Komisija in skupina Systran (takrat družba WTC, družba Latsec, družba Systran Institut in družba Gachot) in določa, da so „[i]zboljšave in razvoj sistema Systran, ki so jih uvedle Komisija in njene pogodbene stranke[, navedene v odstavku 3 zgoraj], zlasti slovarji, izključna last Komisije“. To določbo je torej treba razumeti v povezavi z odstavkom 3 navedene obrazložitve, ki določa:

„Vzdrževanje in nadaljnji razvoj sistemov sta bila zagotovljena z drugim nizom pogodb med Komisijo in storitvenimi družbami. Te pogodbe so se nanašale na potrebe in namene Komisije.“

91 Te določbe prav tako ne morejo biti podlaga za pogodbeno naravo tega spora. Na podlagi teh dveh odstavkov uvodne obrazložitve so namreč izboljšave in razvoj sistema Systran, ki so jih Komisija in njene zunanje pogodbene stranke uvedle pred podpisom pogodbe o sodelovanju 4. avgusta 1987, zlasti kar zadeva slovarje, izključna last Komisije. Tožeči stranki te izključne lastnine ne izpodbijata, saj se v pisanjih ne sklicujeta na lastninsko pravico za slovarje, izboljšave in razvoj, ki jih je izvedla Komisija ali so bili izvedeni za račun Komisije posebej zato, da bi zadostili njenim terminološkim potrebam. Pravice, na katere se sklicujeta tožeči stranki, se nanašajo na osnovni

sistem, in sicer glavnino jedra in jezikovnih rutin, katerih avtorstvo in strokovno znanje pripadata skupini Systran.

92 Tudi na podlagi drugih odstavkov iste uvodne obrazložitve je mogoče pojasniti razmerje med Komisijo in družbami skupine Systran in presoditi, katere pravice bi lahko ta skupina uveljavljala v zvezi s sistemom Systran takrat, ko so obstajale samo različice, ki so bile združljive z okoljem Mainframe. V uvodni obrazložitvi je navedeno:

„1. Sistem Systran, ki ga je zasnovala družba WTC, je sistem za strojno prevajanje, ki vsebuje osnovno programsko opremo, jezikovno in periferno programsko opremo ter različne dvojezične slovarje.

2. Komisija je 22. septembra 1975 z družbo WTC sklenila pogodbo o uporabi sistema Systran s strani Komisije in začetnem razvoju tega sistema s strani družbe WTC.

Komisija in družba WTC sta zatem sklenili še druge pogodbe, ki so se po eni strani nanašale na izboljšanje obstoječega sistema in po drugi strani na razvoj sistemov za [nove] jezikovne pare.

Te pogodbe, sklenjene v obdobju 1976–1985, so se nanašale na razvoj in izboljšanje prevajalske programske opreme in osnovnih slovarjev za zadevne jezike.

[…]

5. Stranki ugotavljata, da ima Komisija licenco za uporabo osnovnega sistema in izboljšav […], ki jih je uvedla družba WTC, omejeno na uporabo na ozemlju Evropskih skupnosti v sektorjih, podrobno navedenih v [odstavku] 4 zgoraj.

[…]

7. Stranki menita, da je v njunem interesu in interesu uporabnikov sistema Systran, da se ta sistem stalno izboljšuje. Da bi združili svoja prizadevanja in tako omogočili izboljšave, sta se odločili za sklenitev te pogodbe o sodelovanju.

V tem duhu si stranki vzajemno priznavata pravico do uporabe sistema Systran, ki se lahko dopolni z izboljšavami, doseženimi z uporabo sistema v javnem in zasebnem sektorju."

93 Iz teh določb, ki predvidevajo takratno pogodbeno razmerje med Komisijo in skupino Systran, je razvidno, da se izrecno priznava vloga skupine Systran pri oblikovanju sistema Systran ter njegovem začetnem in nadaljnjem razvoju za Komisijo in da so navedene samo pravice do uporabe, ki jih je skupina Systran dodelila Komisiji, ne pa tudi lastninske in še toliko manj izključne pravice nad celotnim sistemom. V nobenem primeru te določbe ne vsebujejo nikakršnega sklicevanja na sodelovanje tretje osebe pri spremembah tega sistema, ne da bi te spremembe predhodno odobrila skupina Systran.

94 Nazadnje, enako kot za člen 4 protokola k sporazumu o tehničnem sodelovanju je treba navesti, da se ta zadeva ne nanaša na pravice skupine Systran nad različico Systran Mainframe, ki je zastarela, temveč na pravice skupine Systran nad različico Systran

Unix, ki je to različico nadomestila in je zaradi delovanja v novem računalniškem okolju zapisana v drugačnem jeziku.

95 Tretjič, Komisija se sklicuje na odstavka 1 in 2 člena 13 pogodb o prehodu z naslovom „Patenti, uporabna spričevala (uporabni modeli), industrijske znamke in modeli, pravice industrijske in intelektualne lastnine“, v skladu s katerima naj bi sistem Komisije za strojno prevajanje ostal v njeni lasti. V obravnavanem primeru je treba opozoriti, da se ta odstavka razlagata, kot je navedeno v prvi pogodbi o prehodu:

„1. Komisija je takoj obveščena o vseh rezultatih ali patentih, ki jih pogodbena stranka[, to je družba Systran Luxembourg,] pridobi na podlagi te pogodbe; ta rezultat ali patent pripada Evropskim skupnostim, ki lahko z njim prosto razpolagajo, razen v primerih predhodno obstoječih pravic industrijske ali intelektualne lastnine.

2. Sistem Komisije za strojno prevajanje, vključno z njegovimi komponentami, tudi če so bile te med izvajanjem pogodbe spremenjene, ostane v lasti Komisije, razen v primeru predhodno obstoječih pravic industrijske ali intelektualne lastnine.“

96 V členu 13(1) in (2) prve pogodbe o prehodu je tako izrecno pridržano vprašanje o predhodno obstoječih pravicah intelektualne ali industrijske lastnine. Komisija se torej ne more sklicevati na to določbo in trditi, da je očitno, da sta se tožeči stranki odpovedali uveljavljanju svojih avtorskih pravic in strokovnega znanja v zvezi s sistemom Systran. Te pravice, še posebej tiste v zvezi z različico Systran Unix programske opreme Systran, so obstajale pred datumom podpisa pogodb o prehodu, ki so

jih podpisali, ko je različica EC-Systran Mainframe, ki jo je uporabljala Komisija, zastarela.

97 Poleg tega je iz člena 13 prve pogodbe o prehodu – kot sta na obravnavi navedli tožeči stranki – jasno razvidno, da je v odstavku 1 predvidena samo izpopolnitev tako imenovanega dela „EC“ različice EC Systran Unix programske opreme Systran, in sicer vseh rezultatov in patentov, ki bi jih lahko družba Systran Luxembourg, zadevna pogodbena stranka, pridobila v okviru izvajanja pogodb o prehodu. Lastništvo za vse, kar je predhodno tem morebitnim rezultatom in patentom, to je različica Systran Unix, iz katere je izpeljana različica EC-Systran Unix, ne spada v pogodbeni okvir. Tako te pogodbe ne vzbujajo dvomov o pravicah nad delom osnovnega jedra različice Systran Unix, ki v različici EC-Systran Unix ni bil spremenjen. Odstavek 2 te določbe se izrecno nanaša na „sistem Komisije za strojno prevajanje“, in sicer na različico EC-Systran Mainframe programske opreme Systran (glej opredelitev v členu 2 prve pogodbe o prehodu, ki je povzeta v točki 27 zgoraj), tako da je pridržano vprašanje pravic nad različico Systran Mainframe, saj sta prva in druga različica zastareli zaradi različice Systran Unix.

98 Treba je še ugotoviti, da skupina Systran ni podpisala pogodb o prehodu in torej ni mogla Komisiji odstopiti ničesar v zvezi s pravicami nad različico Systran Unix programske opreme Systran, ki jo je razvila in jo trži. Na podlagi načela relativnega učinka pogodb, ki se lahko šteje za splošno načelo, skupno vsem zakonodajam držav članic v zadevah v zvezi s pogodbenimi razmerji, pogodb o prehodu ni mogoče uveljavljati zoper skupino Systran. Torej tudi če družba Systran Luxembourg Komisiji do 15. marca 2002 ni poslala „najnovejšega dokazila o vseh pravicah […], ki jih je uveljavljala skupina Systran in so povezane s sistemom za strojno prevajanje Systran“ (glej točko 30 zgoraj), to ne pomeni, da družba Systran zoper Komisijo ne more uveljavljati pravic, ki jih je pridobila z nakupom družbe WTC ali predvsem z zasnovo in trženjem različice Systran Unix, s katerimi je Komisija seznanjena. Treba je še navesti – kot sta

lahko tožeči stranki navedli na obravnavi, ne da bi jima Komisija v tej točki nasprotovala –, da družba Systran Luxembourg ob podpisu pogodb o prehodu ni bila v celoti pridružena skupini Systran, temveč je bila skupno podjetje, ki je hkrati združevalo interese podjetij, ki so s Komisijo predhodno sodelovala pri zagotavljanju vzdrževanja različice EC-Systran Mainframe, in interese skupine Systran v Luxembourgu.

99 Nazadnje in v vsakem primeru je v zadevah v zvezi z intelektualno lastnino uveljavljeno načelo, da klavzule o prenosu lastninskih pravic ni mogoče domnevati. Taka klavzula načeloma ne more biti implicitna, temveč mora biti izrecna. V obravnavanem primeru iz dokumentov, ki so jih stranke poslale Splošnemu sodišču, ni razvidna nobena pogodbena določba o prenosu pravic intelektualne lastnine skupine Systran niti podjetja iz skupine Systran, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati v zvezi z različico Systran Unix programske opreme Systran.

100 Iz navedenega izhaja, da nobena od pogodbenih določb, ki jih je navedla Komisija, ne potrjuje trditve, da je ta spor nujno pogodbene narave. Te pogodbene določbe, ki se nanašajo na preteklo ali celo zastarano obdobje v primeru pogodb v zvezi z različico Systran Mainframe, ki je v 90. letih zastarala zaradi razvoja računalniškega okolja, ne dokazujejo, da skupina Systran Komisiji dovoljuje ali da ji je dovolila, da tretji osebi razkrije navedene informacije, ki bi bile lahko zaščitene z avtorsko pravico, in strokovno znanje v zvezi z različico Systran Unix programske opreme Systran, ki jo je razvila in jo trži ta skupina.

101 Ob upoštevanju navedenega je treba ugotoviti, da je iz vsebine odškodninskega zahtevka tožečih strank in splošnih načel, skupnih pravnim ureditvam držav članic, na podlagi katerih poskušata dokazati svoje pravice nad različico Systran Unix programske opreme Systran in nujnost pridobitve predhodnega dovoljenja njenega avtorja, preden se tretji osebi razkrije vsebina, ki naj bi bila povzeta v izpeljani različici

EC-Systran Unix, razvidno, da tožeči stranki pravno in dejansko zadostno navajata dejavnike, na podlagi katerih bi lahko Splošno sodišče izvajalo nepogodbeno pristojnost, ki mu je dodeljena s Pogodbo.

102 Poleg tega je mogoče s preučitvijo različnih pogodbenih določb, s katerimi poskuša Komisija dokazati pogodbeni temelj odškodninskega zahtevka, dokazati neobstoj prenosa avtorske pravice ali dovoljenja skupine Systran za razkritje informacij v zvezi z različico Systran Unix tretji osebi.

103 Iz te splošne presoje izhaja, da je zadevni spor nepogodbene narave. Domnevno krivdno in škodljivo ravnanje Komisije, ki je tretji osebi razkrila informacije, zaščitene z lastninsko pravico, ali strokovno znanje brez izrecnega dovoljenja njihovega lastnika, se namreč presoja na podlagi splošnih načel, ki so skupna pravnim ureditvam držav članic in se uporabljajo na tem področju, in ne na podlagi pogodbenih določb, predvidenih s predhodno sklenjenimi pogodbami, ki niso zadevale vprašanj avtorske pravice in strokovnega znanja skupine Systran v zvezi z različico Systran Unix.

104 Trditve Komisije, da je tožba nedopustna zaradi svojega domnevno pogodbenega temelja, je torej treba zavrniti.

2. Nejasnost tožbe

a) Trditve strank

105 Komisija trdi, da je tožba nedopustna, ker ne izpolnjuje pogoja iz člena 44(1)(c) Poslovnika, v skladu s katerim mora tožba vsebovati „predmet postopka in kratek povzetek tožbenih razlogov“. V tožbi naj ne bi bile pojasnjene zakonske določbe, ki jih je Komisija domnevno kršila, prav tako pa naj bi bili pomanjkljivo pojasnjeni kršitve pravic in razkritje strokovnega znanja, na katere se sklicujeta tožeči stranki.

106 Tožeči stranki v bistvu navajata, da je tožba dovolj natančna, da lahko Komisija pripravi obrambo in da Splošno sodišče odloči o zadevi.

b) Presoja Splošnega sodišča

107 Na podlagi člena 21, prvi odstavek, Statuta Sodišča, ki se uporablja za postopek pred Splošnim sodiščem na podlagi člena 53, prvi odstavek, navedenega statuta, in člena 44(1)(c) Poslovnika Splošnega sodišča mora vsaka tožba vsebovati predmet spora in kratek povzetek tožbenih razlogov. Ta navedba mora biti dovolj jasna in natančna, da lahko tožena stranka pripravi obrambo in da lahko Splošno sodišče opravi nadzor. Da bi se zagotovila pravna varnost in učinkovito izvajanje sodne oblasti, morajo bistvene dejanske in pravne okoliščine, na katerih ta tožba temelji, izhajati vsaj na

kratko, vendar dosledno in razumljivo, iz besedila tožbe (sklepa Splošnega sodišča z dne 28. aprila 1993 v zadevi De Hoe proti Komisiji, T-85/92, Recueil, str. II-523, točka 20, in z dne 11. julija 2005 v zadevi Internationaler Hilfsfonds proti Komisiji, T-294/04, ZOdl., str. II-2719, točka 23).

108 Odškodninska tožba za povračilo škode, ki jo povzroči institucija, mora, da bi izpolnjevala te zahteve, vsebovati dejavnike, ki omogočajo opredelitev ravnanja, ki ji ga tožeča stranka očita (zgoraj v točki 107 navedeni sklep Internationaler Hilfsfonds proti Komisiji, točka 24).

109 Tožeči stranki v obravnavanem primeru v tožbi navajata, da je Komisija po dodelitvi javnega naročila strokovno znanje skupine Systran nezakonito razkrila tretji osebi in s tem kršila avtorsko pravico skupine Systran. Gre za dve nezakoniti in škodljivi ravnanji, ki naj bi ju storila Komisija (glej točko 66 zgoraj). Komisija je na podlagi teh navedb lahko pripravila obrambo.

110 Trditve Komisije, da je tožba nedopustna zaradi nejasnosti, je torej treba zavrniti.

3. Nepristojnost Splošnega sodišča za ugotavljanje kršitve pravic v okviru tožbe zaradi nepogodbene odgovornosti

a) Trditve strank

111 Komisija trdi, da je tožba nedopustna, ker Splošno sodišče ni pristojno za odločanje v zadevah v zvezi s ponarejanjem v okviru tožbe zaradi nepogodbene odgovornosti, kot naj bi bilo priznano z zgoraj v točki 52 navedenim sklepom Document Security Systems. V zvezi s tem Komisija navaja, da je bila v nasprotju s splošno uskladitvijo na ravni Skupnosti na področju prava znamk avtorska pravica predmet samo delne uskladitve, ki pa se vendarle nanaša na zaščito programske opreme (Direktiva 91/250). To naj ne bi spremenilo dejstva, da pri avtorski pravici enako kot pri pravu patentov tožba zaradi ponarejanja ne spada med pravna sredstva, katerih pristojnost je dodeljena sodiščem Skupnosti. Enako naj bi veljalo za strokovno znanje, ki naj ne bi bilo predmet kakršne koli uskladitve na ravni Skupnosti. Komisija pri tem zavrača vsakršno primerjavo z rešitvijo, sprejeto v zgoraj v točki 79 navedeni sodbi Adams proti Komisiji, ker se tožeči stranki ne sklicujeta na kršitev člena 287 ES, temveč se sklicujeta samo na krivdno razkritje strokovnega znanja brez kakršnega koli drugega pojasnila ali dokaza. Poleg tega naj bi bile v nasprotju z zadevo, v kateri je bila izrečena navedena sodba Adams proti Komisiji, informacije, ki so bile v tej zadevi zbrane v okviru pogodbenih razmerij in ne v okviru pošiljanja dokumentov, ki so bili označeni za zaupne.

112 Tožeči stranki trdita, da je Splošno sodišče ob upoštevanju uskladitve na ravni Skupnosti, kar zadeva zaščito programske opreme z avtorsko pravico (Direktiva 91/250), pristojno za presojo kršitve avtorske pravice za programsko opremo, ki jo je storila Komisija. Ta tožba naj torej ne bi bila odvisna od uveljavljanja nacionalnega pravnega sredstva, ki v nasprotju z zadevo, v kateri je bil sprejet zgoraj v točki 52 navedeni sklep Document Security Systems in ki se je nanašala na zaščito patentov, ne bi moglo

privesti do povračila škode. Šlo naj bi za zagotovitev učinkovitega pravnega varstva tožečih strank. Kar zadeva krivdno razkritje strokovnega znanja, tožeči stranki poudarjata pomen zgoraj v točki 79 navedene sodbe Adams proti Komisiji, s katero je obveznost zaupnosti, ki je Komisiji in njenemu osebju naložena s členom 287 ES, povzdignjena v splošno pravno načelo.

b) Presoja Splošnega sodišča

113 Komisija se sklicuje na zgoraj v točki 52 navedeni sklep Document Security Systems in trdi, da Splošno sodišče ni pristojno za odločanje o ponarejanju v okviru odškodninske tožbe.

114 Kljub temu je treba navesti, da je Splošno sodišče v zadevi, v kateri je bil sprejet ta sklep, razlikovalo med tožbo zaradi ponarejanja patentov, ki jo je vložila tožeča stranka, in odškodninsko tožbo v pravem pomenu besede. Tožeča stranka je namreč Splošnemu sodišču predlagala, naj razsodi, da je Evropska centralna banka (ECB) kršila pravice, ki jih dodeljuje navedeni patent, in ji naloži plačilo odškodnine zaradi kršenja pravic, ki jih dodeljuje sporni patent (zgoraj v točki 52 navedeni sklep Document Security Systems, točka 25). Splošno sodišče je v odgovor najprej navedlo, da ni pristojno za odločanje o tožbi zaradi ponarejanja patentov (zgoraj v točki 52 navedeni sklep Document Security Systems, točke od 50 do 75). Glede odškodninske tožbe v pravem pomenu besede je Splošno sodišče izrecno navedlo, da je za odločanje o njej pristojno na podlagi določb člena 235 ES v povezavi s členom 288, drugi odstavek, ES (zgoraj v točki 52 navedeni sklep Document Security Systems, točka 76). Kljub vsemu je bilo razglašeno, da je ta odškodninska tožba očitno brez vsake pravne podlage, ker tožeča

stranka v tej zadevi ni predložila nobenega dokaza o nezakonitosti ravnanja, očitanega toženi stranki (zgoraj v točki 52 navedeni sklep Document Security Systems, točke od 80 do 82).

115 V obravnavanem primeru je treba navesti, da se pojem kršitve avtorske pravice navaja skupaj s pojmom varstva zaupnosti strokovnega znanja samo zato, da bi se v okviru tožbe zaradi nepogodbene odgovornosti ravnanje Komisije označilo za nezakonito. Ta nezakonitost zadevnega ravnanja se presoja glede na splošna načela, skupna pravnim ureditvam držav članic, pri čemer ni potrebna predhodna odločitev pristojnega nacionalnega organa, kot je veljalo v primeru različnih spornih patentov v zadevi, v kateri je bil sprejet zgoraj v točki 52 navedeni sklep Document Security Systems. ECB je tako vložila ničnostne tožbe v več državah članicah in nekatera sodišča, ki so odločala o zadevi, so se o teh tožbah izrekla tudi na prvi stopnji, zoper te odločbe – ki so si od enega sodišča do drugega nasprotovale – pa so bile vložene pritožbe (zgoraj v točki 52 navedeni sklep Document Security Systems, točke od 21 do 24), kar nikakor ne velja v tej zadevi.

116 Zato ob upoštevanju pristojnosti, ki jo ima Splošno sodišče na podlagi členov 235 ES in 288, drugi odstavek, ES v zadevah v zvezi z nepogodbeno odgovornostjo, in neobstoja nacionalnega pravnega sredstva, na podlagi katerega bi morala Komisija povrniti škodo, ki sta jo tožeči stranki domnevno utrpeli zaradi zatrjevane kršitve avtorske pravice, nič ne nasprotuje temu, da se lahko pojem kršitve pravice, ki ga uporabljata tožeči stranki, v okviru odškodninskega zahtevka upošteva pri opredelitvi ravnanja Komisije kot nezakonitega.

117 Pojem kršitve pravice, ki ga tožeči stranki uporabljata v tej odškodninski tožbi, se razlaga samo glede na splošna načela, skupna pravnim ureditvam držav članic, ki so v primeru računalniških programov povzeta ali določena v več direktivah o uskladitvi. Treba je torej zavrniti trditve Komisije, da je tožba nedopustna zaradi nepristojnosti

Splošnega sodišča za ugotavljanje kršitve v smislu, ki bi ga lahko pristojni nacionalni organ države članice temu izrazu pripisal na podlagi prava te države.

B – *Drugi predlogi*

118 Komisija trdi, da je več predlogov, ki sta jih predložili tožeči stranki, nedopustnih. Z njimi se predlaga, naj Splošno sodišče Komisiji odredi takojšnje prenehanje ponarejanja in razkritja, zaplembo ali uničenje nekaterih računalniških podatkov pri Komisiji ali družbi Gosselies ter objavo odločbe Splošnega sodišča v specializiranih časopisih in revijah ter na specializiranih spletnih straneh na stroške Komisije.

119 Komisija se v zvezi s tem sklicuje na ustaljeno sodno prakso, v skladu s katero sodišče ne more nasloviti odredbe na institucijo niti v okviru odškodninskega postopka, ne da bi posegalo v posebne pravice upravne oblasti (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 10. maja 2006 v zadevi Galileo International Technology in drugi proti Komisiji, T-279/03, ZOdl., str. II-1291, v nadaljevanju: sodba Galileo, točka 60 in navedena sodna praksa).

120 Treba je opozoriti, da v skladu s členom 288, drugi odstavek, ES „[v] primeru nepogodbene odgovornosti pa Skupnost v skladu s splošnimi načeli, ki so skupna pravnim ureditvam držav članic, nadomesti kakršno koli škodo, ki so jo povzročile njene institucije ali njeni uslužbenci pri opravljanju svojih dolžnosti“. Ta določba predvideva tako pogoje nepogodbene odgovornosti kot tudi način in obseg pravice do nadomestila

škode. Člen 235 ES določa, da je Sodišče pristojno v sporih glede povračila škode, na katere se nanaša člen 288, drugi odstavek, ES.

121 Iz teh dveh določb – ki v nasprotju s členom 40, prvi odstavek, PJ, ki predvideva samo denarno odškodnino, ne izključuje vračila v naravi – izhaja, da je Sodišče pristojno naložiti Skupnosti vse oblike nadomestila škode, ki so v skladu s splošnimi načeli, skupnimi pravnim ureditvam držav članic na področju nepogodbene odgovornosti, skupaj z vračilom v naravi, po potrebi v obliki odredbe, da se nekaj stori ali opusti (zgoraj v točki 119 navedena sodba Galileo, točka 63).

122 Tako naj Sodišče načeloma ne bi smelo izključiti Skupnosti iz ustreznega postopkovnega ukrepa, saj ima izključno pristojnost odločati o odškodninskih tožbah za škodo, ki se lahko pripiše Skupnosti (glej v zvezi z odredbenim ukrepom na področju blagovnih znamk zgoraj v točki 119 navedeno sodbo Galileo, točka 67).

123 Popolno nadomestilo škode, domnevno povzročene v obravnavanem primeru, zahteva, da se avtorska pravica imetnika vzpostavi na novo, pri čemer ta vrnitev v prejšnje stanje ne glede na morebitno odškodnino zahteva najmanj takojšnje prenehanje poseganja v njegovo pravico. Prav z zahtevano odredbo v obravnavani zadevi želita tožeči stranki doseči prenehanje domnevnega poseganja Komisije v njune avtorske pravice (glej v tem smislu zgoraj v točki 119 navedeno sodbo Galileo, točka 71). Popolno nadomestilo škode ima lahko tudi obliko zaplembe ali uničenja rezultata ponarejanja ali objave odločbe Splošnega sodišča na stroške Komisije.

124 Zato je treba trditve Komisije glede nedopustnosti predlogov, ki se ne nanašajo na odškodninski zahtevek zaradi zatrjevane škode, zavrniti.

125 Iz navedenega izhaja, da je treba vse ugovore nedopustnosti, navedene v tej tožbi, zavrniti.

II – *Vsebinska preučitev*

126 Za nepogodbeno odgovornost Skupnosti v smislu člena 288, drugi odstavek, ES morajo biti izpolnjeni vsi pogoji, in sicer nezakonitost ravnanja, ki se očita institucijam, dejanski obstoj škode in obstoj vzročne zveze med zatrjevanim ravnanjem in nastalo škodo (sodbi Sodišča z dne 29. septembra 1982 v zadevi Oleifici Mediterranei proti EGS, 26/81, Recueil, str. 3057, točka 16, in z dne 9. novembra 2006 v zadevi Agraz in drugi proti Komisiji, C-243/05 P, ZOdl., str. I-10833, točka 26).

A – *Pravice, na katere se sklicujeta tožeči stranki, in nezakonitost ravnanja Komisije*

127 Nezakonito ravnanje, očitano instituciji Skupnosti, mora pomeniti dovolj resno kršitev pravnega pravila, ki posameznikom daje pravice (sodba Sodišča z dne 4. julija 2000 v zadevi Bergaderm in Goupil proti Komisiji, C-352/98 P, Recueil, str. I-5291, točka 42). Če ima ta institucija le precej omejeno diskrecijsko pravico ali je celo nima, lahko že kršitev prava Skupnosti zadostuje za ugotovitev dovolj resne kršitve (navedena sodba Bergaderm in Goupil proti Komisiji, točka 44).

128 Tožeči stranki v bistvu trdita, da obstaja bistvena podobnost med različico Systran Unix, ki jo je skupina Systran razvila po letu 1993, in različico EC-Systran Unix, ki jo je razvila družba Systran Luxembourg, da bi zadostila potrebam Komisije po 22. decembru 1997. Zaradi te velike podobnosti naj bi tožeči stranki upravičeno nasprotovali razkritju vsebine različice EC-Systran Unix tretji osebi zaradi avtorskih pravic in strokovnega znanja v zvezi z različico Systran Unix. Izvedba spornega javnega razpisa naj bi tako povzročila kršitev avtorske pravice in krivdno razkritje strokovnega znanja skupine Systran, za kar bi lahko Skupnost nepogodbeno odgovarjala.

129 Komisija zanika obstoj pravic, ki jih skupina Systran uveljavlja za programsko opremo Systran. Trdi, da je imetnica pravic intelektualne lastnine, potrebnih za ukrepe, ki jih je sprejela, in da ji ni mogoče očitati ponarejanja ali razkritja strokovnega znanja, ki bi pomenila krivdno ravnanje v smislu člena 288, drugi odstavek, ES.

1. Primerjava več različic programske opreme Systran

a) Trditve strank

130 Tožeči stranki razlikujeta med tremi deli programske opreme Systran, ki se medsebojno dopolnjujejo, in sicer jedrom, jezikovnimi programi – tako imenovanimi „jezikovnimi rutinami“ – in slovarji. V teh okoliščinah tožeči stranki trdita, da je različica Systran Unix izvirnik dela, različica EC-Systran Unix pa je delo, izpeljano iz tega izvirnika. S primerjavo teh dveh različic naj bi bilo namreč mogoče ugotoviti njuno skorajšnjo enakost ali vsaj bistveno podobnost. Drugače naj tudi ne bi moglo biti, saj je družba Systran Luxembourg za izvedbo različice EC-Systran Unix po

22. decembru 1997 prevzela različico Systran Unix, ki jo je skupina Systran razvila po letu 1993, in vanjo vključila slovarje iz različice EC-Systran Mainframe.

131 Komisija povzema predstavitev strukture programske opreme Systran, ki sta jo navedli tožeči stranki, pri čemer dodaja še podporne programe, ki združujejo zlasti vmesnike in upravljavska orodja za slovarje. Kot pojasnjuje, imajo jedro, jezikovni programi in slovarji izvorno kodo, ki jo je treba prevesti v računalniški jezik. Tako naj bi bilo treba po posegu v jezikovne programe te skupaj z jedrom znova prevesti, vendar naj pri tem postopku jedro ne bi bilo spremenjeno. Kot navaja Komisija, za obogatitev jezikovnih programov ni treba spreminjati jedra, strukture podatkov ali pripravljalnega gradiva za izdelavo. Vključevala naj bi izključno spremembo jezikovnega dela izvorne kode. Tudi za kodiranje slovarjev naj ne bi bila potrebna sprememba jedra ali strukture podatkov sistema, tako da naj izvorna koda in pripravljalno gradivo za izdelavo ne bi smela biti spremenjena. Poleg tega naj bi bili podporni programi na splošno ukazne datoteke, ki se lahko uporabijo brez sprememb.

132 Komisija v odgovor na trditev, da sta različici Systran Unix in EC-Systran Unix skoraj enaki, navaja, da različica EC-Systran Unix ne izhaja iz različice Systran Unix, kot trdita tožeči stranki, temveč iz predhodne različice EC-Systran Mainframe. Izraz „prehod“, ki se uporablja v pogodbah o prehodu, sklenjenih z družbo Systran Luxembourg, naj bi tako pomenil, da se spremeni samo računalniško okolje programske opreme, medtem ko se njene logične strukture ohranijo. Skupina Systran naj torej ne bi zagotovila „popolnoma nove različice sistema Systran za Unix“, kot zatrjujeta tožeči stranki. V teh okoliščinah Komisija poudarja, da še vedno razpolaga s pravicami, ki jih je pridobila s pogodbami za različico EC-Systran Mainframe.

133 Komisija v zvezi s tem navaja, da se spremembe različice Systran Mainframe, ki jo je ustvarila družba WTC, v različici EC-Systran Mainframe, ki jo uporablja, niso nanašale samo na slovarje, ki jih redno dopolnjuje osebje Komisije, temveč tudi na jedro in predvsem na jezikovne rutine. Kot navaja Komisija, so bile jezikovne rutine različice Systran Mainframe, ki jo je družba WTC ustvarila v 70. letih, še v zametkih, v izboljšavo teh rutin pa naj bi vložila veliko ur in visoke zneske, da bi v različici EC-Systran Mainframe ustrezale njenim posebnim zahtevam. Različica EC-Systran Mainframe naj bi vsebovala tudi jezikovne rutine, ki jih je razvila Komisija posebej za svoje potrebe (glej tehnično oceno z dne 16. januarja 2008 Generalnega direktorata za prevajanje Komisije (v nadaljevanju: DGT) glede „[p]ovezav med različicama EC-Systran Unix in EC-Systran Mainframe“, v nadaljevanju: prva ocena DGT).

134 Komisija še navaja, da čeprav so se pri prehodu uporabili jezikovni programi različice Systran Unix v različici EC Systran Unix, naj za jezikovne pare grščina-francoščina, angleščina-grščina, španščina-francoščina, francoščina-nemščina, španščina-italijanščina-nizozemščina ne bi bilo mogoče doseči nobenih rezultatov, saj ti jezikovni pari v različici Systran Unix niso obstajali (glej poročilo Atos z dne 4. maja 1998, „Izvedljivost prehoda z različice EC-Systran in združitve različice EC-Systran s sistemom Systran“, v nadaljevanju: poročilo z dne 4. maja 1998, str. 32). Ker kode slovarjev za različico EC-Systran Mainframe v glavnem niso bile združljive z jezikovnimi programi različice Systran Unix, naj bi bilo treba izvesti prehod tudi za jezikovne programe drugih jezikovnih parov, da bi ustrezali posebnim zahtevam Komisije. Družba Systran Luxembourg naj bi vse jezikovne programe različice EC-Systran Mainframe zato pretvorila s pretvorbenim programom Eurot, torej naj jih ne bi nadomestila z ustreznimi prvinami različice Systran Unix. Za slovarje, ki jih je uporabljala Komisija, naj bi se v vsakem primeru zahtevali povezani jezikovni programi, torej naj jih ne bi bilo mogoče znova uporabiti le z vgradnjo v različico Systran Unix.

135 Komisija v teh okoliščinah trdi, da je družba Systran Luxembourg različico EC-Systran Unix razvila na podlagi prehoda s sistema EC-Systran Mainframe, katerega je dro je ustvarila družba WTC, vendar so bile številni njegove prvine spremenjene na zahtevo Komisije v okviru različnih pogodb, v katerih je bilo podrobno določeno, da je razvoj, izveden zanjo, v njeni lasti. Prehod z različice EC-Systran Mainframe na različico EC-Systran Unix naj bi pomenil, da zadnja različica ni samo različica programske opreme Systran Unix.

136 Komisija še navaja, da podobnosti med različicama Systran Unix in EC-Systran Unix, ki naj bi jih pokazala primerjava, izvedena v poročilu računalniškega izvedenca tožečih strank, H. Bitana (v nadaljevanju: poročilo Bitan), ne dokazujejo njenega krivdnega ravnanja ali ponarejanja. Po mnenju Komisije je mogoče na podlagi te skorajšnje enakosti zadevnih različic programske opreme Systran samo sklepati, prvič, da je skupina Systran uporabila prvine svojega predhodnega sistema, tako da se je treba vprašati, zakaj so bila potrebna štiri leta dela in več sto tisoč EUR, da bi dosegli tako podobnost, in drugič, da je skupina Systran verjetno uporabila razvojne rešitve, izvedene za račun Komisije, in jih vključila v sistem, ki ga je sama tržila, čeprav na podlagi različnih sklenjenih pogodb o prehodu ni imela pravice za te prvine. Zato naj bi bila primerjava zgrešena že v izhodišču, saj ni treba primerjati različic, ki jih je imela v lasti skupina Systran, temveč tiste, ki jih je skupina Systran razvila za Komisijo v okviru pogodb o prehodu. Komisija si v zvezi s tem pridržuje pravico do obrambe svojih pravic.

b) Presoja Splošnega sodišča

137 Da bi dokazali nezakonitost ravnanja Komisije, tožeči stranki trdita, da je različica Systran Unix izvirnik, različica EC-Systran Unix, v zvezi s katero naj bi bile kršene avtorske pravice in razkrito strokovno znanje, pa je izpeljano delo te različice programske

opreme Systran. Ta dokaz v glavnem temelji na primerjavi vsebine različic Systran Unix in EC-Systran Unix, ki jo je izvedel H. Bitan, računalniški izvedenec tožečih strank, ki je doktor prava, inženir telekomunikacij in računalništva, računalniški izvedenec s pooblastilom Cour de cassation (Francija), izvedenec pri Tribunal administratif in Cour d'appel de Paris (Francija) ter predavatelj na univerzi Panthéon-Assas Paris-II.

138 S preučitvijo podatkov, ki sta jih v zvezi s tem predložili tožeči stranki in glede katerih je Komisija lahko predložila pripombe, je mogoče priti do treh vrst ugotovitev dejanskega stanja.

139 Prvič, treba je navesti, da se stranke strinjajo, da je mogoče strukturo programske opreme Systran, naj gre za različico Systran Unix ali različico EC-Systran Unix, razdeliti na več delov (glej poročilo Bitan, tehnično oceno, ki jo je pripravil H. Bitan, v nadaljevanju: prva tehnična ocena Bitan, in drugo tehnično oceno Bitan):

– jedro, glavni del programske opreme, ki usmerja ves prevajalski proces s pomočjo drugih komponent programske opreme, katerih delovanje nadzoruje; jedro je sestavljeno iz mehanizma za upravljanje prevajalskega procesa, podatkovnih struktur, ki so združljive z jezikovnimi rutinami in s slovarji, in modulov, ki se izvajajo med prevajalskim procesom; združuje algoritme za upravljanje slovarjev, algoritme za razlago „makrov", ki se uporabljajo v slovarjih, filtre za različne formate dokumentov in segmentacijo v stavke;

– jezikovni programi (tako imenovane „jezikovne rutine"), ki obsegajo analizo homografskih in leksikalnih rutin v več zaporednih fazah, prenos iz izvornega jezika v ciljni jezik in sintezo; te rutine so sestavljene iz celote jezikovnih pravil, ki se v vnaprej določenem zaporedju uporabijo med prevajalskim procesom; njihova

naloga je, da spreminjajo informacije iz analiznega območja, ki ga jedro ustvari med prevajalskim procesom;

– slovarji kot zbirke podatkov, ki jih uporabljajo jedro in jezikovni programi, in podporni programi, ki združujejo zlasti vmesnike in upravljavska orodja za slovarje; strukture podatkov, uporabljenih v slovarjih, so bile opredeljene v pravilih za prevajanje in v priročnikih za kodiranje.

140 Treba je še opozoriti, da prevajalski proces, ki ga usmerja jedro, poteka v treh glavnih fazah, in sicer predhodni obdelavi, ki vključuje filtriranje izvornega besedila, ki se prevaja, razdelitev na stavke, iskanje v slovarjih, razne jezikovne predhodne obdelave in oblikovanje „začetnega analiznega območja“; uporabi jezikovnih rutin v analiznem območju, razdeljenem na faze (analiza, prenos in sinteza), in naknadni obdelavi, ki omogoča ponovno oblikovanje stavkov in obnovitev prevedenega dokumenta glede na izvorno obliko.

141 Ta pojasnila o zgradbi in delovanju programske opreme Systran se nanašajo na različico Systran Unix in tudi na različico EC-Systran Unix. To pomeni, da čeprav različni deli programske opreme sestavljajo celoto, imajo še vedno posebno vlogo znotraj te celote. Zlasti je treba poudariti posebnost in pomen jedra, ki pripravi izvorno besedilo tako, da ga filtrira, razdeli na stavke in nato na podlagi podatkov iz slovarja za vsak stavek oblikuje analizno območje. V tem območju nato delujejo jezikovne rutine.

142 Ob upoštevanju te strukture programske opreme Systran, ki jo tožeči stranki prepričljivo prikažeta in je Komisija ne izpodbija, je treba preučiti pravice, ki jih stranke uveljavljajo za več različic programske opreme Systran, ki so sporne v obravnavanem primeru.

143 Drugič, na podlagi podatkov, ki sta jih tožeči stranki predložili glede rezultatov primerjave različice Systran Unix z različico EC-Systran Unix, edinih različic, v zvezi s katerima se navaja nezakonitost ravnanja, očitanega Komisiji, je mogoče ugotoviti bistveno podobnost med različicama programske opreme Systran.

144 Glavne ugotovitve iz poročila Bitan, s katerimi se poskuša dokazati obstoj določene enakosti ali vsaj bistvene podobnosti med različicama Systran Unix in EC-Systran Unix programske opreme Systran, so:

– kar zadeva podatkovne strukture, je najmanj 72 % podatkovnih struktur različic Systran Unix in EC-Systran Unix popolnoma enakih ali se le malo razlikujejo (glej točko 5 „Sinteza“ in točko 3.1 „Primerjalna analiza opisov podatkovnih struktur“);

– kar zadeva priročnike za kodiranje, je večina kod, navedenih v priročniku za kodiranje različice Systran Unix, povzetih v različici EC-Systran Unix (glej točko 5 „Sinteza“ in točko 3.2 „Primerjalna analiza priročnikov za kodiranje“);

– kar zadeva izvorne kode, je podobnost med jedroma obeh različic programske opreme Systran, ki sta najpomembnejša dela programske opreme, od 80- do 95-odstotna; na ravni jezikovnih rutin obstajajo še druge podobnosti, saj velik del rutin različice Systran Unix vsebuje tudi različica EC-Systran Unix (glej točko 5 „Sinteza“ in točko 4 „Primerjalna analiza izvornih kod“).

145 Komisija teh ugotovitev dejanskega stanja ne izpodbija, pri čemer navaja, da je različica EC-Systran Unix izpeljano delo različice EC-Systran Mainframe in da je različica Systran Unix delo, ki združuje razvojne rešitve, ki so v njeni lasti na podlagi različice

EC-Systran Mainframe, ki je izpeljana iz različice Systran Mainframe, ali različice EC-Systran Unix (glej točke od 132 do 136 zgoraj in od 150 do 157 spodaj).

146 Komisija je na obravnavi tako navedla, da ne more oporekati H. Bitanu, ki je v dokumentih, priloženih tožbi, poudaril podobnosti med različicama Systran Unix in EC-Systran Unix.

147 Zato je treba na podlagi dejavnikov, ki sta jih predložili tožeči stranki, in pripomb, ki so bile v zvezi s tem predložene med postopkom (glej točke od 137 do 146 zgoraj), ugotoviti, da sta tožeči stranki dovolj prepričljivo dokazali, da v obravnavanem primeru obstaja bistvena podobnost med različicama Systran Unix in EC-Systran Unix, in da torej lahko uveljavljata pravice skupine Systran nad različico Systran Unix, ki jo je po letu 1993 razvila skupina Systran, in tako nasprotujeta temu, da se je brez njunega dovoljenja tretji osebi razkrila izpeljana različica EC-Systran Unix, ki jo je družba Systran Luxembourg po 22. decembru 1997 prilagodila, da bi ustrezala potrebam Komisije.

148 Ta ugotovitev ne vzbuja dvomov o pravicah, ki bi jih lahko imela Komisija za izpeljano različico EC-Systran Unix na podlagi pogodb o prehodu ali dejstva, da je ustvarila in razvila slovarje, ki ustrezajo njenim jezikovnim potrebam. Njen edini namen je priznati, da sta tožeči stranki dokazali, da je nekatere prvine programske opreme Systran, med drugim od 80 do 95 % jedra in velik del jezikovnih rutin, ustvarila skupina Systran in so vključene v različico Systran Unix, ki jo trži to podjetje, ne da bi bil iz spisa razviden kakršen koli prenos lastništva teh prvin na Komisijo.

149 Tako je mogoče ugotoviti, kot je navedeno tudi v poročilu Bitan, da je družba Systran Luxembourg med ustvarjanjem različice EC-Systran Unix prevzela zelo velik del različice Systran Unix, ki jo trži skupina Systran, in vanjo vključila slovarje iz različice EC-Systran Mainframe.

150 Komisija to ugotovitev izpodbija in trdi, da je različica EC-Systran Unix v resnici samo rezultat prenosa predhodne različice EC-Systran Mainframe iz enega računalniškega okolja v drugo. To trditev je razvila v prvi oceni DGT, katere ugotovitve so v bistvu te:

– „[p]oročila o dejavnostih dokazujejo, da je bila različica EC-Systran Unix ustvarjen[a] na podlagi [različice] EC-Systran Mainframe, [tako] da je bila ta programska oprema že od vsega začetka razvita s sredstvi Komisije“;

– „[i]zvirni sistem[, različica Systran Mainframe], ki ga je zasnovala družba WTC, je bil še precej v zametkih glede na izredno visoko število modulov [in] programov, ki jih je morala Komisija razviti sama, da je ustrezal njenim kakovostnim zahtevam“;

– „[š]e toliko lažje je skupina Systran […] ponudila Komisiji svoj osnovni sistem v novem okolju [in sicer različico Systran Unix], ker je ta sistem v novem okolju že vseboval nekatere posebne prvine [različice] EC-Systran Mainframe, ki so izhajali iz sodelovanja in razvojnih rešitev pred letoma 1993 in 1994, ko je družba Systran SI za račun Komisije začela prehod z [različice] EC-Systran Mainframe“.

151 Kot navaja Komisija, bi ji glede na zatrjevano podobnost med različicama EC-Systran Mainframe in EC-Systran Unix torej še naprej pripadale pravice, ki jih je pridobila na podlagi pogodb za različico EC-Systran Mainframe. Kar zadeva podobnosti med različicama Systran Unix in EC-Systran Unix, na katere je opozoril H. Bitan, Komisija

trdi, da te v bistvu samo dokazujejo, da je skupina Systran najverjetneje uporabila razvojne rešitve, ki so bile za Komisijo izvedene pri različicah EC-Systran Mainframe in EC-Systran Unix, in jih vključila v različico Systran Unix.

152 Na podlagi take utemeljitve Komisije se skupini Systran zanika vsakršna pravica za programsko opremo Systran, tako za različico Systran Mainframe, pridobljeno od skupine WTC in njenega avtorja, kot tudi za različico Systran Unix, ki jo je razvila skupina Systran in jo tržila več let, preden je ustvarila različico EC-Systran Unix, da bi zadostila potrebam Komisije, ker je različica EC-Systran Mainframe zastarela.

153 Kot je bilo navedeno že ob preučitvi pristojnosti Splošnega sodišča za odločanje o tej tožbi (glej točke od 70 do 77 zgoraj), temelji utemeljitev Komisije na splošnih in ne dovolj natančnih trditvah o značilnostih programske opreme ter pravnem in tehničnem izvedenskem mnenju, ki sta ju predložili tožeči stranki.

154 Komisija se namreč v utemeljitvi sklicuje predvsem na vlogo, ki so jo njene službe imele pri razvoju slovarjev, uporabljenih v različici EC-Systran Mainframe in različici EC-Systran Unix, in ki je tožeči stranki ne izpodbijata, in manj na vpliv, ki so ga lahko imele njene službe na razvoj nekaterih jezikovnih rutin različice EC-Systran Unix. Pomembnost del, ki jih je skupina Systran izvedla glede jedra in večine jezikovnih rutin, Komisija zanemarja, saj nikjer ne omenja pravic, ki bi lahko iz tega izhajale za skupino Systran. Kot je bilo navedeno v točki 147 zgoraj, pa tožeči stranki dovolj prepričljivo navajata, na kakšni podlagi lahko uveljavljata pravice nad različico EC-Systran Unix zaradi razvoja in trženja predhodne različice Systran Unix.

155 Poleg tega Komisija kljub izrecni zahtevi Splošnega sodišča ni nikoli predložila tehničnih dokazov za utemeljitev, zakaj se skupina Systran ne more sklicevati na avtorsko pravico nad različico Systran Unix programske opreme Systran oziroma na to, ali to računalniško komponento, ki je vključena v njen program ali je njegova delujoča izvorna koda (še posebej na dele osnovnega jedra in na jezikovne programe programske opreme). Komisija je na obravnavi še priznala, da ne more predložiti dokazov o tem, na podlagi katerih prvin različice Systran Unix naj bi upravičeno uveljavljala svojo lastninsko pravico zaradi pogodb, ki jih je za različico Systran Mainframe sklenila s skupino Systran. Utemeljitve, ki jo je v zvezi s tem navedla Komisija (glej točko 136 zgoraj), Splošno sodišče torej ne more sprejeti.

156 Poleg tega je H. Bitan na obravnavi na podlagi drugega mnenja Sirinelli in druge tehnične ocene Bitan še navedel, da sta različici Systran Unix in Systran Mainframe v vsakem primeru popolnoma različni že zato, ker uporabljata različen jezik. Čeprav podobnost, zatrjevana v prvi oceni DGT, ne pojasnjuje, zakaj tožeči stranki ne bi mogli uveljavljati pravic nad različico EC-Systran Mainframe na podlagi pravic, ki jih imata nad različico Systran Mainframe, kar ni predmet te tožbe, pa tej domnevni podobnosti nasprotujejo bistvene razlike v računalniškem smislu med različicami programske opreme Systran, ki delujejo v okolju Mainframe, ki je sčasoma zastarelo, in različicami navedene programske opreme, ki so prilagojene novima računalniškima okoljema Unix in Windows in za katere ni sporno, da je skupina Systran avtorica izvirne različice Systran Unix. Ta različica je poleg tega precej starejša od različice EC-Systran Unix, ki jo je družba Systran Luxembourg za potrebe Komisije izpopolnila po 22. decembru 1997, v nasprotju s tem, kar bi bilo lahko razvidno iz prve ocene DGT, ki se napačno sklicuje na leti „1993 in 1994, v katerih je družba Systran [Software, Inc.] za račun Komisije začela prehod [z] različice EC-Systran Mainframe Systran“ (glej točko 150 zgoraj).

157 Zato ugotovitev v točki 147 zgoraj v ničemer ne izpodbija trditev Komisije, ki temeljijo na podobnosti med različicama EC-Systran Unix in EC-Systran Mainframe ali domnevnih vložkih v različico Systran Unix po izpopolnitvi različice EC-Systran Mainframe.

2. Nezakonitost ravnanja Komisije

158 Nezakonito ravnanje, ki se očita Komisiji, je povezano z dejstvom, da si je dovolila dati izvesti dela, navedena v javnem razpisu, s katerimi bi se lahko spremenile ali razkrile prvine različice Systran Unix, ki so bile vključene v različico EC-Systran Unix programske opreme Systran in so zaščitene z avtorsko pravico ali s strokovnim znanjem skupine Systran, ne da bi ta na Komisijo s pogodbo prenesla lastništvo nad temi prvinami ali ji dala dovoljenje za taka dela.

a) Trditve strank

Kršitev avtorske pravice

159 Kar zadeva kršitev avtorske pravice, tožeči stranki trdita, da se enakosti ali podobnosti, naštete v poročilu Bitan, nanašajo na tako zaščitene prvine, in sicer zgradbo in izvorne kode programske opreme Systran. Različica EC-Systran Unix naj bi bila torej izpeljano delo različice Systran Unix in naj bi bila podrejena sistemu Systran. To naj bi pomenilo, da lahko avtor prvega dela, skupina Systran, nasprotuje vsaki neodobreni spremembi izpeljanega dela. S tem ko je Komisija za izvedbo del, s katerimi naj bi se spremenila različica EC-Systran Unix, ki jo je ustvarila družba Systran Luxembourg,

pooblastila tretjo osebo, naj bi torej storila dejanje ponarejanja, saj ni imela pravice spreminjati te programske opreme brez predhodnega dovoljenja skupine Systran. V utemeljitev splošnih pravil, skupnih pravnim ureditvam držav članic, ki veljajo na tem področju, tožeči stranki poudarjata, da se ponarejanje kaznuje v vseh pravnih ureditvah držav članic in da se šteje za delikt, kvazidelikt ali vsaj prekršek, kar je lahko razlog za nadomestilo škode, ki so jo povzročile institucije.

160 V skladu s členom 4 Direktive 91/250, ki so ga morale države članice prenesti pred 1. januarjem 1993, se namreč avtorju programske opreme prizna „pravica, da stori ali dovoli storiti: (a) trajno ali začasno reproduciranje delov ali celotnega računalniškega programa, s katerimkoli sredstvom in v katerikoli obliki […] (b) prevod, priredbo, aranžiranje ali vsako drugo predelavo računalniškega programa ter reproduciranje rezultatov teh predelav, vendar brez vpliva na pravice osebe, ki je spremembo opravila“. Izvedba enega od teh dejanj brez dovoljenja avtorja naj bi pomenila ponarejanje programske opreme. V tej direktivi je še poudarjeno, da so računalniški programi z avtorsko pravico zaščiteni kot dela v smislu Bernske konvencije. Zaradi napotitve na Bernsko konvencijo, ki jo je ob sprejetju Direktive 91/250 podpisalo vseh petnajst držav članic, naj bi bilo mogoče avtorsko pravico opredeliti s sklicevanjem na skupna načela, ki so takrat že obstajala.

161 V francosko pravo, ki se je uporabljalo za skupino Systran, ki je razvila in trži različico Systran Unix, je bila Direktiva 91/250 prenesena z zakonom št. 94-361 z dne 10. maja 1994 o izvajanju Direktive 91/250 in spremembi zakonika o intelektualni lastnini (JORF z dne 11. maja 1994, str. 6863), kodificiranim v francoskem zakoniku o intelektualni lastnini. Avtor programske opreme naj bi imel avtorsko pravico nad to programsko opremo, če je ta izvirna, in bi lahko svojo programsko opremo zaščitil v okviru tožbe zaradi ponarejanja. Člen L 122-6 tega zakonika tako določa, da „pravica do uporabe, ki pripada avtorju programske opreme, vključuje pravico do izvedbe in odobritve izvedbe[, prvič,] trajnega ali začasnega reproduciranja delov ali cele programske opreme na kakršen koli način in v kateri koli obliki[, in drugič,] prevod,

priredbo, aranžiranje ali vsako drugo predelavo programske opreme ter reproduciranje rezultatov teh predelav“. Dejanja, ki bi jih moral odobriti avtor programske opreme, vendar se izvedejo brez njegovega dovoljenja, torej pomenijo ponarejanje programske opreme. Direktivo 91/250 so prenesle tudi druge države članice, na primer Luksemburg (zakon z dne 18. aprila 2001 o avtorski in sorodnih pravicah ter bazah podatkov, *Mémorial* A 2001, str. 1042, v nadaljevanju: luksemburški zakon o avtorski pravici, zlasti člen 3 tega zakona) in Belgija (zakon z dne 30. junija 1994, s katerim je v belgijsko pravo prenesena evropska direktiva z dne 14. maja 1991 o pravnem varstvu računalniških programov, *Moniteur belge* z dne 27. julija 1994, str. 19315, v nadaljevanju: belgijski zakon o računalniških programih).

162 Tožeči stranki v odgovor na trditev o nujnosti, da se dokaže, da je skupina Systran imetnica zatrjevanih pravic, navajata, da Komisija tak dokaz zahteva kljub številnim pogodbam, ki jih je lahko sklenila in v katerih je poudarjeno, da so družbe skupine Systran edine imetnice teh pravic, in kljub splošnim načelom, skupnim pravnim ureditvam držav članic, ki se uporabljajo na tem področju – in so poudarjena v mnenjih profesorja Sirinellija z naslovom „Analiza pogojev za dopustnost tožbe zaradi ponarejanja pravne osebe“ (v nadaljevanju: prvo mnenje Sirinelli) in „Dostop do zaščite prepisane programske opreme z avtorsko pravico“ (drugo mnenje Sirinelli) –, zlasti kar zadeva teorijo očitnosti, ki očitnemu imetniku omogoča, da nastopi na sodišču, ne da bi lahko kršitelj zahteval predložitev niza pogodb o prenosu ali se skliceval na nedopustnost zaradi kakršnega koli dvoma o imetniku pravic. Komisija naj bi torej zlonamerno zahtevala dokaz o lastništvu programske opreme, da bi se izognila obsodbi zaradi ponarejanja.

163 Kršitelji naj bi sicer pogosto uporabljali enak argument, kot ga je v obravnavani zadevi prevzela Komisija, ki se je poskušala razbremeniti odgovornosti, saj je trdila, da skupina Systran ni dokazala, da je imetnica pravic nad različico Systran Unix programske opreme Systran in različico EC-Systran Unix, ki naj bi bila iz nje izpeljana. V francoskem pravu, ki se uporablja za skupino Systran, in v belgijskem pravu, na katero se sklicuje Komisija, naj bi zaščita avtorske pravice temeljila na domnevi lastništva, ki predvideva, da se oseba, ki neko stvaritev uporablja, šteje za imetnico pravic nad to

stvaritvijo. Na tem področju v francoski sodni praksi iz te domneve izhaja, da pravni osebi, ki sproži postopek proti ponarejanju, v praksi ni treba predložiti celotnega niza pogodb o prenosu, vse od avtorja, ki je bil kot fizična oseba prvotni imetnik pravice, do zadnjega imetnika, kršitelj pa se v obrambo nikakor ne more sklicevati na morebitno nepredložitev niza pogodb o prenosu. Zelo podobna rešitev naj bi se uporabljala v belgijskem pravu, glede na katero lahko koristi domneve iz člena 6, drugi odstavek, zakona z dne 30. junija 1994 o avtorski in sorodnih pravicah (*Moniteur belge* z dne 27. julija 1994, str. 19297, v nadaljevanju: belgijski zakon o avtorski pravici), v skladu s katerim „se za avtorja, razen če se ne dokaže nasprotno, šteje vsak, ki je kot avtor naveden na delu, s poimensko navedbo ali z znakom, po katerem je prepoznaven", uveljavlja pravna oseba, katere ime je navedeno na delu. Pravo Skupnosti določa enako domnevo. Člen 5 Direktive 2004/48 z naslovom „Domneva avtorstva ali lastništva" namreč določa:

„Za namene uporabe ukrepov, postopkov in pravnih sredstev, predvidenih v tej direktivi,

(a) zato da bi avtor književnega ali umetniškega dela veljal za takega, dokler se ne dokaže nasprotno, in bi bil glede na to upravičen sprožiti postopek zaradi kršitve, zadostuje, če je na delu na običajen način navedeno njegovo ime;

(b) se določba pod (a) smiselno uporablja za imetnike sorodnih pravic v zvezi z njihovimi varovanimi deli."

164 Skupina Systran bi torej lahko vložila tožbo, razen če bi Komisija dokazala, da ni imetnica avtorske pravice. Vendar naj bi si Komisija do zdaj prizadevala samo za to, da bi

na tožeči stranki prenesla dokazno breme, zato naj bi bilo že zdaj jasno, da Komisija tega ne bo dokazala, saj je družba Systran nesporna uporabnica zadevnega dela in jo je Komisija kot tako vedno priznavala. Pravna oseba, ki delo uporablja, se torej šteje za imetnico pravic, zato lahko vloži tožbo v glavni stvari zoper tretje osebe kot kršitelje. Ta domneva velja ne glede na naravo zadevnega dela ali število zadevnih avtorjev. Pomembna so samo dejanja uporabe, ki jih je pritožnik izvedel, dokler jim avtor ali avtorji niso nasprotovali. Profesor Sirinelli pojasnjuje, da obstaja „dejansko vsebinsko pravilo, v skladu s katerim ima tisti, ki delo uporablja, že zaradi te uporabe pravico do zaščite“. O tem, da je skupina Systran lastnica različice Systran Unix programske opreme Systran, ni dvoma: skupina Systran je licence za to različico programske opreme Systran Unix dodelila glavnim spletnim portalom in jo trži v številnih multinacionalnih podjetjih, veleblagovnicah in katalogih prodaje po pošti. Skupina Systran je tudi imetnica blagovnih znamk SYSTRAN in domenskih imen „systran“, ki jih uporablja po vsem svetu. Tudi številni članki ali reklame naj bi potrjevali javno priznano in dokazano lastništvo skupine Systran. Tožeči stranki se sklicujeta predvsem na nagrado „European IST Prize“, ki jo je skupini Systran leta 2005 v Haagu (Nizozemska) podelil komisar za informacijsko družbo. Skupina Systran, ki hkrati ravna kot lastnica dela in njegovega imena, naj bi torej zoper kršitelja upravičeno sprožila postopek pred Splošnim sodiščem. Poleg tega se programska oprema, ki jo uporablja Komisija, ime nuje „EC-Systran Unix“, kar dokazuje, kakšno vlogo ima pri njej skupina Systran.

165 Kljub navedenim trditvam poskušata tožeči stranki za razpršitev morebitnih dvomov dodatno dokazati, da je skupina Systran nesporna imetnica pravic intelektualne lastnine za različici Systran Mainframe in Systran Unix programske opreme Systran in jo je kot tako Komisija vedno priznavala.

166 Glede različice Systran Mainframe tožeči stranki trdita, da je skupina Systran imetnica pravic za to različico, ker jih je kupila od družbe Gachot, ki je zastopala P. Toma,

izumitelja in avtorja prvotne programske opreme, in družb, ki so navedeno programsko opremo uporabljale. Poleg tega naj bi bila skupina Systran nesporna imetnica pravic intelektualne lastnine nad vsemi različicami programske opreme Systran Mainframe, vključno z različico EC-Systran Mainframe. Odstop in prenos pravic intelektualne lastnine naj bi bilo namreč mogoče izvesti samo pisno in naj bi se v primeru dvomov vedno razlagala v korist avtorja na podlagi načela ozke razlage. Tudi če bi bilo dokazano, da je skupina Systran odkupila pravice od avtorja programske opreme P. Toma, naj jih ne bi nikoli odstopila Komisiji kljub pogodbam, na katere se sklicuje samo zato, da ne bi delovala kot kršiteljica. Tožeči stranki ne razumeta, zakaj se Komisija sklicuje na pogodbe o uporabi programske opreme, ki jih je sklenila s tretjimi družbami in jih ni mogoče uveljavljati zoper skupino Systran ter zato nikakor ne morejo povzročiti prenosa pravic intelektualne lastnine v korist Komisije. V primeru pogodb, sklenjenih s skupino Systran ali z družbami, katerih pravice zastopa, naj bi šlo samo za licenčne pogodbe za uporabo ali zagotavljanje storitev. Nobena od njih ne vključuje odstopa, prenosa ali prepustitve pravic intelektualne lastnine v korist Komisije.

167 Na primer, s prvotno pogodbo naj bi se Komisiji dodelila samo pravica do uporabe (člen 4) obstoječega sistema in morebitnih novih razvojnih rešitev. V skladu z luksemburškim pravom, ki se uporablja za to pogodbo in je v tem skladno s francoskim in z belgijskim pravom, se odstop in prenos premoženjskih pravic z vidika avtorja dokazujeta pisno in se razlagata ozko v njegovo korist. Vendar naj ta pogodba ne bi vsebovala nobene določbe, ki bi jo bilo mogoče bolj ali manj razlagati kot odstop pravic. Zato naj Komisiji ne bi bila dodeljena nobena pravica intelektualne lastnine za programsko opremo Systran, vključno z različico EC-Systran Mainframe, razen za slovarje, ki jih je razvila Komisija.

168 Niti pogodba o sodelovanju naj ne bi določala nobenega prenosa pravic intelektualne lastnine v korist Komisije. Zdi se, da je bila ta pogodba zanjo še posebej pomembna, čeprav jo je leta 1991 sama odpovedala. V nasprotju s trditvami Komisije, da iz

te pogodbe izhajajo njene zatrjevane pravice intelektualne lastnine za programsko opremo Systran Mainframe, naj bi ta pogodba določala, da ima Komisija licenco za uporabo, in nikakor naj ne bi pomenila prenosa kakršne koli pravice, ampak naj bi podrobno opredelila, da se pravice, ki jih je vsaka stranka imela na datum podpisa pogodb, ohranijo in zaščitijo. V uvodni obrazložitvi te pogodbe o sodelovanju je namreč navedeno:

„2. Komisija je 22. septembra 1975 z družbo WTC sklenila pogodbo o uporabi sistema Systran s strani Komisije in začetnem razvoju tega sistema s strani družbe WTC.

[…]

5. Stranki torej ugotavljata, da ima Komisija licenco za uporabo osnovnega sistema […]“

169 V členu 4 pogodbe o sodelovanju naj bi bilo še poudarjeno, da se pravice, ki jih ima vsaka stranka na datum podpisa pogodbe, ohranijo. Vendar naj Komisija ne bi imela pravice za programsko opremo Systran Mainframe. Komisija se tako ne more sklicevati na kakršen koli prenos pravic intelektualne lastnine za programsko opremo Systran Mainframe v njeno korist, čeprav so ji priznane pravice za slovarje, ki jih je razvila (odstavek 6 uvodne obrazložitve pogodbe o sodelovanju). Te pravice naj ne bi v ničemer vplivale niti na avtorstvo skupine Systran niti na pravice, ki jih ima za programsko opremo Systran Mainframe (ali različico EC-Systran Mainframe), zlasti nad njenim jedrom. V prilogi I k pogodbi o sodelovanju naj bi bilo avtorstvo izrecno priznano družbam WTC, Gachot in Systran. Po izteku te pogodbe naj bi Komisija, kot tudi sicer pri večini pogodb, dobila pravico do uporabe in izdaje podlicence izključno na ozemlju Skupnosti za najnaprednejšo različico programske opreme (glej člen 5 pogodbe o sodelovanju, v kateri je izrecno navedeno, da ima Komisija „pravico

do uporabe“). Komisija naj bi se zaman sklicevala na določbo o odpovedi pogodbe o sodelovanju. Tudi v tej pogodbi naj pogodbenih določb niti z uporabo splošnih načel obligacijskega prava, ki veljajo v vsej Skupnosti, ne bi bilo mogoče razlagati širše od tega, kar določajo. Sistematika zadevne določbe naj bi bila jasna: tri leta naj bi bila pravica do uporabe zagotovljena v skladu s členom 5. Komisija naj bi torej lahko v teh treh letih uvedla razvojne rešitve in/ali izboljšave (člen 4 pogodbe o sodelovanju). Po izteku treh let bi lahko Komisija programsko opremo EC-Systran Mainframe uporabljala v obliki, ki bi jo imela takrat. Komisija naj bi torej po izteku tega roka imela samo pravico do uporabe. Poleg tega naj bi bilo z ozko razlago prenosa premoženjskih pravic tudi v belgijskem pravu mogoče trditi, da Komisija po izteku pogodbe o sodelovanju ni pridobila nobene pravice intelektualne lastnine za programsko opremo Systran Mainframe.

170 Tako naj se na Komisijo ne bi prenesla nobena pravica intelektualne lastnine, niti za programsko opremo Systran Mainframe, niti za izvirno zamisel in zapis, na katerih temelji, niti za pripravljalno gradivo za izdelavo, niti za podatkovno strukturo in še toliko manj za jedro. Tožeči stranki pojasnjujeta, da je edini namen zgoraj navedenih trditev, s katerimi želita dokazati, da je skupina Systran imetnica pravic intelektualne lastnine za različico Systran Mainframe programske opreme Systran, odgovoriti na utemeljitev Komisije, ki je popolnoma brezpredmetna za rešitev spora, saj se ponarejanje nanaša na različico Systran Unix in ne na različico Systran Mainframe.

171 Kar zadeva različico Systran Unix, tožeči stranki trdita, da Komisija sploh ne more uveljavljati pravice intelektualne lastnine za to različico programske opreme Systran. Različico Systran Unix je namreč na zahtevo skupine Systran ustvarila njena stoodstotna hčerinska družba Systran Software (odgovor skupine Systran na javni razpis). Različica Systran Unix naj bi bila nova različica programske opreme Systran, ki se razlikuje od različice Systran Mainframe, ki je zastarela. Skupina Systran naj bi bila edina imetnica pravic za različico Systran Mainframe in njeno jedro ter naj bi

kot pobudnica različice Systran Unix imela polno in celotno lastništvo za to novo programsko opremo in njeno jedro, kot je dokazal profesor Sirinelli.

172 Družba Systran Luxembourg naj bi s Komisijo sklenila pogodbe o prehodu šele po oblikovanju in trženju nove programske opreme Systran Unix. Te pogodbe naj bi določale zamenjavo različice EC-Systran Mainframe z različico Systran Unix, katere izvirnost in novost naj bi bili dokazani, in prehod slovarjev Komisije, da bi lahko delovali s to novo različico. To naj bi bilo razvidno tudi iz poročila Bitan, saj naj bi imela različica EC-Systran Unix enako jedro kot različica Systran Unix, saj sta si jedri 85-odstotno podobni. V nasprotju s trditvami Komisije naj bi bila različica EC-Systran Unix torej samo različica programske opreme Systran Unix, ki vključuje slovarje, ki jih je razvila Komisija, in je bila predmet prehoda v okviru pogodb o prehodu, ne pa rezultat prehoda s programske opreme EC-Systran Mainframe, ki je zastarela. Čeprav naj bi Komisija torej imela pravice za slovarje, ki jih je razvila, pa naj ne bi imela nobene pravice za programsko opremo Systran Unix, ki je obstajala že pred pogodbami o prehodu.

173 Poleg tega naj te pogodbe tako kot predhodne ne bi povzročile prenosa pravic intelektualne lastnine za programsko opremo Systran Unix v korist Komisije. Poleg tega naj bi bile sklenjene z družbo Systran Luxembourg, ki naj ne bi imela nobenih pravic za programsko opremo Systran Unix, in ne s skupino Systran, ki je edina imetnica teh pravic. Poleg tega naj bi izrecno določale ohranitev predhodnih pravic intelektualne lastnine, seveda skupaj z avtorsko pravico skupine Systran za programsko opremo Systran Unix. Tudi če bi se morali strinjati s trditvijo Komisije glede prehoda z različice EC-Systran Mainframe, bi ta dobila izpeljano pravico, na podlagi katere nikakor ne bi mogla spremeniti programske opreme EC-Systran Unix brez dovoljenja skupine

Systran. Komisija bi torej tudi v tem primeru zagrešila ponarejanje, če bi izvedla ali dala izvesti dela, predvidena v javnem razpisu.

174 Stališče Komisije je tožeči stranki presenetilo in osupnilo, prvič, ker je boj proti ponarejanju glavno vodilo in prednostna naloga institucij, pri čemer izvajajo raznovrstne pobude, ukrepe in predpise za učinkovito preprečevanje te nadloge, in drugič, ker je Komisija ves čas dobro vedela, da je skupina Systran nesporna imetnica pravic za programsko opremo Systran, zlasti za programsko opremo Systran Unix. Tako je sklenila več licenčnih pogodb, ki dokazujejo, da je bila prepričana, da je skupina Systran imetnica pravic. Poleg tega je bila vedno seznanjena s tem, da je skupina Systran imetnica pravic intelektualne lastnine za programsko opremo Systran Mainframe in za programsko opremo Systran Unix in da je zadnja obstajala prej, kot naj bi bilo razvidno iz:

– izmenjave dopisov z dne 27. januarja in 5. februarja 1987 med direktorjem GD za telekomunikacije, informacijsko industrijo in inovacije in J. Gachotom;

– poročila z dne 4. maja 1998, v katerem je poudarjena inovativnost programske opreme Systran Unix, ki jo je razvila skupina Systran; posebej kar zadeva jedro, je v poročilu z dne 4. maja 1998 podrobno določeno, da „[s]o bili vsi programi sistema ponovno ustvarjeni ali prepisani v jeziku C“;

– odgovora na javni razpis, ki ga je Komisija leta 1997 objavila za sklenitev pogodb o prehodu, ki dokazuje, da je bila ta popolnoma seznanjena z izvorom pravic skupine Systran, ki jih takrat ni izpodbijala, in s predhodnostjo različice Systran Unix.

175 Poleg tega naj bi Komisija večkrat priznala, da ima skupina Systran v lasti različico Systran Mainframe in tudi različico Systran Unix in da je ta predhodna različici EC-Systran Unix, kot naj bi bilo razvidno iz:

– telefaksa, ki je bil skupini Gachot poslan 5. marca 1987 in v katerem je Komisija navedla:

„Skupina Systran je lastnica osnovne programske opreme, pravice Komisije do uporabe njenih [devetih] jezikovnih parov pa se nanašajo samo na institucije Skupnosti in na uradne organe držav članic. Po drugi strani pa je Komisija lastnica glosarjev, ki jih je razvila po letu 1975“;

– poročila g. Carpentierja svetovalnemu odboru za nakupe in pogodbe;

– poročila J. Beavena, ki dokazuje, da je programska oprema Systran Unix obstajala pred različico EC-Systran Unix in da je Komisija želela obnoviti poslovne odnose s skupino Systran, da bi izkoristila novosti programske opreme Systran Unix in bi se rešila zastarelosti, ki jo je pestila;

– tehnične priloge k prilogi II k drugi, tretji in četrti pogodbi o prehodu, ki določa splošno metodo prehoda in dokazuje, da je Komisija vedela, da je programska oprema Systran Unix obstajala prej in da je ta programska oprema omogočila ustvariti različico EC-Systran Unix;

– iz posla, ki ga je skupina Systran sklenila s Komisijo, v zvezi s katerim je treba opozoriti: prvič, Komisiji se je ob kršitvi prvotne pogodbe, saj skupini Systran ni plačala nobenega nadomestila, čeprav bi ga morala, zdelo nujno, da se poveže s skupino Systran in z njo sklene posel, ki se je uresničil z izmenjavo dopisov z dne 19. in 22. decembra 1997, v katerih generalni direktor DGT pojasnjuje, da je treba „kar najbolj povečati vrednost dela, ki ga je Komisija v 20 letih posvetila pripravi posebnih slovarjev, prilagojenih upravnemu in strokovnemu jeziku dokumentov Komisije"; sklicevala naj bi se lahko samo na to delo, opravljeno v predhodnih 20 letih, saj ni imela pravic za programsko opremo Systran Mainframe; drugič, generalni direktor DGT prosi skupino Systran, naj se zaveže, da „ne bo uveljavljala denarnega zahtevka na podlagi izvajanja pogodb, sklenjenih med skupino Systran in Komisijo"; prav denarni zahtevki skupine Systran pa so se takrat nanašali na nadomestila, ki so se ji dolgovala iz naslova avtorske pravice za različice Systran Mainframe; tretjič, generalni direktor DGT je celo zaprosil za dovoljenje za uporabo imena Systran in tako skupini Systran priznal avtorstvo; skupina Systran je Komisiji dovolila uporabo imena Systran za „sistem za strojno prevajanje, ki izhaja iz izvirnega sistema Systran", privolila, da Komisija uporablja njeno programsko opremo, se odrekla denarnim zahtevkom zaradi kršitve starih pogodb in pojasnila:

„[N]ačeloma ne nasprotujemo objavi nekaterih delov slovarjev različice Systran, ki jo uporablja Komisija. Vendar je treba zagotoviti, da lastniške prvine sistema Systran ne bodo javno objavljene."

176 Tožeči stranki torej navajata, da se Komisija danes ne more pretvarjati, da ni poznala obsega njunih pravic, in da dobro ve, da ji nikoli ni bilo dovoljeno spreminjati programske opreme Systran Unix, zlasti njenega jedra. Vsaka sprememba, izvedena brez dovoljenja, pomeni ponarejanje, saj velja na tem področju pravilo prepovedi in ne obratno.

177 Komisija poudarja, da je programska oprema v vseh državah članicah zaščitena z zakonodajami o avtorski pravici. Navaja primera Belgije, v kateri veljata belgijski zakon o računalniških programih in belgijski zakon o avtorski pravici, ter Luksemburga, v katerem veljajo zakon z dne 24. aprila 1995 o spremembi zakona z dne 29. marca 1972 o avtorski pravici v okviru pravnega varstva računalniških programov (*Mémorial* A 1995, str. 944, v nadaljevanju: luksemburški zakon o računalniških programih); zakon z dne 8. septembra 1997 o spremembi spremenjenega zakona z dne 29. marca 1972 o avtorski pravici (*Mémorial* A 1997, str. 2662) in luksemburški zakon o avtorski pravici.

178 Prvič, Komisija navaja, da ni nikakršnih dokazov o pravicah, ki jih skupina Systran uveljavlja za programsko opremo Systran. Tožeči stranki naj v obravnavani zadevi ne bi pojasnili, kako sta pridobili pravice, katerih imetnici naj bi bili.

179 Glede različic Systran Mainframe in EC-Systran Mainframe Komisija navaja trditev tožečih strank, da je kot avtorica programske opreme Systran v prvotni pogodbi jasno navedena družba WTC; zatrjujeta še, da je bil konec 80. let na skupino Systran prenesen del sredstev celotne veje dejavnosti „strojno prevajanje“ družbe Gachot, ki je nastopala v imenu družb WTC, Latsec, Systran USA in Systran Institut (Nemčija), ki so zasnovale sistem za strojno prevajanje Systran, imenovan tudi „programska oprema Systran“ ali „sistem Systran“, in trdita, da je vse pogodbe, ki so bile s Komisijo sklenjene med letoma 1975 in 1987, *de iure* prevzela in nadaljevala skupina Systran. Tožeči stranki in predvsem družba Systran Luxembourg naj kljub tem trditvam in natančnim zahtevam Komisije (glej dopisa, ki sta bila skupini Systran poslana 15. februarja in 28. aprila 2005 in s katerima je od nje zahtevala, naj opredeli pravno in pogodbeno podlago za svoje zahteve) ne bi predložile nikakršnega dokaza (pogodba o prenosu pravic in tako dalje), da so dejansko postale imetnice pravic, na katerih kršitev se sklicujejo, niti naj ne bi pojasnile, na katera ozemlja in na kako dolgo obdobje naj bi se te pravice nanašale. Člen 5(c) prvotne pogodbe, sklenjene z družbo WTC, naj bi določal, da prenos pravic ali obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe, ni dovoljen brez predhodne odobritve Komisije. Komisija se sklicuje na to določbo in trdi, da ni nikoli

prejela predhodne priglasitve prenosa ali dodelitve, ki ju navajata tožeči stranki, in da torej ni nikoli privolila v prenos družbe WTC na tožeči stranki.

180 Kar zadeva domnevo, da avtorstvo, razen če se dokaže nasprotno, pripada tistemu ali tistim, pod katerih imenom se delo razširja, Komisija zanika, da bi se pri tem uporabljalo francosko pravo. Ta domneva, ki je bila v Franciji potrjena z zakonom št. 94-361, naj v obravnavanem primeru ne bi veljala ter naj bi jo grajali belgijski in francoski pravni teoretiki. Komisija še poudarja, da ta domneva velja samo, dokler se ne dokaže nasprotno, in da je jasno, da to domnevo ovrže v zvezi z različico EC-Systran Unix, ker se ta različica ne trži v embalaži, na kateri bi bilo navedeno ime avtorja, in ker se ta različica včasih imenuje tudi „Commission's MT system" ali „ECMT".

181 Drugič, Komisija trdi, da je treba pogodbena razmerja med strankami obravnavati kot zaporedje „pogodb o naročilu", s katerimi ji je bilo dodeljeno lastništvo nad različicama EC-Systran Mainframe in EC-Systran Unix, ne da bi lahko skupina Systran uveljavljala pravice v zvezi s tem. V različnih pogodbah, ki sta jih stranki sklenili po letu 1975, naj bi se družbe skupine Systran na splošno zavezale, da bodo za Komisijo ustvarile vse ali nekatere prvine programa EC-Systran, ki bo ustrezal posebnim potrebam dejavnosti Komisije, in sicer za različico EC-Systran Mainframe in tudi za različico EC-Systran Unix. Skupina Systran naj v zvezi s tem ne bi dokazala, da je pridobila pravice za programe, ki so bili tako razviti za Komisijo. Te programe naj bi običajno ustvarjale in razvijale fizične osebe. Da bi lahko skupina Systran uveljavila pravice zanje, bi morala dokazati, da jih je pridobila od teh ustvarjalcev. Komisija v zvezi s to točko navaja, da je iz belgijske zakonodaje, na katero naj bi se sklicevala skupina Systran, razvidno, da se računalniški program pridobi od njegovega avtorja, tudi če je naročnik on sam, samo s pisnim prenosom. Enako naj bi veljalo tudi po luksemburškem zakonu o avtorski pravici. Belgijski zakon o računalniških programih naj bi namreč vseboval samo eno določbo, ki naj bi dovoljevala odstopanje od splošne ureditve, določene s členom 3 belgijskega zakona o avtorski pravici (ki enako kot luksemburški zakon zahteva pisno soglasje avtorja). Ta izjema naj bi se nanašala na primer, v katerem je program ustvaril eden od zaposlenih ali statutarni uslužbenec. Veljala naj bi bila torej domneva o prenosu premoženjskih pravic v korist delodajalca, razen če ni drugače določeno s pogodbo ali statutom. Razen v takem primeru, ki naj

ga tožeči stranki ne bi dokazali, naj bi za „pogodbo o naročilu“, s katero neka oseba drugi osebi, ki ji ni podrejena, naroči oblikovanje celotnega ali dela računalniškega programa, torej še naprej veljala navedena pravila belgijskega zakona o avtorski pravici. Komisija še opozarja, da se tožeči stranki kot pravni osebi v belgijskem pravu ne moreta šteti za avtorici. Prvotni imetnik avtorske pravice je namreč fizična oseba, ki je delo ustvarila, in v Belgiji naj bi avtorska pravica lahko nastala samo v korist fizične osebe. Komisija na podlagi belgijske sodne prakse poudarja, da morajo pravne osebe dokazati, od katerih oseb in kako so pridobile pravice (sodba Cour d'appel v Gentu z dne 27. oktobra 1993, Ing. Cons., 1993, str. 366). Komisija trdi, da tožeči stranki ne navajata, zakaj bi kot pravni osebi lahko uveljavljali pravice za različico Systran Unix ali različico EC-Systran Unix, ki je iz nje izpeljana.

182 Podredno, tudi če bi se strinjali, da sta tožeči stranki imetnici nekaterih pravic za programsko opremo Systran, Komisija v vsakem primeru trdi, da je prav tako imetnica pravic intelektualne lastnine, ki jih je potrebovala, da je lahko za izvajanje nekaterih del na različici EC-Systran Mainframe pooblastila tretjo osebo. V zvezi s tem se sklicuje na vsebino prvotne pogodbe, protokol k sporazumu o tehničnem sodelovanju in pogodbo o sodelovanju, ki se nanašajo na različico EC-Systran Mainframe, ter pogodbe o prehodu, ki so bile z družbo Systran Luxembourg sklenjene med letoma 1998 in 2002 in se nanašajo na različico EC-Systran Unix. Na podlagi teh pogodb naj bi Komisija lahko izpodbijala trditev tožečih strank, da ji ni bila dodeljena nobena pravica intelektualne lastnine za različico Systran Unix.

183 Komisija se pri izpodbijanju trditve tožečih strank, da je na podlagi zatrjevane skorajšnje enakosti različic Systran Unix in EC-Systran Unix programske opreme Systran

mogoče ugotoviti, da je Komisija z nedovoljeno uporabo programske opreme Systran zagrešila ponarejanje in posledično nezakonito ravnanje, sklicuje na obstoj več pravic.

184 Prvič, Komisija trdi, da je imetnica lastninskih pravic za razvoj in izboljšave programske opreme Systran, ki so jih financirale njene službe, ne glede na zadevni del sistema (jedro, jezikovni programi in slovarji). Poleg tega naj bi imela izključno lastninsko pravico za glosarje in slovarje, ki jih je razvila in izpopolnila za svoje potrebe (glej člen 4(a) prvotne pogodbe, člen 4 protokola k sporazumu o tehničnem sodelovanju, odstavek 6 uvodne obrazložitve pogodbe o sodelovanju in člen 4 navedene pogodbe ter prilogo I k tej pogodbi, v kateri je navedeno, da „[č]eprav je imela Komisija vseskozi v lasti glosarje in druge komponente, ki jih je razvila za več različic Systran, pa so bile lastninske pravice za osnovno programsko opremo razdeljene med več družb"). Komisija poudarja, da so številne razvojne rešitve, ki so bile posebej namenjene prehodu s sistema Mainframe na sisteme Unix, v lasti Komisije (glej člen 13(2) pogodb o prehodu in dodatek 2 k prilogi k dopolnitvi št. 4 prve pogodbe o prehodu).

185 Drugič, Komisija trdi, da je imetnica pravic do uporabe. V zvezi s tem naj bi bila trditev tožečih strank, da Komisija, ki ni ustvarila prvotne programske opreme Systran, ne more biti imetnica nobene pravice v zvezi s to programsko opremo ali kakršnim koli razvojem, ki poleg tega ni bil odobren, na podlagi programske opreme Systran, v nasprotju s členom 13 pogodb o prehodu. V zvezi s tem naj bi bila razlaga, ki jo tožeči stranki navajata glede omejitve iz te določbe, in sicer „razen v primerih že obstoječih pravic industrijske ali intelektualne lastnine", v nasprotju z načelom razlage pogodb v dobri veri. Po mnenju Komisije naj bi bila namreč v pogodbah o prehodu po eni strani poudarjena razlika med sistemom Systran, ki ga trži skupina Systran, in različicami EC-Systran, ki jih uporablja Komisija, po drugi strani pa naj bi bilo izrecno določeno, da je tako imenovani „sistem Komisije za strojno prevajanje" še

naprej v lasti Komisije z vsemi komponentami, ne glede na to, ali so bile med izvajanjem pogodbe spremenjene ali ne. Omejitve, ki določa, da te pravice „ne posegajo v že obstoječe pravice industrijske ali intelektualne lastnine“, naj bi bilo torej mogoče razumeti samo kot zaščito stanja, kakršno je bilo pred končanim prehodom sistema, in izključeno naj bi bilo, da bi lahko tožeči stranki s prehodom pridobili kakršno koli pravico v zvezi z različico EC-Systran Unix. Ta zaveza, sklenjena z družbo Systran Luxembourg, ki je podpisnica pogodb o prehodu, bi se lahko razširila na skupino Systran, ker je ta v pismu o zavezi z dne 12. marca 2001 (priloga V k četrti pogodbi o prehodu) jamčila za dobro izvedbo celotne četrte pogodbe o prehodu, ki naj bi jo izvedla njena hčerinska družba Systran Luxembourg.

186 Zato Komisija trdi, da je iz navedenih pogodb in že iz prvotne pogodbe z dne 22. septembra 1975 razvidno, da sta stranki sistem za prevajanje Systran dejansko nameravali dati na razpolago Skupnosti in da je imela lastninske pravice ali vsaj pravico do uporabe za različice EC-Systran. Te različice programske opreme Systran naj bi bile namreč razvite na stroške Komisije (v višini približno 45 milijonov EUR, od tega 14 milijonov EUR v korist družb skupine Systran) in naj bi jih ta tudi sicer lahko razvila samostojno. Nobenega dvoma naj ne bi bilo, da lahko Skupnost uporablja programsko opremo Systran za javni sektor v širšem pomenu besede na ozemlju Skupnosti. Poleg tega naj bi že prvotna pogodba določala, da lahko Skupnost sistem prosto uporablja za kakršen koli namen, torej tudi zunaj ozemlja Skupnosti, vključno v zasebnem sektorju, če družbi WTC plača dodatno nadomestilo. Kot navaja Komisija, naj bi se v skladu s to „filozofijo“ domnevalo, da naj bi partner WTC, ki je sistem razvil in je bil tudi pooblaščen za njegovo uporabo, po izteku več pogodb prejel zadostno nadomestilo, da bi bilo mogoče ugotoviti, da je Skupnost pridobila pravico do popolnega in prostega razpolaganja, torej lastninsko pravico.

187 Komisija navaja, da ta rešitev res ni bila izrecno določena v pogodbi o sodelovanju iz leta 1987, vendar naj bi bilo to pogodbo mogoče razlagati samo tako. S kakršno koli drugo razlago, kot je ta, da so bile Komisiji dodeljene lastninske pravice nad različico EC-Systran Mainframe programske opreme Systran, ne da bi lahko tožeči stranki uveljavljali pravico do ugovora, naj namreč ne bi bilo mogoče pojasniti povezanosti členov 4, 4a, 5 in 8 te pogodbe. Kot navaja Komisija, naj bi bila ta pogodba torej nekakšna „kompromisna rešitev", da bi se izognili vsakršni razpravi med strankami glede lastništva za različne komponente sistema Systran, vključno s slovarji.

188 Tretjič, tudi če Komisija uporablja različico EC-Systran Unix programske opreme Systran v obliki, ki je spremenjena različica Systran Unix, kot naj bi izhajalo iz poročila Bitan, pa naj tožeči stranki ne bi dokazali, da je Komisija kršila belgijsko ali luksemburško pravo. Komisija se sklicuje na različne določbe belgijskega in luksemburškega prava, na podlagi katerih naj bi bilo mogoče reproducirati ali prilagajati računalniški program brez soglasja njegovega avtorja, če je to nujno, da lahko uporabnik uporablja program v skladu z njegovim namenom, vključno za odpravljanje napak (glej člen 6 belgijskega zakona o računalniških programih, člen 28(4) luksemburškega zakona o računalniških programih in člen 34 luksemburškega zakona o avtorski pravici).

189 Nazadnje, Komisija odločno zanika, da je izvorne kode različice EC-Systran Unix poslala družbi Gosselies v okviru del, ki naj bi bila izvedena na podlagi spornega naročila. Dela, za katerih izvajanje je bila pooblaščena ta družba, v nasprotju s trditvami iz poročila Bitan niso zahtevala posegov v jedro programske opreme. Družba Gosselies naj bi po dodelitvi spornega naročila imela dostop samo do izvornih kod tistih jezikovnih delov različice EC-Systran Unix, za katere naj bi imela Komisija izključne

lastninske pravice na podlagi pogodb, sklenjenih med strankami, in prispevka njenih služb k razvoju teh delov.

190 Čeprav torej obstajajo podobnosti med različicama Systran Unix in EC-Systran Unix programske opreme Systran, naj to ne bi dokazovalo, da je Komisija kriva ponarejanja. Pravne ugotovitve, ki jih tožeči stranki izpeljeta iz te podobnosti, naj ne bi bile pravilne. Komisija naj bi imela vso pravico, da brez predhodnega dovoljenja tožečih strank spremeni ali prilagodi programsko opremo in za prilagoditev ali spremembo pooblasti tretjo družbo.

Uveljavljane pravice v zvezi s strokovnim znanjem

191 Tožeči stranki navajata, da je strokovno znanje opredeljeno kot „skupek tehničnih informacij, ki so zaupne, bistvene in določene“. V zvezi s tem se sklicujeta na opredelitev v členu 10 Uredbe Komisije (ES) št. 240/96 z dne 31. januarja 1996 o uporabi člena [81](3) [ES] za nekatere skupine sporazumov o prenosu tehnologije (UL L 31, str. 2). Pojasnjujeta še, da je iz tega besedila in splošnih načel, skupnih pravnim ureditvam držav članic, razvidno, da je strokovno znanje premoženje, ki je zaščiteno ali v okviru pogodb o prenosu strokovnega znanja oziroma sporazumov o zaupnosti ali v okviru tožb zaradi odgovornosti v primeru razkritja strokovnega znanja brez dovoljenja njegovega imetnika. V obravnavanem primeru se tožeči stranki sklicujeta na strokovno znanje, ki ga posedujeta v zvezi s programsko opremo Systran, tako za različico Systran Unix, ki jo je razvila in jo trži skupina Systran, kot tudi za izpeljano in skoraj enako različico EC-Systran Unix, ki jo je družba Systran Luxembourg razvila, da bi jo uporabljala Komisija. To strokovno znanje, ki naj bi ga tožeči stranki zaščitili in ohranili zaupno, naj bi bilo skupek tehničnih, računalniških in jezikovnih znanj, na podlagi katerega naj bi nastali jedro, jezikovne rutine in slovarji ter s tem povezana dokumentacija (glej poročilo Bitan in prvo tehnično oceno Bitan). Za izvedbo storitev, opisanih v javnem razpisu, ki ga je objavila Komisija, naj bi bilo treba spremeniti

izvorne kode programske opreme Systran in torej to izvorno kodo razkriti izbranemu ponudniku. S tem ko je Komisija za izvedbo tega naročila pooblastila tretjo osebo, naj bi brez dovoljenja razkrila strokovno znanje skupine Systran. To razkritje naj bi pomenilo kršitev, za katero bi se lahko uveljavljala odgovornost Skupnosti.

192 Tožeči stranki v odgovor na trditev, da pojem strokovnega znanja ni opredeljen in da strokovnega znanja kot takega ni mogoče zaščititi, opozarjata, da je Komisija v svojih uredbah opredelila pojem strokovnega znanja in da je iz teh besedil razvidno, da je vrednost strokovnega znanja v tem, da lahko njegovo posredovanje pomeni velik korak naprej, kar pomeni, da naj bi ostalo tajno, naj ne bi bilo znano in naj ga ne bi bilo mogoče pridobiti. Ni mogoče zanikati, da je različica Systran Unix programske opreme Systran zelo pomembna inovacija skupine Systran, ki dokazuje resnično tehnično mojstrstvo in obstoj strokovnega znanja, ki je rezultat raziskav in izkušenj, kot ponazarja prepis sistema Systran, ki je bil predhodno zapisan v zbirniku, v jezik C++. Dostop do teh prvin naj bi zlasti omogočil razkritje skrivnosti izdelave programske opreme, tako da bi lahko vsaka družba, ki bi imela do njih dostop, izdelala konkurenčno programsko opremo.

193 Tožeči stranki v odgovor na trditve, prvič, da Komisiji ni treba povrniti škode zaradi krivdnega razkritja strokovnega znanja, saj naj bi bilo škodo zaradi kršitve strokovnega znanja mogoče povrniti samo v okviru tožbe zaradi nelojalne konkurence, in drugič, da Komisija ni trgovski subjekt in konkurentka tožečih strank, temveč institucija Skupnosti, navajata, da je ta tožba zaradi nelojalne konkurence še vedno predvsem tožba zaradi nepogodbene odgovornosti, ki temelji na trikotniku kršitve, škode in vzročne zveze, za kar naj bi dejansko šlo v obravnavanem primeru. Tožeči stranki vsekakor poudarjata, da je bilo v francoski sodni praksi, ki je v tem enaka sodni praksi številnih evropskih držav, podrobno določeno, da „je škodljivo že razkritje strokovnega znanja zunaj podjetja, ne glede na morebitno uporabo tega

strokovnega znanja“, in da „naročnik, ki podizvajalcu pošlje načrte, ki jih je izdelal nekdo drug, stori kršitev, za katero je civilno odgovoren“ (sodba Cour d'appel de Paris z dne 31. maja 1995; sodbi Cour de cassation, chambre commerciale, z dne 28. januarja 1982 in 8. novembra 1994).

194 Tožeči stranki v odgovor na trditev, da je bilo strokovno znanje v lasti Komisije, koristi od njega pa naj bi imela skupina Systran, opozarjata, da to dokazuje, da si je Komisija nezakonito prilastila različice programske opreme Systran, namenjene delovanju v okolju Unix. Komisija naj bi skupini Systran večkrat izrecno priznala strokovno znanje na tem področju.

195 Kar zadeva trditev v zvezi s klavzulo o zaupnosti, predvideno za dodelitev naročila družbi Gosselies, tožeči stranki navajata, da Komisija ne more trditi, da se lahko polasti strokovnega znanja skupine Systran, če ta kršitev ostane zaupna. Tako sklepanje Komisije, ki bi pomenilo, da bi odpuščeni delavec, ki se mu ponarejanje ne bi izrecno prepovedalo, to lahko neovirano in brez skrbi storil ter bi lahko tretjim osebam neovirano brez dovoljenja imetnikov pravic posredoval dela, zaščitena s klavzulo o zaupnosti, naj ne bi bilo razumno.

196 Komisija navaja, da čeprav se tožeči stranki sklicujeta na opredelitev strokovnega znanja, povzeto v Uredbi št. 240/96, ne navajata pravne podlage za kršitev, ki ji jo pripisujeta. V zvezi s tem trdi, da strokovno znanje vsaj kot tako ni zaščiteno. Nobena zakonodajna določba naj namreč ne bi določala opredelitve ali zaščite navedenega strokovnega znanja. Po mnenju Komisije je strokovno znanje običajno zaščiteno samo na podlagi zakonodaje v zvezi z nelojalno konkurenco. V zvezi s tem se v primeru Belgije sklicuje na zakon z dne 14. julija 1991 o poslovnih praksah, obveščanju in varstvu potrošnikov (*Moniteur belge* z dne 29. avgusta 1991, str. 18712), v primeru Luksemburga pa na zakon z dne 27. novembra 1986 o ureditvi nekaterih poslovnih

praks in kaznovanju nelojalne konkurence (*Mémorial* A 1986, str. 2214) ter na zakon z dne 30. julija 2002 o ureditvi nekaterih poslovnih praks, kaznovanju nelojalne konkurence in prenosu Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 97/55/ES o spremembi Direktive 84/450/EGS o zavajajočem oglaševanju tako, da vključuje primerjalno oglaševanje (*Mémorial* A 2002, str. 1630). Na podlagi teh zakonodajnih določb naj pogoji, ki so nujni za zaščito zatrjevanega strokovnega znanja tožečih strank na podlagi nelojalne konkurence, ne bi mogli biti izpolnjeni, ker Komisija in tožeči stranki niso konkurentke, ker Komisija ni niti trgovski subjekt, niti industrialka, niti obrtnica in ker je sedež Komisije v Belgiji in ne v Franciji, zaradi česar naj se francosko pravo ne bi uporabljalo.

197 Komisija trdi, da ni nikoli imela v lasti izvornih kod različice Systran Unix, temveč samo izvorne kode različice EC-Systran Unix, za katero uveljavlja nekatere lastninske pravice in pravice do uporabe, pri čemer se sklicuje na različne pogodbe, ki so bile s skupino Systran sklenjene za različico EC-Systran Mainframe in prehod s te različice na okolje Unix. Komisija še trdi, da pogodbe, ki jih je sklenila s skupino Systran, zanjo niso vsebovale klavzule o zaupnosti. Poleg tega naj se nobena od teh pogodb ne bi sklicevala niti na prispevek strokovnega znanja skupine Systran niti na njegovo zaščito. Komisija še poudarja, da so njene službe in družbe, ki niso bile del skupine Systran, vendar so z njo sodelovale, razvile večino programske opreme Systran in njenih aplikacij. Tožeči stranki naj bi se tako okoristili s strokovnim znanjem Komisije ali tretjih oseb ter sta lahko proizvode Komisije in teh tretjih oseb tržili v svojo korist. Komisija navaja, da so nekatere osebe, ki so delale na različici EC-Systran Unix za družbo Gosselies, prej delale za družbo Telindus in nato za družbo Systran Luxembourg. Družba Telindus, s katero naj bi se skupina Systran povezala in ustanovila družbo Systran Luxembourg, naj bi pogodbe za prevajanje s Komisijo sklenila že leta 1990, kar naj bi dokazovalo, da skupina Systran ne more uveljavljati pravic in strokovnega znanja v zvezi z različico EC-Systran Unix.

198 Poleg tega naj na podlagi člena 4(a) prvotne pogodbe, odstavka 6 uvodne obrazložitve pogodbe o sodelovanju in člena 4 te pogodbe ter člena 1 dodatka 1 k prilogi II k drugi pogodbi o prehodu dodelitev naročila družbi Gosselies ne bi mogla povzročiti nikakršne krivde Komisije.

199 Komisija še pojasnjuje, da javni razpis vsebuje klavzulo o zaupnosti, v skladu s katero naj izbrani ponudnik informacij, ki jih je poslala Komisija, ne bi mogel uporabiti ali razkriti tretji osebi (glej člen II.9 priloge 1 k javnemu razpisu z dne 4. oktobra 2003). Družba Gosselies na podlagi te klavzule o zaupnosti v nobenem primeru ne bi smela razkriti zaupnih informacij, ki bi ji jih Komisija morda poslala. Če bi se take informacij razkrile temu podjetju, naj torej tožeči stranki ne bi bili oškodovani. Nazadnje Komisija navaja, da so programi in slovarji različice EC-Systran Unix nameščeni izključno na njenih računalnikih.

b) Presoja Splošnega sodišča

200 Domnevno nezakonito ravnanje v tej zadevi je povezano z dejstvom, da si je Komisija brez soglasja tožečih strank vzela pravico izvesti dela, ki so bila navedena v javnem razpisu in s katerimi bi se lahko spremenile ali razkrile prvine različice Systran Unix, ki so vključene v različico EC-Systran Unix programske opreme Systran in zaščitene z avtorsko pravico ali so del strokovnega znanja skupine Systran.

201 Pri presojanju nezakonitosti takega ravnanja je treba najprej ugotoviti, ali lahko tožeči stranki na podlagi splošnih načel, skupnih pravnim ureditvam držav članic, uveljavljata pravico do nasprotovanja temu, da Komisija za izvedbo del v zvezi z nekaterimi vidiki različice EC-Systran Unix brez njunega soglasja pooblasti tretjo osebo.

Komisija to pravico, ki po mnenju tožečih strank izhaja iz avtorske pravice in strokovnega znanja v zvezi z izvirno in s predhodno različico Systran Unix, izpodbija, pri čemer navaja, da tožeči stranki nista dokazali pravic, na katere se sklicujeta v zvezi s to različico programske opreme (glej točki 178 in 179 zgoraj).

202 Če se bo izkazalo, da tožeči stranki take pravice lahko uveljavljata, bo treba preučiti še trditev Komisije, da ji je skupina Systran dovolila, da za izvedbo del, opredeljenih v spornem naročilu, pooblasti tretjo osebo. Komisija namreč v bistvu meni, da ima na podlagi različnih pogodb, ki jih je s skupino Systran sklenila po letu 1975, in finančnih sredstev, ki jih je za to namenila, zadostne pravice do uporabe in lastninske pravice za različne prvine različice EC-Systran Unix, da ji ni treba upoštevati pravice do ugovora, ki jo tožeči stranki uveljavljata na podlagi pravic, ki jih imata nad različico Systran Unix (glej točke od 181 do 187 zgoraj).

203 Če se bo izkazalo, da Komisija ne bi smela prezreti pravice do ugovora, ki jo uveljavljata tožeči stranki, bo treba nazadnje analizirati vsebino del, ki naj bi bila izvedena na različici EC-Systran Unix in so navedena v javnem razpisu, da se ugotovi, ali lahko povzročijo spremembo ali razkritje prvin ali informacij, zaščitenih na podlagi avtorske pravice in strokovnega znanja, na katera se sklicujeta tožeči stranki, čemur nazadnje nasprotuje Komisija (glej točko 189 zgoraj).

Pravice, na katere se tožeči stranki sklicujeta v zvezi z različico Systran Unix programske opreme Systran

204 Tožeči stranki se za opredelitev splošnih načel, ki so v zvezi z avtorsko pravico skupna pravnim ureditvam držav članic, sklicujeta na Bernsko konvencijo, Direktivo 91/250 in Direktivo 2004/48. Navajata tudi pravice držav članic in predložita

mnenji profesorja Sirinellija, v katerih sta obravnavana vprašanje dopustnosti tožbe zaradi ponarejanja, ki jo vloži pravna oseba, in dostop do zaščite prepisane programske opreme z avtorsko pravico, ter drugo tehnično oceno Bitan.

205 Kot je bilo navedeno ob preučitvi pristojnosti Splošnega sodišča (glej točke od 68 do 73 zgoraj), ima skupina Systran pravico uveljavljati avtorsko pravico nad različico Systran Unix programske opreme Systran, ki jo je razvila in jo trži pod svojim imenom, ne da bi morala predložiti druge dokaze.

206 Na splošno je sicer res, kot navaja Komisija, da mora v primeru spora glede obstoja pravice tisti, ki se sklicuje na obstoj ali neobstoj pravice, to dokazati (*actori incumbit probatio*). Vendar v zadevah v zvezi z avtorsko pravico velja pravna domneva, na podlagi katere je mogoče obrniti dokazno breme. V pravu Skupnosti je taka domneva potrjena v členu 5 Direktive 2004/48 z naslovom „Domneva avtorstva ali lastništva“, v skladu s katerim „[z]a namene uporabe ukrepov, postopkov in pravnih sredstev, predvidenih v tej direktivi, […] zato da bi avtor književnega ali umetniškega dela veljal za takega, dokler se ne dokaže nasprotno, in bi bil glede na to upravičen sprožiti postopek zaradi kršitve, zadostuje, če je na delu na običajen način navedeno njegovo ime“. Tožeči stranki sta se sklicevali tudi na dva primera take domneve v zakonodajah držav članic, ne da bi Komisija predložila nasprotne primere, ki bi izhajali iz prava drugih držav članic. V francoskem pravu, to je pravu kraja sedeža skupine Systran, ki v obravnavanem primeru uveljavlja avtorsko pravico za različico Systran Unix programske opreme Systran, ki jo trži, člen L 113-1 francoskega zakonika o intelektualni lastnini določa, da „[a]vtorstvo pripada tistemu ali tistim, pod katerih imenom se delo razširja“. V belgijskem pravu, to je pravu kraja sedeža Komisije, je taka domneva uzakonjena v členu 6, drugi odstavek, belgijskega zakona o avtorski pravici, v skladu s katerim „se za avtorja, razen če se ne dokaže nasprotno, šteje vsak, ki je kot avtor naveden na delu, s poimensko navedbo ali z znakom, po katerem je prepoznaven“. Te

različne določbe so bile navedene za ponazoritev splošnega načela, skupnega pravnim ureditvam držav članic.

207 Tožeči stranki kot primer določb, ki so v bistvu povzete v vseh državah članicah, navajata, da je delo v francoskem pravu zaščiteno že kot stvaritev. Člen L 111-1 francoskega zakonika o intelektualni lastnini določa, da „[a]vtor neke intelektualne stvaritve že na podlagi svojega avtorstva uživa nad tem delom izključno pravico nematerialne lastnine, ki jo lahko uveljavlja do vseh“. Kar zadeva opredelitev pojma „intelektualna stvaritev“, iz člena L 112-2 francoskega zakonika o intelektualni lastnini izhaja, da se „[z]a intelektualne stvaritve v smislu tega zakonika […] štejejo: programska oprema, vključno s pripravljalnim gradivom za njeno izdelavo“. Noben dejavnik, ki ga je predložila Komisija, ne oporeka temu primeru, ki sta ga navedli tožeči stranki.

208 Izvirnost dela se domneva že ob njegovi stvaritvi. Težava pri dokazovanju je najpogosteje povezana s predhodnostjo nekega dela v primerjavi z drugim. V obravnavanem primeru dokaz o predhodnosti različice Systran Unix v primerjavi z različico EC-Systran Unix izhaja že iz dejstva, da je bila druga različica razvita na podlagi prve ter da se je Komisija za njen razvoj obrnila na skupino Systran in njeno različico Systran Unix. V zvezi s tem je treba navesti, da Komisija, kot trdi v dupliki, ne zanika, da je skupina Systran imetnica pravic za programsko opremo Systran Unix, ki jo trži.

209 Sicer pa je treba navesti, da je glede na podatke, ki sta jih tožeči stranki predložili v zvezi s francoskim in z belgijskim pravom, avtorstvo podjetja potrjeno s sodno prakso teh držav članic. V primeru Francije je to sodba prvega civilnega senata Cour de cassation z dne 24. marca 1993, v skladu s katero mora pravna oseba za dopustnost svoje tožbe zaradi ponarejanja dokazati samo, da stvaritev uporablja, ne da bi morala dokazati izvor svojih pravic, v primeru Belgije pa je to sodba Cour de cassation z dne 12. junija 1998 (glej prvo mnenje Sirinelli, str. 18 in 26). Za zavrnitev tega podrobnega pravnega mnenja Komisija navaja samo nejasne in skromne trditve, ki temeljijo na

dejstvu, da del pravnih teoretikov graja rešitev, ki je bila navedena zgoraj, in sodbi Cour d'appel v Gentu iz leta 1993, ki je predhodna navedeni sodbi belgijskega Cour de cassation. Stranke niso niti sprožile vprašanja vsebine zakonodaj drugih držav članic, ki jih profesor Sirinelli ni navedel kot primer, niti niso o njem razpravljale.

210 Namen navedene rešitve iz sodne prakse je omejiti možnosti kršitelja, da bi se sklicéval na nedopustnost tožbe, in se izogniti temu, da bi morala pravna oseba predložiti celoten niz pogodb o prenosu, vse od avtorja kot fizične osebe in prvotnega imetnika pravice. Pri dokazovanju ima dejansko lastništvo na dan vložitve tožbe danes torej prednost pred zgodovinskim ozadjem pridobitve.

211 V odgovor na trditev Komisije, da je bila domneva o avtorski pravici ovržena, kar zadeva različico EC-Systran Unix, ker se ta različica ne trži v embalaži, na kateri bi bilo navedeno ime avtorja, in ker se včasih imenuje „Commission's MT system" ali „ECMT", je treba navesti, da se tožeči stranki v utemeljitev tožbe zaradi nepogodbene odgovornosti sklicujeta na različico Systran Unix, nato pa to različico primerjata z različico EC-Systran Unix, da bi dokazali, da je bil del te izpeljane različice prevzet iz predhodne izvirne različice. Iz navedenega izhaja, da različica EC-Systran Unix dejansko vključuje del, imenovan „Systran" (in sicer med drugim glavni del jedra), kot tudi ni sporno, da ta različica vključuje del, imenovan „EC" (in sicer med drugim slovarje, ki jih je ustvarila Komisija). Razprava se torej ne nanaša na različico EC-Systran Unix, temveč na pravice, ki bi jih lahko tožeči stranki v primeru del na različici EC-Systran Unix uveljavljali na podlagi pravic, ki jih imata za predhodno izvirno različico Systran Unix. Obrobno je treba še navesti, da je iz opredelitev, navedenih v vzorcu pogodbe, priloženem javnemu razpisu, razvidno, da je poimenovanje „storitev (ali sistem) Komisije za strojno prevajanje", na katero se sklicuje Komisija, opredeljeno tako: „Sistem Komisije za strojno prevajanje je zgrajen na različici EC Systran, posebni različici sistema za strojno prevajanje Systran, ki ga je prvotno razvil ‚World Translation

Center', La Jolla, ZDA, po letu 1976 pa ga je dalje razvijala Evropska komisija." (The Commission's machine translation service is built around EC Systran, a specific version of the Systran machine translation system originally developed by the World Translation Center, La Jolla, USA, which since 1976 has been further developed by the European Commission.) Tako je že iz navedb Komisije do tretjih oseb razvidno, da storitev ali sistem Komisije za strojno prevajanje temelji na sistemu za strojno prevajanje, ki ga je ustvarila in razvila skupina WTC/Systran.

212 Skratka, tožeči stranki kot skupina Systran lahko uveljavljata avtorske pravice za različico Systran Unix programske opreme Systran, ki jo skupina Systran trži že več let in jo je tržila, še preden je družba Systran Luxembourg izdelala različico EC-Systran Unix, da bi ustrezala posebnim zahtevam Komisije.

213 S pogodbenimi določbami, na katere se sklicuje Komisija, v nobenem primeru ni mogoče utemeljiti domnevne pravice do podrobnega pregleda nad nakupom skupine WTC s strani skupine Systran (glej točko 179 zgoraj). Komisija v zvezi s tem navaja člen 5(c) prvotne pogodbe, ki je bila z družbo WTC sklenjena 22. decembra 1975, in trdi, da nobenega prenosa pravic ali obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe, ne bi bilo mogoče izvesti brez njene predhodne odobritve. Vendar je v tej določbi pojasnjeno samo: „Pogodbena stranka ne more brez predhodnega in izrecnega dovoljenja Komisije niti prenesti ali odstopiti vseh ali nekaterih pravic in obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe, niti ne more za izvedbo nalog, ki so ji zaupane, pooblastiti podizvajalcev ali jih dodeliti tretjim osebam." Ta določba velja samo med trajanjem pogodbe, to je nekaj mesecev, obveznosti, katerih prenos ali odstopitev sta se navajala, pa so se nanašale samo na uporabo sistema Systran in ne na lastninske pravice, povezane s tem . Ta določba torej skupini WTC ne more odvzeti pravice do razpolaganja z njeno lastnino, ker jo je leta 1985 odkupila družba Gachot, ki je nato postala Systran, kot je razvidno iz pogodb, ki sta jih tožeči stranki priložili repliki. Prav tako je treba zavrniti trditev Komisije, da je treba opredeliti pravno in pogodbeno podlago avtorskih pravic tožečih

strank. Navedene zakonske določbe avtorjev namreč ne zavezujejo, da morajo svoje stvaritve registrirati ali prijaviti, kot to lahko velja za patente.

214 Poleg tega je treba ugotoviti, da je bila Komisija v celoti seznanjena z dejstvom, da so skupina Systran in družbe, ki jih je ta prevzela, med njimi družba WTC, imetnice pravic intelektualne lastnine za več različic programske opreme Systran, ki se komercialno uporabljajo od 70. let, predvsem skupaj s Komisijo. Tožeči stranki sta predložili več dejavnikov, na podlagi katerih je mogoče dokazati obstoj intelektualne stvaritve na tem področju in dejstvo, da je to intelektualno storitev ustvaril P. Toma, nato pa so jo prevzele družbe skupine WTC in družbe skupine Systran (glej točki 174 in 175 zgoraj).

215 Kar zadeva zaščito, navedeno v okviru strokovnega znanja, tožeči stranki trdita, da dejstvo, da je Komisija tretji osebi razkrila tehnične in tajne informacije v zvezi s privinami različice Systran Unix, ki so vključene v različico EC-Systran Unix, pomeni nezakonito ravnanje, za katero bi lahko Komisija nepogodbeno odgovarjala na podlagi člena 288, drugi odstavek, ES. Kot je bilo navedeno ob preučitvi pristojnosti Splošnega sodišča (glej točke od 78 do 81 zgoraj), je prav tako dopustna ugotovitev, da se skupina Systran upravičeno sklicuje na to zaščito tehničnih in tajnih informacij v zvezi z različico Systran Unix programske opreme Systran.

Trditev, da lahko Komisija na podlagi svojih pravic prezre pravico tožečih strank do ugovora

216 Komisija trdi, da ji ni bilo treba upoštevati pravice tožečih strank, da na podlagi pravic nad različico Systran Unix nasprotujeta temu, da bi se za izvedbo nekaterih del v zvezi z različico EC-Systran Unix pooblastila tretja oseba, in navaja, da ima potrebna dovoljenja na podlagi pravic, pridobljenih v okviru pogodb, ki jih je s skupino Systran sklenila po letu 1975, in finančnih sredstev, ki jih je za to namenila.

217 Tako utemeljitev je treba zavrniti. Kot namreč upravičeno trdita tožeči stranki, prenosa pravice ni mogoče domnevati. Financiranje računalniškega razvoja še ne pomeni pridobitve lastništva nad njim. Tako pravno posledico je treba izrecno navesti v zadevni pogodbi. Prenosi pravic se razlagajo ozko in v korist avtorja.

218 V zvezi s tem tožeči stranki odločno zanikata, da bi Komisiji odstopili kakršno koli pravico intelektualne lastnine, niti za različico Systran Mainframe, niti za različico Systran Unix, niti za izvirno zamisel in zapis, na katerih temeljita, niti za pripravljalno gradivo za izdelavo, podatkovne strukture in še manj za jedro. Edine pravice, ki jih tožeči stranki priznavata Komisiji, se nanašajo na slovarje, ki so jih službe Komisije razvile brez pomoči skupine Systran.

219 Poleg tega se s pogodbenimi določbami, na katere se sklicuje Komisija, ne glede na to, ali se nanašajo na različico EC-Systran Mainframe ali na različico EC-Systran Unix, izrecno dopušča možnost predhodno obstoječih pravic intelektualne lastnine, in sicer tako pri pravicah za različico Systran Mainframe kot tudi za različico Systran Unix. Treba je še ugotoviti, da na podlagi določb, na katere se sklicuje Komisija, ni mogoče utemeljiti prenosa avtorske pravice, ki jih ima pogodbena stranka (WTC ali družbe skupine Systran) nad več različicami programske opreme Systran, na katere se nanašajo te pogodbe. Zlasti je treba navesti, da je edina pogodbena določba v zvezi z različico EC-Systran Unix, s katero poskuša Komisija upravičiti svoje ravnanje, člen 13(1) in (2) pogodb o prehodu, v katerem je lastništvo, na katero se sklicuje Komisija, pogojeno z neobstojem predhodnih pravic intelektualne lastnine (glej točke od 95 do 97 zgoraj). Odlomek iz člena 1 dodatka 1 k prilogi II k drugi pogodbi o prehodu, ki ga navaja Komisija, se glasi: „Dela pri prehodu, opisana v tehnični prilogi, ter zagotovitev dostopa strank do sistema, človeških virov in strokovnega znanja družbe

[Systran Software] in družbe [Systran] ne povzročijo niti nobenega dodatnega plačila niti denarnega zahtevka na podlagi katere koli lastninske pravice.“ Poleg tega, da se s to določbo izrecno priznava strokovno znanje skupine Systran, je mogoče tudi ugotoviti, da velja samo za denarne zahtevke v zvezi z deli pri prehodu, ki jih je družba Systran Luxembourg opravila za Komisijo. Ta tožba pa se nanaša na dela, za katerih izvedbo je Komisija na podlagi javnega razpisa pooblastila tretjo osebo.

220 Treba je še opozoriti, da Komisija navaja, da trditev o „pogodbah o naročilu“, na podlagi katere bi lahko pogodbe, sklenjene med družbami skupine WTC in nato družbami skupine Systran, razlagala kot pogodbe, s katerimi naj bi te družbe nanjo prenesle svoje avtorske pravice, ne izhaja izrecno iz pogodb, na katere se sklicuje. V tem smislu namreč ni mogoče razlagati nobene od pogodbenih določb, ki jih navaja Komisija, ker je v teh različnih določbah omenjena pravica do uporabe in ne lastninska pravica ali pa je izrecno dopuščena možnost predhodno obstoječih pravic intelektualne lastnine.

221 Nazadnje je treba zavrniti trditev Komisije glede „filozofije“ teh pogodb, ker je filozofija pogodb o zagotavljanju računalniške programske opreme prav ta, da so pravice uporabnika omejene na samo eno uporabniško licenco, uporabniku pa ne omogočajo prilastitve programske opreme.

222 Skratka, Komisija ni mogla dokazati, da sta ji tožeči stranki pogodbeno dovolili uporabo in razkritje, ki sta se zgodila po dodelitvi spornega javnega naročila, na podlagi lastništva, ki naj bi ga lahko uveljavljala nad različico EC-Systran Unix programske opreme Systran.

223 Podredno Komisija trdi, da ima pravico spremeniti različico EC-Systran Unix, ne da bi posegla v morebitno avtorsko pravico skupine Systran nad različico Systran Unix, ker naj bi bile te spremembe zakonsko dovoljene vsem, ki imajo uporabniško licenco.

224 Komisija se v zvezi s tem sklicuje na člen 6 belgijskega zakona o računalniških programih, v katerem je navedeno, da za reproduciranje in prilagajanje računalniškega programa iz člena 5(a) in (b) tega zakona ni potrebno dovoljenje imetnika, če sta nujna, da lahko oseba, ki ima pravico uporabljati program, to počne v skladu z njegovim namenom, vključno z odpravljanjem napak. Sklicuje se tudi na člen 28(4) luksemburškega zakona o računalniških programih z naslovom „Izjeme od dejanj, za katera je potrebno dovoljenje“, ki določa, da „[č]e ni posebnih pogodbenih določb, za dejanja iz člena 28(3)(a) in (b) ni potrebno dovoljenje imetnika pravice, če so s strani zakonitega pridobitelja potrebna za uporabo računalniškega programa v skladu z njegovim namenom, vključno z odpravo napak“. Enako tudi člen 34 luksemburškega zakona o avtorski pravici z naslovom „Izjeme od dejanj, za katera je potrebno dovoljenje“ določa: „Če ni posebnih pogodbenih določb, za dejanja iz člena 33 ni potrebno dovoljenje imetnika pravice, če so s strani zakonitega pridobitelja potrebna za uporabo računalniškega programa v skladu z njegovim namenom, vključno z odpravo napak, in priključitev v bazo podatkov, ki naj bi jo vzpostavil.“

225 Vendar je treba navesti, da se ta zakonita izjema od dejanj, za katera veljajo omejitve, to je dejanj, za katera je potrebno soglasje avtorja, razlaga ozko. Ta zakonska izjema, ki je s členom 5 Direktive 91/250 določena za dejanja, ki spadajo na področje izključne

pravice avtorja programa in so opredeljena v členu 4 te direktive, naj bi se uporabljala samo za dela, ki jih izvede zakoniti pridobitelj računalniškega programa, in ne za dela, za katerih izvedbo ta pridobitelj pooblasti tretjo osebo (glej mnenje profesorja Sirinellija o obsegu pravice zakonitega uporabnika računalniškega programa, da ta program spreminja, in tretjo tehnično oceno H. Bitana o naravi del, za izvedbo katerih je bila pooblaščena družba Gosselies; glej tudi odgovore strank na vprašanja, ki jih je Splošno sodišče postavilo v zvezi s pravicami uporabnika). Ta izjema je prav tako še naprej omejena na dejanja, ki so potrebna, da lahko zakoniti pridobitelj uporablja računalniški program v skladu z njegovim namenom, vključno z odpravo napak. Komisija v obravnavanem primeru ni navedla, zakaj je bilo mogoče za izvedbo zahtevanih sprememb pooblastiti tretjo osebo in zakaj so bile te spremembe nujne za odpravo napak ali uporabo programa v skladu z njegovim namenom. Iz nobenega dejavnika v spisu ni mogoče razbrati, na kakšni podlagi naj bi ta izjema dopuščala izboljšave, prilagoditve ali dodatke k računalniškemu programu, ki ga uporablja Komisija (glede narave del, za katerih izvedbo je Komisija pooblastila tretjo osebo, glej točke od 227 do 250 spodaj). Ta dela namreč spadajo med dejanja, za katera je potrebno dovoljenje, če se nanašajo na prilagoditev, preureditev ali kakršno koli drugo preoblikovanje računalniškega programa v smislu člena 4 Direktive 91/250. Tožeči stranki sta tako na obravnavi v nasprotju s trditvami Komisije navedli, da ju druge stranke zaprosijo za dovoljenje, preden izvedejo take spremembe, kot so se zahtevale od družbe Gosselies.

226 Skratka, Komisiji v tej zadevi ni uspelo dokazati, zakaj je lahko uporabila zakonsko izjemo za dejanja, za katera je potrebno dovoljenje, da je za izvedbo del v okviru spornega naročila pooblastila tretjo osebo. Treba je še navesti, da Komisija v vsakem primeru navaja dejstvo, da dejanji, ki se ji očitata, in sicer kot navaja, popravek in izboljšava slovarjev, vsaj deloma pokriva izjema iz člena 5 Direktive 91/250 (glej odgovor Komisije na tretji niz vprašanj, pripombe o ceni licence za uporabo programske opreme Systran, točka 23), kar implicitno pomeni, da priznava, da nekatera dela, ki

se zahtevajo v okviru spornega javnega razpisa, morda ne spadajo v okvir te izjeme in lahko pomenijo dejanje, za katero je treba pridobiti dovoljenje, v smislu člena 4 Direktive 91/250.

227 Treba je torej ugotoviti, prvič, da se tožeči stranki lahko sklicujeta na avtorske pravice in zaščito strokovnega znanja v zvezi z informacijami in prvinami izvirne predhodne različice Systran Unix, ki so vključene v izpeljano različico EC-Systran Unix; drugič, da Komisiji ni uspelo dokazati, da tožeči stranki nimata zatrjevanih pravic za različico Systran Unix, da naj bi ji bile te pravice izrecno ali implicitno prenesene na podlagi pogodb, sklenjenih s skupino Systran, ali financiranja, namenjenega za različici EC - Systran Mainframe in EC-Systran Unix, in tretjič, da Komisiji prav tako ni uspelo dokazati, da je imela pravico, da za izvedbo zahtevanih del pooblasti tretjo osebo, ne da bi pridobila predhodno dovoljenje skupine Systran.

Narava del, za izvedbo katerih je Komisija pooblastila tretjo osebo

228 Da bi ugotovili kršitev pravice do ugovora, ki jo uveljavljata tožeči stranki, morata dokazati, da bi se lahko zaradi del, ki so bila navedena v javnem razpisu in za katera skupina Systran ni mogla dati soglasja, spremenile oziroma prenesle informacije ali prvine v zvezi z različico Systran Unix, ki so bile vključene v različico EC-Systran Unix.

229 Da bi dokazali tako nedovoljeno spremembo ali razkritje, je treba v obravnavanem primeru najprej navesti, da se je javni razpis Komisije nanašal na vzdrževanje in jezikovno nadgradnjo sistema Komisije za strojno prevajanje. Ta javni razpis je obsegal te storitve:

„3.1 Kodiranje slovarjev: kodiranje slovarjev na podlagi povratnih informacij, glosarjev in strojno prevedenih besedil, ki so jih predložili uporabniki, vključno s poravnavo slovarjev med jezikovnimi pari. Za pomoč pri tem kodiranju bo zagotovljen podporni program […] Ta naloga obsega tudi:

Pregled in kodiranje slovarskih datotek strojnega prevajanja, ki so jih za službe za strojno prevajanje Komisije pripravili drugi viri.

Zbiranje slovarskih datotek uporabnikov – na zahtevo izvajalec preuči vnose uporabnikov in jih v primeru izrazov iz običajne rabe vključi v glavne slovarje, pri čemer prepreči prekrivanje z obstoječimi izrazi.

3.2 Izboljšave, prilagoditve in dodatki k jezikovnim rutinam: posebne izboljšave programov za analizo, prenos in sintezo na podlagi povratnih informacij, glosarjev in strojno prevedenih besedil, ki so jih predložili uporabniki. Na primer: obravnava razdeljenih besed na koncu vrstice v izvornem in ciljnem izpisu, popravljanje velike začetnice, angleški rodilnik ‚s', enakopisnice in upoštevanje pravil Komisije (med drugim zapis števil).

3.3 Posodobitve sistema: posodobitev slovarjev in programov se izvede na zahtevo Komisije. Izvajalec tesno sodeluje s Komisijo, da zagotovi usklajeno vključevanje posodobitev.

3.4 Posodobitve dokumentacije: izvajalec opravlja zahtevane posodobitve dokumentacije (na primer priročnikov za kodiranje) v zvezi s sistemi, za katere odgovarja, in hrani pregledane dokumente v podatkovnem središču. Posodobljene različice vsebujejo opis in razlago izboljšav in sprememb, izvedenih v okviru pogodbe […]“

(3.1 Dictionary coding: Dictionary coding based on feedback, glossaries and texts submitted to MT by users, including the « levelling-up » of dictionaries between language pairs. A utility will be provided to help with coding. […] This task also includes:

The revision and encoding of MT dictionary files which have been prepared for the Commission's MT service by other sources.

The harvesting of users' custom dictionary files – if requested, the contractor will review user entries, and where terms are of general use, include them in the main dictionaries, ensuring that there is no conflict with existing terms.

3.2 Enhancements, Adaptations and Additions to Linguistic Routines: Specific improvements to Analysis, Transfert and Synthesis programs based on feedback, glossaries and texts submitted to MT by users. For example: the treatment of hyphenated words in source and target output, capitalisation, the English genitive s, homographs, and respect of Commission conventions (amongst others, for the writing of numbers).

3.3 System updates: Updates to dictionaries and programs will take place as required by the Commission. The contractor will work closely with the Commission to ensure the smooth integration of updates.

3.4 Documentation updates: The contractor shall update as required any documentation (e.g. coding manuals) on parts of the system for which he is responsible and shall store revised documents at the Data Centre. The updated versions shall include a description of, and explanation for, improvements and changes made under contract […])

230 Kot navajata tožeči stranki, je za uresničitev teh nalog treba spremeniti in prilagoditi jedro sistema, jezikovne programe in podatkovne strukture programske opreme

Systran (različica EC-Systran Unix), kar vključuje spremembo izvorne kode te programske opreme in pripravljalnega gradiva za njeno izdelavo. Potreba po razpolaganju z izvornimi kodami in njihovi spremembi za uresničitev nalog iz javnega razpisa naj bi bila potrjena v odstavku 3.7.5 javnega razpisa, na podlagi katerega je ena od obveznosti pogodbene stranke zagotoviti, da so na strežnikih Komisije pravilno nameščene in zbrane najnovejše različice izvornih kod, slovarjev in programov.

231 Poleg tega je v prvi tehnični oceni Bitan, ki je Komisija ne izpodbija, navedeno, zakaj je bilo treba pri uresničitvi del, za izvedbo katerih je bila v okviru dodeljenega naročila pooblaščena družba Gosselies, obravnavati vidike različice EC-Systran Unix, ki so bili prevzeti iz različice Systran Unix.

232 V opisu funkcij prvin programske opreme Systran je v prvi tehnični oceni Bitan navedeno:

– funkcija „razgradnja besed z vezajem“, navedena v javnem razpisu (odstavek 3.2 javnega razpisa, glej točko 229 zgoraj), se izvaja v jedru v okviru modulov predhodne obdelave dokumentov;

– funkcija „velika začetnica“, in sicer obravnava velikih začetnic po posameznih jezikih, navedena v javnem razpisu (odstavek 3.2 javnega razpisa, glej točko 229 zgoraj), se izvaja v jedru v okviru naknadne obdelave besedila;

– pravila formatiranja pisave (na primer upravljanje števil ali presledkov), navedena v javnem razpisu (odstavek 3.2 javnega razpisa, glej točko 229 zgoraj), se izvajajo v jedru v okviru modulov naknadne obdelave besedila;

– pravila iskanja v slovarjih (na primer za povrnitev angleškega rodilnika), navedena v javnem razpisu (odstavek 3.2 javnega razpisa, glej točko 229 zgoraj), se izvajajo v jedru, ki vsebuje posebnosti po posameznih jezikih.

233 Kot je bilo navedeno zgoraj, stranke ne zanikajo, da je jedro bistveni del „jezikovnega razvoja“. Sestavljeno ni iz statičnih besedišč, ki bi bila izvzeta iz postopka „jezikovnega razvoja“, temveč je, nasprotno, njihov sestavni in bistveni del. V zvezi s tem je v prvi tehnični oceni Bitan pojasnjeno, da je treba „v običajnem okviru jezikovnega razvoja“ jedro pogosto spreminjati, zlasti pri teh delih, predvidenih v javnem razpisu: „Izboljšave, prilagoditve in dodatki k jezikovnim rutinam“ (odstavek 3.2 javnega razpisa, glej točko 229 zgoraj in prvo tehnično oceno Bitan).

234 Iz navedenega izhaja, da mora izbrani ponudnik, da bi lahko uresničil naloge, za izvedbo katerih je bil pooblaščen, razpolagati z izvornimi kodami različice EC-Systran Unix, da bi jih lahko prilagodil in spremenil ter izvedel posebne izboljšave programov za analizo, prenos in sintezo, ki so opredeljeni v odstavku 3.2 javnega razpisa, ter posodobitve, zahtevane v odstavkih 3.3, 3.4 in 3.7.5 javnega razpisa.

235 S trditvami Komisije te presoje ni mogoče ovreči. V zvezi s tem je treba opozoriti, da Komisija odločno zanika, da je izvorne kode različice EC-Systran Unix poslala družbi Gosselies v okviru del, ki naj bi bila izvedena za uresničitev spornega naročila. Kot navaja, za izvedbo del, za katera je bila pooblaščena ta družba, niso bili potrebni posegi v jedro programske opreme.

236 Ta ugovor temelji na tehnični oceni DGT z dne 16. januarja 2008, katere namen je bil odgovoriti na prvo tehnično oceno Bitan (v nadaljevanju: druga ocena ali druga ocena DGT). DGT v uvodu k drugi oceni navaja, da je namen prve tehnične ocene Bitan

predvsem dokazati, da se vse jezikovne spremembe izvajajo v „analiznem območju“ in da neizogibno pripeljejo do obdelave v jedru, torej do spremembe jedra. V drugi oceni DGT je kljub vsemu poudarjeno, da dela, ki so v javnem razpisu predvidena glede jezikovnih rutin, ne zahtevajo spremembe jedra.

237 DGT v podporo tej trditvi opozarja, da se ne sme zamenjevati vsebnika (struktura, opredeljena na ravni jedra) in vsebine (kode, ki so dodeljene z jezikovnimi programi in imajo jezikovno konotacijo) „analiznega območja“. Načelo modularnosti komponent prevajalskega sistema naj bi nalagalo jasno ločevanje, ne samo med različnimi jezikovnimi moduli, ampak tudi med jezikovnimi moduli in jedrom. Za DGT ima jedro obroben jezikovni pomen. V zvezi s tem DGT navaja, da čeprav drži, da se v jedru nadzoruje izvedba prevajalskega procesa, da deluje v povezavi z vsemi komponentami in da vsebuje nekatere funkcije, ki bi jih bilo na hitro mogoče opredeliti kot jezikovne (razdelitev na stavke, obravnava besed z vezajem ali nenajdenih besed), je tudi res, da so moduli jedra splošni, medtem ko so jezikovne rutine specifične za izvorni jezik, jezikovni par ali ciljni jezik.

238 DGT je ob preučitvi primerov, navedenih v javnem razpisu z dne 4. oktobra 2003 in poudarjenih kot prvin, pri katerih se nujno zahteva poseg v jedro, navedel dve ugotovitvi:

– „[v] nasprotju s trditvami skupine Systran sklicevanje na [jezikovne rutine] v javnem razpisu […] natančno izraža naravo storitev, ki jih je treba zagotoviti, in sicer posebne izboljšave programov za analizo, prenos in sintezo, ki temeljijo na povratnih informacijah uporabnikov. Primeri težav, navedeni v javnem razpisu, so samo okvirni in so očitno jezikovni“;

– „[j]asno je, da se jezikovne težave rešujejo predvsem v [jezikovnih rutinah], čemur so namenjene, kot izhaja že iz njihovega imena. Pa tudi če bi bile nekatere od navedenih težav obravnavane na ravni jedra, se prav tako lahko in tudi dejansko se obravnavajo na ravni [jezikovnih rutin] in slovarjev. Kot v vsakem zapletenem sistemu so načini obravnave jezikovnih pojavov številni in zapleteni.“

239 Iz navedenega izhaja, da DGT v resnici ne izpodbija trditev H. Bitana, da nekatere naloge, zaupane v okviru dodeljenega naročila, zahtevajo poseg v jedro. DGT tako izrecno priznava, da jedro programske opreme Systran, katerega struktura je v različicah Systran Unix in EC-Systran Unix enaka, vsebuje nekatere funkcije, kot je obravnava besed z vezajem, ki je navedena v javnem razpisu. DGT prav tako implicitno priznava trditve H. Bitana, saj navaja samo, da „tudi če bi bile nekatere težave, navedene [v javnem razpisu], obravnavane na ravni jedra, se prav tako lahko in tudi dejansko obravnavajo na ravni [jezikovnih rutin] in slovarjev". Vse besede, ki vsebujejo vezaj, je namreč mogoče kodirati neposredno v slovarjih ali pa zahtevati oblikovanje ali izboljšavo programa, ki bi omogočal sistematično obravnavo besed z vezajem, ne da bi bilo treba vsako od njih posebej kodirati v slovarjih. H. Bitan v zvezi s tem navaja, DGT pa mu ne ugovarja, da se funkcija „razgradnja besed z vezajem", torej računalniški program, ki to vprašanje sistematično obravnava, izvaja v jedru v okviru modulov predhodne obdelave dokumentov. Poleg tega DGT ne more prepričljivo trditi, da so primeri, ki so navedeni v javnem razpisu in jih je H. Bitan poudaril kot primere, pri katerih je potreben poseg v jedro, samo okvirni. Glede na besedilo javnega razpisa gre za primere posebnih izboljšav, ki so jih navedli uporabniki različice EC-Systran Unix in jih je treba izvesti v okviru naročila.

240 Natančneje, kar zadeva obravnavo besed z vezajem (na primer izraz „hospitalbased"), DGT opozarja, da bi vlogo jedra težko označili za jezikovno, saj ne stori drugega, kot da v slovarju najprej poišče besedo, kot je zapisana, in nato, če ni rezultata, ponovi iskanje brez vezaja (za izraz „hospitalbased"). Če iskanje še vedno ni uspešno, obe besedi („hospital" in „based") nato poišče ločeno. To vrsto besed bi bilo mogoče zlahka obravnavati z neposrednim kodiranjem v slovarju, kot je bilo izvedeno za besedo „medium-sized", ki se pogosto pojavlja v slovarjih Skupnosti. Ko je beseda kodirana, ne zahteva več nobene obravnave in ne povzroča nobene težave. Glavni del obravnave torej poteka v jezikovnih programih, najprej pa na ravni analize v programu Ehmrt000.c. Nato se obravnava nadaljuje na ravni prenosa. Leksikalne rutine, ki obravnavajo besede z vezajem, so za večino jezikovnih parov določene na podlagi angleščine.

241 Vendar te prvine ne vzbujajo dvomov o nujnosti posegov v jedro, da se izvede dodeljeno naročilo. Ni pomembno, ali je mogoč kak drug pristop, kot tudi ni pomembno, ali je vsebina zahtevane funkcije jezikovna. Pomemben je pristop v različici EC-Systran Unix, ki je v tem primeru enak kot v različici Systran Unix. Nič torej ne nasprotuje trditvi računalniškega izvedenca tožečih strank, da obravnava besed z vezajem s pomočjo računalniškega programa za to funkcijo dejansko poteka v jedru. Nasprotno, to trditev potrjuje druga ocena DGT (glej točko 239 zgoraj). Poleg tega se v javnem razpisu v zvezi s tem ne zahteva, naj izbrani ponudnik kodira vse besede z vezajem, temveč naj izboljša računalniški program v zvezi s to funkcijo.

242 Kar zadeva obravnavo velikih začetnic, DGT navaja, da vloga jedra nikakor ni jezikovna, temveč bolj mehanska. Na primer, vloga programa Rtrprint.c, ki je jedrni program, omenjen v prvi tehnični oceni Bitan, je samo, da se v ciljnem jeziku uporabijo odločitve, sprejete v jezikovnih programih, zlasti leksikalna rutina Lefweekd.c, ki je program jezikovnih rutin, in sicer rutina, ki obravnava dneve v tednu. Tudi odločitev za uporabo funkcije „velika začetnica“ se glede na slovnična pravila in jezikovni kontekst sprejme v jezikovnih programih in temelji, prvič, na analizi v okviru programa Epropnou.c, ki obravnava lastna imena, okrajšave in kratice ter podobno. Obravnava se lahko nadaljuje na ravni prenosa v leksikalne rutine kot pri jezikovnem paru angleščina-italijanščina. DGT še navaja, da se odločitev za veliko začetnico lahko sprejmetudi na ravni slovarjev. Z veliko začetnico so na primer kodirana vsa lastna imena (Panama, Palestina, Parkinson) ali vsi nemški samostalniki.

243 Vendar ti dejavniki ne vzbujajo dvomov o nujnosti posegov v jedro za izvedbo dodeljenega naročila. Pri tem ni pomembno, kakšna je jezikovna ali tehnična narava izvedenega posega, saj je sporno samo dejstvo, da gre za nedovoljene spremembe prvin, ki so zaščitene z avtorsko pravico in s strokovnim znanjem. Prav tako ni pomembno, ali je mogoč še kak drug pristop, pomemben je pristop v različici EC-Systran Unix, ki je v tem primeru enak kot v različici Systran Unix. V obravnavanem primeru se je od izbranega ponudnika v javnem razpisu zahtevalo, naj izboljša računalniški program

v zvezi s to funkcijo, in nič ne nasprotuje trditvi računalniškega izvedenca tožečih strank, da se računalniška obravnava velikih začetnic od enega jezika do drugega izvaja v jedru, in sicer v okviru modulov naknadne obravnave besedila. Nasprotno, DGT izrecno priznava, da je najmanj, kar lahko rečemo, to, da je jedro v tem postopku izkoriščeno, saj se v njem izvajajo odločitve, sprejete z nekaterimi rutinami. V preostalem je treba glede izvornih kod različic Systran Unix in EC-Systran Unix navesti, da H. Bitan ni samo dokazal, da je od 80 do 95 % izvornih kod v jedrih obeh različic podobnih, ampak tudi, da na ravni jezikovnih rutin obstajajo še druge podobnosti, saj je bil velik del rutin iz različice Systran Unix vključen v različico EC-Systran Unix. Enako kot različica EC-Systran Unix tudi različica Systran Unix vsebuje program za obravnavo velikih začetnic. Tudi v tem primeru se v javnem razpisu ne zahteva, naj izbrani ponudnik kodira vse besede z veliko začetnico, temveč naj izboljša računalniški program v zvezi s to funkcijo.

244 DGT ne obravnava vprašanja upoštevanja pravil Komisije, ki po mnenju H. Bitana zahtevajo poseg v jedro.

245 Kar zadeva obravnavo angleškega rodilnika „'s“ (na primer izraz „operator's“), DGT poudarja, da je vloga jedra pri obravnavi takih besed zelo omejena in vključuje izbris „'s“, da se omogoči iskanje posamezne besede (torej besede „operator“) v slovarju. Ker ta obravnava deluje brez napak, tudi ni nobenega razloga za njeno spremembo.

246 Ti dejavniki v ničemer ne vzbujajo dvomov o nujnosti dostopa do jedra in njegove spremembe za izvedbo dodeljenega naročila. Nasprotno, DGT izrecno potrjuje vlogo jedra pri obravnavi angleškega rodilnika in navaja samo, da je računalniški program, izdelan za zagotavljanje te funkcije, deloval brezhibno, iz besedila javnega razpisa pa

je razvidno, da je šlo za eno izmed posebnih izboljšav, ki jih je moral izvesti izbrani ponudnik.

247 Narava posegov, ki so se zahtevali od družbe Gosselies, je bila predmet več vprašanj v okviru drugega niza vprašanj Splošnega sodišča in na obravnavi. Splošno sodišče je Komisijo zlasti zaprosilo, naj navede, ali je dejansko omogočila dostop do izvornih kod jedra programske opreme Systran, da bi se lahko izvedla dela, za katera je bila pooblaščena družba Gosselies, ne glede na to, ali se ta podredno ali primarno nanašajo na druge dele programske opreme Systran ali ne. Če bi Komisija vztrajala pri trditvah, prvič, da za zadevna dela niso bili potrebni posegi na ravni osnovnega jedra, in drugič, da družbi Gosselies ni razkrila izvornih kod sistema EC-Systran Unix, bi bile stranke zaprošene, naj navedejo, če in kako bi bilo te trditve mogoče preveriti s tehničnega vidika.

248 Komisija je v odgovor na ti vprašanji vztrajala pri trditvah, da „za dela, zaupana družbi Gosselies, niso bili potrebni posegi na ravni osnovnega jedra“, in navedla, da „ni omogočila dostopa do izvornih kod jedra programske opreme Systran ali družbi Gosselies razkrila izvornih kod sistema EC-Systran Unix“. Sklicevala se je tudi na sporazum o zaupnosti v zvezi z javnim razpisom z dne 4. oktobra 2003, ki ni pomemben za vprašanje odgovornosti Komisije v tej zadevi. Kar zadeva tehnično preveritev teh trditev, ki jim nasprotujeta besedilo javnega razpisa in prva tehnična ocena Bitan, Komisija v odgovoru na drugi niz vprašanj navaja:

„Glede na zahtevane pristojnosti za izvedbo zgoraj navedenih dejanj in jezikovno (in ne računalniško) usposobljenost zaposlenih v družbi Gosselies, ki naj bi izvedli pogodbo s Komisijo, lahko trdimo, da ti nikakor niso mogli poseči v osnovno jedro. V zvezi s tem je mogoče pojasniti, da dela, ki jih je tedaj izvedla družba Gosselies, danes izvajajo jezikoslovci Komisije.“

249 Ta odgovor je treba primerjati z odgovorom tožečih strank, katerih izvedenec H. Bitan v tretji tehnični oceni glede metode preverjanja tehničnih trditev Komisije navaja postopek za primerjavo obeh različic programske opreme EC-Systran Unix, in sicer različice, ki se je uporabljala pred javnim razpisom, ter različice, ki se je uporabljala po javnem razpisu in je lahko zadostila pričakovanjem Komisije. O tej točki se je razpravljalo na obravnavi, na kateri je Komisija navedla, da tega postopka ni bilo tako težko izvesti, kot je mislila.

250 Zato je treba na podlagi trditev, ki so jih navedle stranke, in odgovorov na vprašanja Splošnega sodišča ugotoviti, da Komisiji ni uspelo ovreči podatkov, ki sta jih tožeči stranki predložili v podporo trditvi, da je bilo treba za dela, ki so se zahtevala od družbe Gosselies, imeti dostop do izvorne kode različice EC-Systran Unix in jo spremeniti. Stališču Komisije hkrati nasprotujejo tehnični podatki, ki sta jih v zvezi s tem predložili tožeči stranki, in njen javni razpis. Tožeči stranki še trdita, da je „družbi Gosselies, ki je ob javnem razpisu obstajala šele kratek čas in ni imela tako rekoč nobenega zaposlenega, z zaposlitvijo nekdanjih zaposlenih družbe Systran Luxembourg uspelo pridobiti človeške zmogljivosti, da je zadostila pogojem javnega razpisa in pridobila naročilo“. Iz poročil o dejavnostih družbe Systran Luxembourg, predloženih kot prilogi 4 in 5 k odgovoru Komisije na zadnji niz vprašanj, je razvidno, da je ta izvedla naloge, ki so bile bolj računalniške kot jezikovne narave. Komisija je na obravnavi predložila življenjepise zaposlenih v družbi Gosselies, na podlagi katerih je bilo mogoče ugotoviti, da med njimi niso bili samo jezikoslovci, ampak tudi računalničarji, ki bi zlahka prišli do izvornih kod programske opreme Systran in delali na navedenih kodah, vključno s kodami za jedro ali s tem povezanimi jezikovnimi rutinami.

251 Nazadnje je treba navesti, da je Komisija v odgovor na tretji niz vprašanj glede dejavnikov, ki jih je treba upoštevati pri oceni škode, priložila izvedensko poročilo z dne 3. maja 2010, ki ga je L. Golvers, gradbeni inženir in računalniški izvedenec pri belgijskih sodiščih, pripravil o domnevnih kršitvah, ki naj bi jih storila zaradi spremembe jedra različice EC-Systran Unix in razkritja strokovnega znanja skupine Systran (v nadaljevanju: poročilo Golvers; glej tudi stališče, ki ga je v zvezi s poročilom Golvers

navedel H. Bitan, ne da bi to vplivalo na odločitev Splošnega sodišča glede dopustnosti poročila Golvers, priloženega odgovorom tožečih strank na četrti niz vprašanj), in izjavo z dne 23. aprila 2010, ki jo je predložil A. Seck, administrator družbe Gosselies, in v kateri je navedena vsebina del, ki jih je ta družba izvedla za Komisijo (v nadaljevanju: izjava Gosselies).

252 Kljub vsemu je treba ugotoviti, da sta bila poročilo Golvers in izjava Gosselies predložena na zelo pozni stopnji, ne da bi bila ta zamuda ob njuni predložitvi kakor koli obrazložena. Ta neobstoj obrazložitve je še toliko manj razumljiv, ker so bili različni vidiki nezakonitosti ravnanja Komisije, zlasti vidiki računalniškega izvedenskega mnenja, s katerim naj bi Komisija ovrgla trditve, ki jih je navedel računalniški izvedenec tožečih strank, in informacije, ki bi bile lahko predložene v pojasnitev del, ki jih je izvedel izbrani ponudnik, obravnavani v prvih dveh nizih vprašanj in se je o njih obširno razpravljalo na obravnavi.

253 Zato je treba v skladu s členom 48(1) Poslovnika ugotoviti, da poročilo Golvers in izjava Gosselies nista dopustna in se ne smeta upoštevati pri presoji trditev strank.

254 Vsekakor je treba v zvezi s poročilom Golvers poudariti, da to poročilo, ki ga je vendarle pripravil gradbeni inženir in računalniški izvedenec pri belgijskih sodiščih, ne oporeka izsledkom računalniškega izvedenskega mnenja, ki ga je v zvezi s tem predložil izvedenec tožečih strank. L. Golvers namreč poročila ni oprl na več različic programske opreme Systran, naj gre za različico Systran Unix ali več različic EC-Systran Unix pred izvedbo del in po izvedbi del, predvidenih v spornem javnem razpisu, in ni preučil rezultatov del, ki jih je družba Gosselies izvedla za Komisijo. V zvezi s tem je treba opozoriti, da je računalniški izvedenec tožečih strank v odgovor na pisno

vprašanje Splošnega sodišča in na obravnavi jasno navedel, kako bi lahko Komisija primerjala več različic programske opreme EC-Systran Unix in potrdila ali ovrgla navedbe, da so različna dela, predvidena z javnim razpisom, zahtevala dostop do jedra in z njim povezanih jezikovnih rutin, zaradi česar so bile te spremenjene. Komisiji je bila tako večkrat ponujena možnost, da se razbremeni vsake odgovornosti s predložitvijo materialnega dokaza, da podatki, zaščiteni z avtorsko pravico in s strokovnim znanjem skupine Systran, po izvedbi del, predvidenih v javnem razpisu, niso bili spremenjeni. Poročilo Golvers ni tak materialni dokaz.

255 Poročilo Golvers temelji izključno na vlogah, prilogah in procesnih aktih te zadeve, vključno z različnimi tehničnimi ocenami računalniškega izvedenca tožečih strank, ter razgovorih z uradniki DGT in D. Buisonijem, administratorjem družbe Gosselies in nekdanjim programerjem družbe Systran Luxembourg. S tehničnega vidika L. Golvers v bistvu opozarja na pomen, ki ga Komisija pripisuje slovarjem, ki jih je izdelala, kar ni sporno in skupini Systran nikakor ne preprečuje uveljavljanja pravic intelektualne lastnine nad jedrom programske opreme Systran, tako za prvotno različico Systran Mainframe kot tudi in predvsem za različico Systran Unix, ki je edina upoštevna v tej zadevi.

256 L. Golvers še poudarja, da osebje družbe Gosselies domnevno ni imelo potrebne tehnične usposobljenosti, da bi izvedlo posege v zapletene programe, zapisane v jeziku C, čeprav navaja tudi, da je družbo Gosselies sestavljalo osebje družbe Systran

Luxembourg, ki je bilo popolnoma usposobljeno za delo na več različicah programske opreme Systran.

257 Poleg tega L. Golvers v opisu del, ki jih je družba Gosselies izvedla, da bi izpolnila zahteve iz javnega razpisa, poudarja zlasti dela za izpolnitev odstavka 3.1 javnega razpisa, in sicer kodiranje slovarjev, le malo pa obravnava dela v zvezi z izvajanjem odstavka 3.2, torej izboljšave, prilagoditve in dodatke k jezikovnim rutinam.

258 Kodiranje je bilo izvedeno s pomočjo zunanje programske opreme, imenovane „DMP“, ki v javnem razpisu ni navedena in katere obstoj je bil prvič omenjen na tej stopnji postopka, to je 5. maja 2010. Kot je razvidno iz poročila Golvers, je kodiranje slovarjev obsegalo dodajanje in popravljanje 10577 vnosov. V izjavi Gosselies je v zvezi s tem navedeno, da je bila naloga družbe Gosselies „pregledati elektronske slovarje, ki so med leti zahtevali več tisoč prilagoditev,“ in da je pri tem „uporabljala programsko opremo DMP, ki omogoča lažji prikaz neskladij, njihovo odpravo in […] shranjevanje slovarjev v obliki odprtih podatkovnih baz“. V zvezi s tem je treba na podlagi pripomb, ki jih je v zvezi s tem predložil izvedenec tožečih strank, ugotoviti, da se zdi malo verjetno, da bi Komisija plačala približno 2 milijona EUR in od zunanjega izvajalca zahtevala, naj popravi 10577 vnosov v programu, kar po izračunih H. Bitana glede na trajanje naročila znaša 2,5 vnosa na dan na zaposlenega v družbi Gosselies, medtem ko leksikograf skupine Systran v povprečju opravi 400 vnosov na dan.

259 Glede drugih del je v poročilu Golvers na kratko povzeto, da družba Gosselies „večino posodobitev slovarjev in nekaj prilagoditev jezikovnih rutin ni izvedla v jedru (‚kernel‘), temveč v datotekah, ki so bile samodejno pridobljene iz programa Mainframe Amdhal“. V izjavi Gosselies ta vidik izvedenih del sploh ni omenjen, razen morda nekoliko dvoumno, ko je navedeno, da „je bil edini končni cilj prilagoditev na ravni slovarjev izboljšanje prevodov“. Če upoštevamo trditev L. Golversa, tudi če bi se izkazalo, da je bilo pri „nekaterih“ prilagoditvah jezikovnih rutin, ki jih je izvedla družba

Gosselies, potrebno delo na izvorni kodi različice EC-Systran Unix, naj skupina Systran v zvezi s tem ne bi razpolagala z avtorsko pravico ali s strokovnim znanjem, saj naj bi šlo samo za različico Unix izvorne kode, ki je predhodno obstajala samo v različici EC-Systran Mainframe, nad katero naj skupina Systran ne bi mogla uveljavljati nikakršne pravice in ki naj ne bi bila v ničemer povezana z različico Systran Unix. V zvezi s tem je treba navesti, da je preiskava pokazala, da je mogoče različico Systran Unix opredeliti kot prvotno in izvirno delo, ki ga je mogoče zaščititi, da je različica EC-Systran Unix izpeljana iz različice Systran Unix, ki vsebuje več bistvenih podobnosti na ravni jedra in jezikovnih rutin, in da Komisiji ni nikoli uspelo dokazati, nad katerimi prvinami jedra in jezikovnih rutin različice Systran Unix je uveljavljala lastništvo na podlagi pravic, ki jih je imela nad slovarji in povezanimi jezikovnimi rutinami različice EC-Systran Mainframe, ne da bi se lahko tožeči stranki v zvezi s tem sklicevali na pravice nad izvirno različico Systran Mainframe.

260 Po drugi strani tožeči stranki trdita in pravno zadostno dokazujeta, da sta za spremembe, zahtevane z odstavkom 3.2 javnega razpisa, potrebna dostop do prvin različice EC-Systran Unix, ki so bile vključene v različico Systran Unix, in njihova sprememba. Komisija ni dokazala nasprotnega, ko je primerjala več različic programske opreme Systran, da bi pokazala, da noben podatek iz jedra različice Systran Unix ni bil spremenjen zaradi del, izvedenih po javnem razpisu.

261 Iz navedenega izhaja, da je Komisija z dodelitvijo pravice za izvedbo del, ki naj bi povzročila spremembo prvin različice Systran Unix programske opreme Systran, ki so vključene v različico EC-Systran Unix, brez predhodne pridobitve soglasja skupine Systran ravnala nezakonito z vidika splošnih načel, skupnih pravnim ureditvam držav članic, ki veljajo na tem področju. Zaradi te napake, ki pomeni dovolj resno kršitev avtorske pravice in strokovnega znanja, ki ju je skupina Systran imela za različico Systran Unix programske opreme Systran, bi se lahko uveljavljala nepogodbena odgovornost Skupnosti.

B – *Utrpela škoda in vzročna zveza*

1. Škoda, ki jo je utrpela družba Systran Luxembourg, in vzročna zveza

a) Trditve strank

262 Tožeči stranki trdita, da je družba Systran Luxembourg utrpela škodo v višini najmanj 1.170.328 EUR. Ta škoda naj bi zajemala, najprej, izgubo v višini 571.000 EUR, ki jo je ta družba utrpela v letu 2003. Pred javnim razpisom, ki ga je Komisija objavila leta 2003, naj bi bilo namreč prekinjeno poslovno sodelovanje z družbo Systran Luxembourg, kar je pripeljalo do odpuščanja delavcev te družbe. To izgubo naj bi bilo torej treba upoštevati, saj je bila odločitev o odpuščanju osebja sprejeta šele po prekinitvi poslovnega sodelovanja s Komisijo. Škoda družbe Systran Luxembourg naj bi vključevala tudi izpad dobička na podlagi pogodbe, ki je bila družbi Gosselies dodeljena na podlagi javnega razpisa ob kršitvi pravic skupine Systran. Tožeči stranki ocenjujeta, da je ta izpad dobička znašal 30 % marže neto. Ker je pogodba, dodeljena družbi Gosselies, predvidevala promet v višini 800.000 EUR na leto v štirih letih, naj bi ta škoda znašala 30 % od 3.200.000 EUR, kar je 960.000 EUR. Tožeči stranki na stopnji replike pojasnjujeta, da naj bi ta znesek znašal 599.328 EUR po izračunih Komisije, po mnenju katere je treba 30 % izračunati od zneska 1.997.760 EUR. Škoda, ki jo je utrpela družba Systran Luxembourg, naj bi izhajala neposredno iz dejanj Komisije, ki naj bi bila edini vzrok odpuščanj v tej družbi. Tudi izpad dobička, ki ga je utrpela družba Systran Luxembourg, naj bi bil neposredno povezan z odločitvijo Komisije, da naročilo dodeli družbi Gosselies s kršitvijo pravic skupine Systran.

263 Komisija trdi, da tožeči stranki nista dokazali resničnosti škode, zatrjevane v zvezi z družbo Systran Luxembourg. Poleg tega naj ravnanja, ki se ji očitajo, ne bi bila vzrok za izgube te družbe v letu 2003 in zatrjevani izpad dobička med letoma 2003 in 2007. Družba Systran Luxembourg in skupina Systran naj namreč ne bi odgovorili na javni razpis z dne 4. oktobra 2003. Še več, tudi če ta škoda obstaja, naj bi bilo treba pri osnovi za izračun upoštevati skupni promet na podlagi pogodb, ki so bile z družbo Gosselies sklenjene na podlagi javnega razpisa z dne 4. oktobra 2003, to je 1.997.760 EUR v štirih letih, in ne 3.200.000 EUR, kot navajata tožeči stranki. Poleg tega naj bi bile dejavnosti družbe Systran Luxembourg različne in naj bi bile povezane z „računalniškim razvojem, zlasti na področju naravnih jezikov, prodaje in zagotavljanja računalniških storitev in programske opreme, obdelave, zapisa in prevajanja besedil v kateri koli obliki“. Prenehanja dejavnosti družbe Systran Luxembourg naj torej ne bi bilo mogoče pripisati Komisiji.

b) Presoja Splošnega sodišča

264 Tožeči stranki zahtevata odškodnino v višini 1.170.328 EUR za škodo, ki jo je domnevno utrpela družba Systran Luxembourg, in sicer 571.000 EUR zaradi izgub, povezanih s prenehanjem dejavnosti v letu 2003, in 599.328 EUR zaradi izpada dobička, povezanega z dodelitvijo naročila družbi Gosselies.

265 Vendar je treba navesti, da naj bi bil vzrok za škodo, povezano s prenehanjem dejavnosti, kot sta tožeči stranki pojasnili na obravnavi, manever Komisije, s katerim je poskušala družbo Systran Luxembourg prisiliti v odpuščanje delavcev. Tudi če bi bil ta manever, ki je pripeljal do prekinitve poslovnega sodelovanja, dokazan, ni povezan z avtorsko pravico in s strokovnim znanjem družbe Systran v zvezi z različico Systran Unix, katerih kršitev pomeni nezakonitost, na katero se sklicujeta tožeči stranki in ki je upoštevna v obravnavanem primeru. Poleg tega škode v obliki izpada dobička ni mogoče neposredno pripisati Komisiji, ker se družba Systran Luxembourg ni prijavila na sporni javni razpis, na podlagi katerega je bilo naročilo dodeljeno družbi Gosselies.

266 Ker ni vzročne zveze med ravnanjem, očitanim Komisiji, in škodo, ki jo zatrjuje družba Systran Luxembourg, ta ne more prejeti odškodnine za škodo, ki jo navaja.

267 Zato je treba zavrniti zahtevek družbe Systran Luxembourg, naj se ji dodeli odškodnina za izgubo, povezano s prenehanjem njenih dejavnosti v letu 2003, in za izpad dobička, povezan z dodelitvijo javnega razpisa družbi Gosselies.

2. Škoda, ki jo je utrpela skupina Systran, in vzročna zveza

268 Na tej stopnji je treba opozoriti, da zaveza o nepogodbeni odgovornosti Komisije v smislu člena 288, drugi odstavek, ES zahteva, da je škoda, katere povrnitev se zahteva, dejanska in nedvomna (glej zgoraj v točki 126 navedeno sodbo Agraz in drugi proti Komisiji, točka 27 in navedena sodna praksa) in da obstaja dovolj neposredna vzročna zveza med škodo in ravnanjem te institucije (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 4. oktobra 1979 v združenih zadevah Dumortier in drugi proti Svetu, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 in 45/79, Recueil, str. 3091, točka 21).

a) Trditve strank

Različne oblike škode, njena resničnost in vzročna zveza

269 Prvič, tožeči stranki trdita, da premoženjska škoda, ki jo je utrpela skupina Systran, skupaj znaša 46.804.000 EUR. Ta škoda naj bi izhajala neposredno iz dejanj Komisije. Najprej naj bi bila posledica znižanja vrednosti delnic družbe Systran Luxembourg, ki

jih je imela v lasti skupina Systran. Vrednost teh delnic, ki so kot stoodstotne rezervacije prikazane v računovodski bilanci skupine Systran, naj bi znašala 1.950.000 EUR, temu pa naj bi bilo treba prišteti še drugo rezervacijo v višini 64.000 EUR, kar skupaj znaša 2.014.000 EUR. Del premoženjske škode skupine Systran naj bi bila tudi izguba ekonomske vrednosti njenih neopredmetenih sredstev. S tem ko je Komisija naročilo dodelila družbi Gosselies in tako razkrila strokovno znanje skupine Systran, ne da bi pridobila njeno soglasje, naj bi tem sredstvom odvzela ekonomsko vrednost, ki izhaja iz njihove tajnosti. Škoda, ki naj bi jo morala povrniti Komisija, naj bi bila skupaj torej enaka vrednosti razkritega strokovnega znanja. Tožeči stranki še poudarjata, da sta zaradi domnevnega ponarejanja in razkritja strokovnega znanja utrpeli dejansko škodo. Predložili sta več izjav distributerjev, finančnikov in revizorjev, ki dokazujejo, v kakšnem smislu jima je ravnanje Komisije, povezano z njunimi avtorskimi pravicami, resno škodilo.

270 Komisija nasprotuje tej oceni premoženjske škode, ker naj ne bi bila dokazana resničnost zatrjevane škode in ker, tudi če bi bila kriva za domnevne očitke, naj te napake ne bi povzročile skupnega znižanja vrednosti delnic družbe Systran Luxembourg in škode v višini skupne izgube premoženjske vrednosti neopredmetenih sredstev skupine Systran. Tožeči stranki naj prav tako ne bi dokazali nikakršne vzročne zveze med domnevnimi nezakonitostmi in domnevno utrpelo premoženjsko škodo. Poleg tega je iz letnega poročila skupine Systran za leto 2005, ki povzema računovodske izkaze med letoma 2001 in 2005, razvidno, da je bilo leto 2003 še posebej uspešno v primerjavi s predhodnima (2001 in 2002) in naslednjima letoma (2004 in 2005). V tem letnem poročilu naj padec prometa ne bi bil pojasnjen z izgubo Komisije kot stranke ali z obstojem domnevnega ponarejanja, ki ga je storila Komisija. V zvezi s tem je v letnem poročilu navedeno:

„Računalniški programi na splošno niso izumi, ki bi jih bilo mogoče patentirati. Skupina obdrži vse avtorske pravice v zvezi s svojo tehnologijo in svojimi proizvodi. Do zdaj skupina še ni bila vpletena v spor v zvezi s pravicami intelektualne lastnine [...]

Trenutno ali v bližnji preteklosti ni nobenega spora ali razsodbe, ki bi lahko občutno vplivala na finančno stanje, dejavnost ali rezultate skupine."

271 Kar zadeva različne izjave, predložene za ponazoritev resničnosti škode, Komisija najprej izpodbija izjavo revizorjev, ker je v njej navedeno, da naj bi razkritje, ki se ji očita, delno upravičevalo rezervacijo, ki jo je izvedla skupina Systran. V bistvu navaja, da gre za „preračunljivo pisanje", ki se nanaša na leto 2008, v katerem so vsa podjetja ravnala previdno. Komisija še trdi, da očitno ne drži, da je njeno ravnanje skalilo poslovne odnose skupine Systran, ker je spor sama razkrila medijem in ker niti Komisija niti družba Gosselies nista konkurentki skupine Systran. Dokumenti, ki so jih predložili distributerji skupine Systran, naj bi bili očitno sestavljeni naknadno in ne bi bilo smiselno trditi, da je lahko domnevno ponarejanje vplivalo na te distributerje. Vzrok poslovnih težav naj bi bili bolj pojav konkurenčnih rešitev, zastarelost več različic programske opreme ali gospodarska kriza med letoma 2008 in 2009. Poleg tega po mnenju Komisije ne drži trditev, da je bilo lahko njeno ravnanje resna ovira za vlagatelje, ki so se zanimali za skupino Systran. Njihovo ravnanje naj bi bilo namreč mogoče pojasniti z dejstvom, da je skupina Systran izgubila Komisijo kot stranko. V zvezi s tem naj ne bi bila dokazana nobena vzročna zveza.

272 Drugič, tožeči stranki ocenjujeta, da nepremoženjska škoda, ki jo je utrpela skupina Systran, znaša vsaj 2 milijona EUR. To nepremoženjsko škodo naj bi bilo mogoče samo oceniti, tudi če je gotova, saj je skupina Systran utrpela precejšnje izgube zaradi razkritja, ki ga je storila Komisija. Okrnjen naj bi bil tudi ugled skupine Systran, saj sta bili tožeči stranki prisiljeni sprožiti postopek proti instituciji kot stranki, kar naj bi zelo škodovalo njuni podobi in njunim poslovnim odnosom. Poleg tega naj bi Komisija s svojim ravnanjem druge stranke in morebitne stranke skupine Systran spodbudila k temu, da bi poskušale do njenega sistema priti še kako drugače kot s kupčijo.

273 V zvezi s tem Komisija opozarja, da je skupina Systran edina odgovorna za to, da je ta spor prišel v medije, in da ji zato ni mogoče dodeliti odškodnine za kakršno koli nepremoženjsko škodo. Komisija še poudarja, da se lahko odškodnina zavrne ali omeji na „simbolični frank“, če žrtev ponarejanja ne more dokazati škode ali njenega obsega. Predložen naj ne bi bil noben dokaz o obstoju nepremoženjske škode v višini 2 milijonov EUR ali vzročni zvezi med ravnanjem, ki naj bi se ji očitalo, in zatrjevano škodo.

Prvotna ocena izgube vrednosti neopredmetenih sredstev

274 Tožeči stranki sta v odgovor na pripombe Komisije o izgubi vrednosti neopredmetenih sredstev predložili oceno svojega finančnega izvedenca (ocena A. Martina, računovodje in revizorja, v Franciji pooblaščenega pri različnih francoskih sodiščih, med njimi je Cour de cassation, o oceni neopredmetenih sredstev skupine Systran, v nadaljevanju: prva finančna ocena tožečih strank). V primeru skupine Systran, ki je „enoproizvodna družba“, naj bi bila edina „ovrednotena“ neopredmetena sredstva programska oprema in strokovno znanje, ki naj bi ju v svojih računovodskih izkazih deloma prikazala kot dolgoročna sredstva. Vendar naj ta računovodska vrednost ne bi bila dejanska vrednost tega premoženja, ki naj bi jo bilo mogoče oceniti na podlagi borzne vrednosti družbe. V obravnavanem primeru naj bi bilo na podlagi gibanja tečajev delnic skupine Systran tako mogoče vzpostaviti jasno povezavo med kršitvami Komisije in izgubo borzne vrednosti te družbe, torej izgubo vrednosti njenih neopredmetenih sredstev. A. Martin v prvi finančni oceni tožečih strank tako ugotavlja: „Neopredmetena sredstva skupine Systran je bilo mogoče oceniti na podlagi tržne kapitalizacije, ki je v začetku leta 2004 znašala od 43 [do] 45 milijonov EUR. Ta neopredmetena sredstva vključujejo v glavnem programsko opremo za strojno prevajanje, ki je edinstven proizvod skupine Systran, in s tem povezano strokovno znanje. Konec leta 2004 so ta neopredmetena sredstva znašala samo še od 23 [do] 24 milijonov EUR, pri čemer zmanjšanja vrednosti v višini od 20 [do] 21 milijonov EUR ni mogoče pojasniti drugače kot z dejanji Komisije […], ki so pripeljala do razkritja teh

prvin in njihove sporne uporabe.“ Tožeči stranki na tej stopnji tako navajata, da bi bilo treba Komisiji zaradi izgube vrednosti njunih neopredmetenih sredstev naložiti plačilo zneska v višini 44.790.000 EUR, ker so ta sredstva zaradi razkritja izgubila vso svojo ekonomsko vrednost. Komisiji naj bi bilo treba naložiti vsaj plačilo odškodnine za gotovo in že ugotovljeno škodo zaradi izgube vrednosti v višini dodeljenega naročila, ki je posledica razkritja, in sicer 21 milijonov EUR.

275 Komisija je v odgovor na prvo finančno oceno tožečih strank predložila oceno svoje finančne izvedenke (ocena P. Tytgat, ki je revizorka podjetij v Belgiji). Tako izvedenka Komisije v odgovor na trditev, da „se promet skupine [Systran] po padcu leta 2004, ki je bil večinoma posledica izgube Komisije [kot stranke], v letu 2005 ni spremenil in je nato leta 2006 utrpel nov padec“, navaja, da je bila Komisija stranka družbe Systran Luxembourg in ne skupine Systran in da ta trditev dokazuje, da padec prometa skupine Systran ni bil posledica domnevne kršitve. Za zavrnitev trditev, da „znižanja tržne kapitalizacije v letu 2004 […] ni mogoče pojasniti drugače kot z dejanji Komisije“ in da „enakomerno padanje tečaja [delnic] skupine Systran v letu 2004 hkrati s širjenjem novice, da je Komisija razkrila programsko opremo in z njo povezano strokovno znanje, čeprav so borzne vrednosti rastle, pri čemer se je borzni indeks CAC 40 s povprečne mesečne vrednosti 3636 [točk] januarja povečal na 3796 [točk] decembra 2004“, izvedenka Komisije navaja, da gibanja delnic skupine Systran ne smemo primerjati z gibanjem indeksa CAC 40, temveč s sektorskim indeksom programske opreme in računalniških storitev pariške borze. To gibanje naj bi pokazalo, da je delnica Systran sledila sektorskemu indeksu, kar naj bi dokazovalo, da domnevna kršitev ni bila vzrok za zatrjevano škodo. Poleg tega naj bi bila vrednost neopredmetenih sredstev odvisna od finančne ocene v danem trenutku in ne od tečaja delnic, ki naj bi bil odvisen od več drugih dejavnikov. Tožeči stranki naj bi torej napačno trdili, da je vrednost neopredmetenih dolgoročnih sredstev družbe samodejno in brez razlik odvisna od tržne kapitalizacije. Izvedenka Komisije še poudarja, da sredstev skupine Systran ne sestavlja samo programska oprema Systran. Ta družba naj bi tržila še drugo programsko opremo in naj bi imela v lasti znamko, ki je glede na svoj položaj na trgu

prevajalske programske opreme še ena pomembna sestavina njenih neopredmetenih sredstev. Skupina Systran naj torej ne bi bila „enoproizvodna“ in naj ne bi bilo mogoče trditi, da je bila lahko prizadeta celotna poslovna vrednost skupine Systran.

Druge ocene škode

276 Tožeči stranki na podlagi obravnave in v odgovor na tretji in četrti niz vprašanj v zvezi z oceno škode navajata obe ocenjevalni metodi iz člena 13 Direktive 2004/48, in sicer tako imenovano metodo „negativnih ekonomskih posledic“, pri kateri se upoštevajo „vsi ustrezni vidiki“, med njimi izpad dobička in izguba vrednosti neopredmetenih sredstev, in tako imenovano metodo „pavšalne odškodnine“, s katero se določi pavšalni znesek odškodnine na podlagi dejavnikov, kot je znesek licenčnin, ki bi jih bilo treba plačati, če bi kršitelj zaprosil za dovoljenje za uporabo zadevne pravice intelektualne lastnine. Odgovorom tožečih strank sta dodani oceni, ki ju je pripravil njun finančni izvedenec (ocena A. Martina z dne 23. aprila 2010 in ocena A. Martina z dne 2. junija 2010, v nadaljevanju: druga finančna ocena tožečih strank in tretja finančna ocena tožečih strank).

277 Tožeči stranki se v uvodu najprej vrneta k vprašanju resničnosti škode, ki naj bi jo utrpeli zaradi izgube vrednosti neopredmetenih sredstev. Kot poudarjata, se je v letu 2004 v samo dvanajstih mesecih po dodelitvi naročila vrednost teh neopredmetenih sredstev zmanjšala za 46 %, kar znaša med 20 in 21 milijonov EUR, čeprav se je v istem obdobju tržna kapitalizacija vrednosti sektorja povečala za 1,5 % glede na podatke za indeks programske opreme in računalniških storitev pariške borze. Tak padec tečaja delnic skupine Systran naj bi pojasnjevalo dejstvo, da je Komisija razkrila

njeno strokovno znanje. Ta izguba vrednosti naj bi se nato še povečala in marca 2010 znašala med 43 in 45 milijoni EUR.

278 Tožeči stranki dalje trdita, da je treba izgubo vrednosti neopredmetenih sredstev upoštevati tako v okviru metode negativnih ekonomskih posledic kot tudi v okviru metode pavšalne odškodnine. To izgubo vrednosti naj bi bilo mogoče oceniti na podlagi dveh pristopov: ocena z določitvijo izgub prihodnjih denarnih tokov, ki jo je na obravnavi predlagala P. Tytgat, finančna izvedenka Komisije, ali ocena glede na tržno kapitalizacijo, ki jo je sprva predlagal A. Martin. Tožeči stranki trdita, da je prvi pristop manj upošteven od drugega, ker temelji na napovedih in hipotetičnih dejavnikih. A. Martin je ta pristop kljub vsemu uporabil v drugi finančni oceni tožečih strank, v kateri je ugotovil, da naj bi škoda, ki jo je utrpela skupina Systran, takrat znašala 33,5 milijona EUR (in sicer 18,5 milijona EUR za čas med letoma 2004 in 2010 in 15 milijonov EUR v prihodnje glede na posodobljene podatke ob upoštevanju prvega polletja 2010). V zvezi z drugim pristopom tožeči stranki navajata, da je trditev, da je mogoče izgubo tržne kapitalizacije pojasniti še z drugimi dejavniki kot z nezakonitim ravnanjem Komisije, upoštevna v teoriji, vendar v obravnavanem primeru ni pomembna, ker naj z nobenim drugim dejavnikom ne bi bilo mogoče pojasniti 46-odstotnega zmanjšanja tržne kapitalizacije v letu 2004 v primerjavi z 1,5-odstotnim zvišanjem referenčnega indeksa. V vsakem primeru naj bi ne glede na uporabljeni pristop škoda zaradi izgube vrednosti neopredmetenih sredstev znašala najmanj 20 milijonov EUR.

279 Tožeči stranki v odgovor na vprašanje Splošnega sodišča o oceni izgube vrednosti neopredmetenih sredstev z uporabo 5-odstotne stopnje prometa, doseženega od leta 2004, navajata, da bi bilo tak pristop mogoče uporabiti samo pri metodi pavšalne odškodnine, ne pa pri metodi negativnih ekonomskih posledic. Na podlagi metode pavšalne odškodnine naj bi bilo torej treba upoštevati te dejavnike: znesek licenčnin, ki bi ga morala plačati Komisija, da bi lahko spremenila izvorno kodo Systran (in sicer 10,9 milijona EUR za obdobje od leta 2004 do prvega polletja 2010), povečan

za, prvič, „dodatni znesek“ ob upoštevanju drugih dejavnikov, kot so oslabitev konkurenčnega položaja skupine Systran, izguba strank in oviranje razvojne sposobnosti, ki jih samo z dodelitvijo licenčnin, navedenih zgoraj, ne bi bilo mogoče povrniti – v zvezi s tem A. Martin navaja, da se lahko ta dodatni znesek določi z uporabo deleža prometa, pri čemer se upošteva promet v svetovnem in ne v evropskem merilu, tako da se kot osnova za izračun upošteva promet iz leta 2003, z uporabo 10-odstotne in ne 5-odstotne stopnje –, in drugič, za prihodnjo škodo, ki jo A. Martin ocenjuje na 15 milijonov EUR.

280 Komisija najprej izpodbija resničnost premoženjske škode, ki jo je utrpela skupina Systran, ker naj ne bi dovolj neposredno izhajala iz ravnanja, ki se ji očita. Komisija s sklicevanjem na svoje pravice za slovarje trdi, da je imela pravico, da dela, za katerih izvedbo je pooblastila družbo Gosselies, začne brez soglasja skupine Systran. Komisija še navaja, da so bili v družbi Gosselies zaposleni nekdanji delavci družbe Systran Luxembourg, ki so torej imeli strokovno znanje, ki naj bi bilo domnevno razkrito. Odgovorom Komisije je bila dodana ocena njene finančne izvedenke (ocena P. Tytgat z dne 3. maja 2010 in ocena P. Tytgat z dne 10. junija 2010, v nadaljevanju: druga finančna ocena Komisije in tretja finančna ocena Komisije).

281 Komisija v odgovor na vprašanje Splošnega sodišča o oceni dela utrpele škode z uporabo 5-odstotne stopnje prometa, ustvarjenega od leta 2004, povzema ugotovitev P. Tytgat, da „sklicevanje na 5 % prometa, ki ga je skupina Systran ustvarila od leta 2004, ni upoštevno“. P. Tytgat poudarja, da noben resničen dejavnik ne omogoča sklepanja, da se je lahko vrednost poslovanja skupine Systran po letu 2004 spremenila. Ker skupina Systran leta 2004 ni predložila ponudbe za javni razpis Komisije, naj bi bila „ena od njenih dejavnosti v danem trenutku v slabem položaju“. V zapletenem

okviru dejavnosti, stroškov, marž in prometa skupine Systran naj ne bi bilo mogoče natančno, z gotovostjo in dokazano določiti finančnih posledic nekega ukrepa, enako kot naj ne bi bilo mogoče oceniti škode na podlagi izgube tržne kapitalizacije. Poleg tega naj bi na vrednost skupine Systran po letu 2005 vplivalo več dejavnikov. Edini način za oceno morebitne škode naj bi bilo upoštevanje „izgube prihodnjega denarnega toka, ki je izključna posledica izgube sredstev“, na podlagi pristopa od spodaj navzgor, „to pomeni [na podlagi] pogodb, stroškovnih mest in denar ustvarjajoče enote“, in ne od zgoraj navzdol, to je „na podlagi skupnega prometa vseh proizvodov, vseh pogodb, vseh držav, z nedokazanimi pavšalnimi količniki“. Poleg tega naj bi bila dejavnost skupine Systran „večproizvodna, večsegmentna, večozemeljska, večportalna in naj bi zato imela več strank“. Glede na letno poročilo skupine Systran za leto 2008 naj bi se dejavnosti izdajanja programske opreme, ki naj bi bile ciklične, zmanjševale, saj naj bi bila različica 6 programske opreme Systran skoraj zastarela in naj bi vsi pričakovali različico 7. Zaradi večrazsežnostnega okvira, ki ga je navedla P. Tytgat, in kratke življenjske dobe nekaterih proizvodov, ki jih trži skupina Systran, naj nekatere sestavine prometa ne bi bile stabilne, vsakršno sklicevanje nanj pa zato tvegano. Nazadnje, večina prometa skupine Systran naj bi se ustvarila pri vodilnih internetnih operaterjih, kar naj bi bil dokaz o neobstoju škode, saj naj bi bile te stranke še vedno prisotne.

b) Presoja Splošnega sodišča

282 V obravnavanem primeru tožeči stranki zahtevata odškodnino v višini 46.804.000 EUR za premoženjsko škodo, ki jo je skupina Systran utrpela zaradi Komisije, in sicer 2.014.000 EUR zaradi zmanjšanja vrednosti delnic družbe Systran Luxembourg in 44.790.000 EUR zaradi izgube vrednosti neopredmetenih sredstev, katerih izgube že zdaj znašajo 21 milijonov EUR.

Zmanjšanje vrednosti delnic družbe Systran Luxembourg

283 Kar zadeva škodo, povezano z zmanjšanjem vrednosti delnic družbe Systran Luxembourg po prenehanju dejavnosti te družbe, je treba navesti, da skupina Systran na podlagi tega ne more zahtevati odškodnine, ker je bil vzrok za prenehanje dejavnosti družbe Systran Luxembourg po navedbah tožečih strank manever Komisije, s katerim jo je poskušala prisiliti v odpuščanje osebja (glej točko 265 zgoraj). Tudi če bi bil ta manever dokazan, ni povezan z avtorskimi pravicami in s strokovnim znanjem družbe Systran v zvezi z različico Systran Unix, katerih kršitev pomeni nezakonitost, upoštevano v obravnavanem primeru. Še več, tudi če bi zadevni manever vključeval dodelitev spornega naročila drugi družbi, naj domnevne škode iz tega naslova ne bi bilo mogoče pripisati neposredno Komisiji, ker se družba Systran Luxembourg ni prijavila na sporni javni razpis, na podlagi katerega je bilo naročilo dodeljeno družbi Gosselies.

284 Ker ni vzročne zveze med ravnanjem, ki se očita Komisiji, in zatrjevano škodo, je treba zavrniti predlog skupine Systran, naj se ji dodeli odškodnina za izgube, povezane z zmanjšanjem vrednosti delnic družbe Systran Luxembourg.

Ocena izgube vrednosti neopredmetenih sredstev

285 Kar zadeva škodo, povezano z izgubo vrednosti neopredmetenih sredstev skupine Systran, je treba tožečima strankama dodeliti odškodnino, če se izkaže, da je škoda, katere povračilo se zahteva, dejanska in gotova ter da obstaja dovolj neposredna vzročna zveza med ravnanjem Komisije in škodo.

– Prvotna ocena, ki sta jo predlagali tožeči stranki

286 Najprej je treba navesti, da ocene, ki sta jo tožeči stranki prvotno predlagali za presojo izgube vrednosti neopredmetenih sredstev skupine Systran, ni mogoče upoštevati. Ta ocena namreč temelji na primerjavi med borzno vrednostjo skupine Systran glede na indeks 40 vodilnih družb, ki kotirajo na pariški borzi (indeks CAC 40) (glej točko 274 zgoraj in prvo finančno oceno tožečih strank). V obravnavanem primeru taka ocena ni upoštevna, ker je presplošna, da bi bilo mogoče zadovoljivo opredeliti škodo, povzročeno z ravnanjem, ki se očita Komisiji.

287 Kot je upravičeno navedla finančna izvedenka Komisije, je mogoče izgubo tržne kapitalizacije pojasniti z zelo veliko dejavniki in ne samo z ravnanjem Komisije.

288 Finančni izvedenec tožečih strank je v zvezi s tem v mnenju res opozoril, da noben drug dejavnik razen krivdnega razkritja strokovnega znanja skupine Systran ne bi mogel pojasniti padca tečaja delnic leta 2004, ki bi bil prav tako velik tudi glede na upoštevni sektorski indeks, imenovan „programska oprema in računalniške storitve“, pariške borze in ne več glede na indeks CAC 40.

289 Vendar v nasprotju s trditvami tožečih strank ni zadostnih dokazov, da je enakomerno padanje tečaja delnic skupine Systran v letu 2004 sovpadalo s širjenjem novice, da je Komisija razkrila programsko opremo in z njo povezano strokovno znanje. Kot je namreč razvidno iz različnih dokumentov v spisu, se je ta novica bolj razširila leta 2005, vsekakor pa je v javnost prišla leta 2006. Pritožba zoper Komisijo je bila pri evropskem varuhu človekovih pravic tako vložena 28. julija 2005, ta pa je izsledke svoje preiskave predstavil 28. septembra 2006. Prav tako v drugi finančni oceni Komisije

P. Tytgat navaja, da „na podlagi nobenega dejavnika ni mogoče sklepati, da bi se vrednost poslovanja […] skupine Systran po letu 2004 lahko spremenila (glej spletno stran in druga sporočila)“, in ugotavlja, da „je jasno na primer tudi, da je že razkritje spora v sporočilu skupine Systran za javnost z dne 18. oktobra 2006 ob 6.48 in letnem poročilu 2006 negativno vplivalo na vrednost skupine“. V letnem poročilu skupine Systran za leto 2005 ta spor ni bil omenjen (glej točko 270 zgoraj). Poleg tega so vsi časopisni članki, priloženi tožbi za ponazoritev medijske pokritosti te zadeve, s konca leta 2005 ali iz leta 2006.

290 Zato na podlagi podatkov, ki so jih predložile stranke, ni mogoče zavrniti trditve, da je bil tečaj delnic skupine Systran v zadevnem obdobju odvisen od zelo veliko dejavnikov, ki bi lahko vplivali nanj, tako da se tožeči stranki ne moreta sklicevati na celotno izgubo vrednosti neopredmetenih sredstev skupine Systran, ki od leta 2004 po njunih ocenah znaša med 43 in 45 milijoni EUR.

– Resničnost škode, ki jo je utrpela skupina Systran, ter vzročna zveza med to škodo in ravnanjem Komisije

291 Vendar pa ta prvotna in ne dovolj natančna ocena Splošnega sodišča ne more pripeljati do tega, da bi prezrlo dejstvo, da je skupina Systran v obravnavanem primeru utrpela dejansko in gotovo škodo, ki jo je mogoče dovolj neposredno pripisati ravnanju, očitanemu Komisiji.

292 Tožeči stranki sta v odgovor na drugi niz vprašanj, katerih namen je bil zlasti, da bi se učinki ravnanja Komisije na dejavnosti skupine Systran izmerili kako drugače kot s primerjavo tržne vrednosti skupne Systran, poslali več dejavnikov, da bi ponazorili izgubo vrednosti strokovnega znanja skupine Systran, ki je sledila njegovemu razkritju s strani Komisije.

293 Prvič, tožeči stranki sta predložili izjavi svojih distributerjev, v katerih je navedeno, kako ravnanje Komisije ob dodelitvi spornega naročila in po njej dejansko škodi skupini Systran pri njenem poslovanju. Ta škoda se kaže z izgubo morebitnih strank in zapleti pri pogovorih s sedanjimi strankami, ki ne razumejo, zakaj morajo plačati nekaj, kar naj bi bilo za Komisijo brez vrednosti (glej izjavi, ki sta bili v imenu dveh distributerjev priloženi odgovoru tožečih strank na drugi niz vprašanj).

294 V nasprotju s trditvijo Komisije (glej točko 271 zgoraj) ti izjavi ponazarjata popolnoma verjetno dejstvo, da spor med podjetjem, ki trži računalniško programsko opremo, katere avtor je, in institucijo kot eno od njegovih strank, ki trdi, da je imela pravico, da za izvedbo računalniških del na programski opremi, izpeljani iz predhodne različice, pooblasti tretjo osebo, ne da bi morala pridobiti dovoljenje avtorja izvirnega dela, otežuje poslovne odnose tega podjetja z njegovimi sedanjimi in morebitnimi strankami. V zvezi s tem Komisija skupini Systran, ki kotira na borzi, ne more očitati, da je v skladu s svojimi obveznostmi javnosti sporočila, da sta v sporu glede intelektualne lastnine nad računalniško programsko opremo, ki jo trži. Tudi to, da Komisija ne trži računalniške programske opreme, ne vpliva na dejstvo, da lahko stranke skupine Systran zaradi njenega ravnanja podvomijo o natančnem obsegu pravic skupine Systran za programsko opremo, ki jo trži. Nič torej ne potrjuje, da bi bilo treba izjave, ki sta jih predložili tožeči stranki, izločiti zaradi njihove domnevne preračunljivosti.

Nasprotno, te izjave dokazujejo poseben vpliv, ki ga ima ravnanje Komisije na poslovanje skupine Systran.

295 Drugič, tožeči stranki sta predložili več izjav ali pričevanj finančnih družb, ki kažejo, da se je zaradi ravnanja Komisije zmanjšala privlačnost skupine Systran pri njenih delničarjih, trenutnih ali morebitnih vlagateljih ali celo prevzemnikih (glej dokumente, ki so bili v imenu več investicijskih družb in banke priloženi odgovoru tožečih strank na drugi niz vprašanj).

296 V nasprotju s trditvami Komisije (glej točko 271 zgoraj) so v teh pričevanjih in izjavah dovolj prepričljivo navedeni odzivi več vlagateljev na zamisel o ohranitvi deleža, vlaganju ali nakupu družbe, ki trži računalniško programsko opremo in katere pravice Komisija izpodbija. Nekateri vlagatelji so se tako odrekli vlaganju v skupino Systran. Neki drug vlagatelj se je odločil prodati velik delež z izgubo, pri čemer je izrecno navedel, da „spor skupine Systran s Komisijo in predvsem njeno izpodbijanje […] pravic in strokovnega znanja skupine Systran družbi onemogočata poslovni razvoj in tako vlagateljem odvzemata vsakršen pregled nad delnicami“. V zvezi s tem je treba navesti, da Komisija ni katera koli stranka, temveč je institucija, ki ima še posebej močno pravno službo in visoko usposobljenost na področju intelektualne lastnine. Upoštevati je treba tudi naravo spora, ker ta spor ni samo poslovne narave, temveč se nanaša na avtorsko pravico in strokovno znanje skupine Systran v zvezi z računalniško programsko opremo, ki nosi njeno ime in je najpomembnejše premoženje te družbe, katere celotna dejavnost poteka okrog razvoja in trženja njene programske opreme za strojno prevajanje Systran.

297 V zvezi s tem se ni mogoče strinjati z utemeljitvijo Komisije, da je vzrok za težave skupine Systran treba iskati v zastarelosti več različic programske opreme Systran. Kot tožeči stranki navajata v odgovor na četrti niz vprašanj, trženje nove različice

programske opreme ne posega v pravice intelektualne lastnine, ki jih ima njen avtor nad predhodno različico, ki ohrani ekonomsko vrednost. Skupina Systran s predhodnimi različicami pri svojih strankah še naprej ustvarja dobiček zaradi vzdrževanja, prodaje dodatnih licenc za nove jezikovne pare ali druge strežnike, prodaje povezanih storitev ali sporazumov o povezovanju z drugimi založniki programske opreme. Tožeči stranki tudi prepričljivo poudarjata, da ima različica EC-Systran Unix, ki ustreza različici Systran Unix 4, enako zgradbo kot predhodne različice (to pomeni različice od 5 do 7). Vse te različice imajo enako izvorno kodo in temeljijo na enaki programski opremi, in sicer programski opremi Systran v različici Unix. Te različice se ne razlikujejo po svoji zgradbi, temveč po dodanih novih funkcijah, izboljšanju prevodnih algoritmov in obogatitvi jezikovnih virov.

298 Tretjič, tožeči stranki sta poudarili, da izguba vrednosti pravic intelektualne lastnine skupine Systran, ki je povezana z ravnanjem Komisije, nenehno raste. Tako opozarjata, da je bila skupina Systran 31. decembra 2008 prisiljena rezervirati visok znesek za zmanjšanje vrednosti svojih neopredmetenih sredstev „glede na veliko škodo, ki je bila posledica dejstva, da je Komisija kršila njene pravice intelektualne lastnine in razkrila njeno strokovno znanje, težav, ki so jo pestile v letu 2008, in izjemne nestabilnosti trenutnega gospodarskega okolja“ (glej poročilo revizorjev skupine Systran z dne 13. oktobra 2009). Ravnanje Komisije naj bi torej vsaj deloma upravičevalo to računovodsko rezervacijo.

299 Treba je ugotoviti, da ta izjava dokazuje, da je rezervacija v višini 11,6 milijona EUR za zmanjšanje vrednosti neopredmetenih sredstev, vknjižena leta 2008, povezana s tremi razlogi, ki so v njej navedeni, pri čemer je prvi od njih spor s Komisijo. Kljub pripombam Komisije (glej točko 271 zgoraj), ki poskuša poudariti drug razlog, kot je naveden v tej izjavi, in sicer izjemno gospodarsko krizo, ki se je začela leta 2008,

vseeno ni mogoče izključiti, da bi lahko spor zaradi kršitve pravic intelektualne lastnine in krivdnega razkritja strokovnega znanja skupine Systran vplival na zmanjšanje vrednosti neopredmetenih sredstev te družbe.

300 Zato je ravnanje Komisije v tej zadevi v precej neposredni vzročni zvezi s škodo, ki jo je utrpela družba Systran, najprej, v poslovnem smislu zaradi izgube morebitnih strank in zapletov pri razgovorih s sedanjimi strankami; dalje, v finančnem smislu zaradi zmanjšanja njene privlačnosti za delničarje, vlagatelje ali morebitne prevzemnike, in nazadnje, zato ker je morala skupina Systran konec leta 2008 vknjižiti del rezervacije v višini 11,6 milijona EUR za zmanjšanje vrednosti svojih neopredmetenih sredstev zaradi ravnanja, očitanega Komisiji. Ta škoda, ki jo je povzročilo ravnanje Komisije, je dejanska in gotova, kot je razvidno iz dokumentov, ki sta jih v zvezi s tem predložili tožeči stranki, čeprav je številčno ni bilo mogoče natančno določiti. Vprašanje nepremoženjske škode je obravnavano v točkah 324 in 325 spodaj.

– Pavšalna ocena škode

301 V teh okoliščinah sta bili tožeči stranki vprašani o metodi, ki bi se lahko uporabila za oceno dejanske in gotove škode, ki jo je mogoče dovolj neposredno pripisati ravnanju Komisije v tej zadevi.

302 Tožeči stranki sta se v odgovor na tretji niz vprašanj sklicevali na vsebino člena 13 Direktive 2004/48, ki določa:

„1. Države članice zagotovijo, da pristojni sodni organi na vlogo oškodovane stranke odredijo kršitelju, ki je vedel ali bi razumno moral vedeti, da sodeluje v dejavnosti, ki je predmet kršitve, da plača imetniku pravice odškodnino, ki ustreza dejanski škodi, ki jo je ta utrpel zaradi kršitve.

Ko sodni organi določajo odškodnino:

(a) upoštevajo vse ustrezne vidike, kot na primer negativne ekonomske posledice, vključno z izgubljenim dobičkom, ki jih je utrpela oškodovana stranka, vse neupravičene dobičke, ki jih je imel kršitelj, in v ustreznih primerih elemente, ki niso ekonomski dejavniki, na primer moralno škodo, povzročeno imetniku pravice s kršitvijo;

ali

(b) kot drugo možnost namesto (a) lahko v ustreznih primerih določijo odškodnino kot pavšalni znesek na podlagi elementov, kot so najmanj znesek licenčnin ali zneskov, ki bi jih bilo treba plačati, če bi kršitelj zaprosil za dovoljenje za uporabo zadevne pravice intelektualne lastnine.

[…]“

303 Uporaba metode negativnih ekonomskih posledic v tej zadevi povzroča velike težave, ker finančna izvedenka Komisije sistematično zavrača vse poskuse finančnega izvedenca tožečih strank, da bi izvedel oceno. P. Tytgat v bistvu samo nasprotuje ocenam in merilom, ki jih je A. Martin uporabil za oceno različnih negativnih ekonomskih posledic, zlasti izpada dobička, ki jih je utrpela družba Systran, ne da bi izvedla vzporedno oceno.

304 Na primer, ko poskuša A. Martin oceniti škodo, povezano z izgubo vrednosti neopredmetenih sredstev, z uporabo metode, ki jo je P. Tytgat predlagala na obravnavi, in sicer z upoštevanjem izgube prihodnjega denarnega toka, ustvarjenega izključno z zadevnimi sredstvi, se mu očita uporaba podatkov, ki izhajajo iz finančne analize urada za analize in katerih „natančnost korelacije“ naj ne bi bila dokazana (tretja finančna ocena Komisije, str. 4). Vendar ni predlagano nobeno nadomestno merilo, čeprav je A. Martin navedel, da je bila navedena finančna analiza neodvisnega urada za analize opravljena ob načrtovani izdaji 7 milijonov EUR vrednih obveznic z nakupnimi boni, ki jih je skupina Systran neuspešno poskušala prodati v začetku leta 2004, kar popolnoma sovpada z upoštevnim obdobjem (druga finančna ocena tožečih strank, opomba št. 2, in priloga k tej oceni).

305 Tudi ko tožeči stranki, ne da bi jima Komisija resno ugovarjala, navajata, prvič, da so avtorske pravice skupine Systran nad različico Systran Unix programske opreme Systran glavna dejavnost te družbe, ter drugič, da lahko nepriznavanje teh pravic s strani Komisije vpliva na promet in razvoj te družbe, P. Tytgat še naprej zahteva obrazloženo in dokumentirano oceno od spodaj navzgor, „to pomeni na podlagi pogodb, stroškovnih mest in denar ustvarjajoče enote“, da bi se upoštevalo domnevno veliko število proizvodov, ki jih prodaja skupina Systran, ali dejavnosti, ki jih ta izvaja, za katere je vendar jasno, da so vse povezane z razvojem in s trženjem programske opreme Systran (druga finančna ocena Komisije, str. 8). Ko pa poskuša A. Martin

oceniti škodo na podlagi ekonomske vrednosti naročila, ki ga je Komisija posebej dodelila družbi Gosselies, ki naj bi ustrezala neto marži 30 % dejansko ustvarjenega prometa, kar naj bi bilo manj od dejanske marže, ki jo je skupina Systran ustvarila za tako vrsto naročila, glede na podatke, ki sta jih predložili tožeči stranki (odgovor tožečih strank na četrti niz vprašanj, točka 12), P. Tytgat tej presoji nasprotuje z obrazložitvijo, da „predlagana določitev neto marže na podlagi pavšalnega deleža prometa samo enega posla ni zanesljiva […], saj je mogoče pavšal potrditi samo z zanesljivimi podatki in skozi čas“ (druga finančna ocena Komisije, str. 3, in tretja finančna ocena Komisije, str. 5). Če bi upoštevali pripombe finančne izvedenke Komisije, pravzaprav ne bi bilo mogoče konkretno oceniti škode, ki jo je skupina Systran utrpela zaradi ravnanja Komisije, ker v zvezi s tem ni izčrpnih ali dovolj natančnih podatkov, in to ne glede na merilo, ki bi se uporabilo za to oceno.

306 Zato je treba glede na težave pri določitvi meril, ki jih je treba uporabiti pri presoji negativnih ekonomskih posledic, ki jih je utrpela skupina Systran, v obravnavanem primeru določiti pavšalni znesek odškodnine z metodo pavšalne odškodnine, in sicer na podlagi dejavnikov, kot je najnižji znesek licenčnin ali zneskov, ki bi jih bilo treba plačati, če bi kršitelj zaprosil za dovoljenje za uporabo zadevne pravice intelektualne lastnine. Pri uporabi te metode je treba upoštevati spodaj navedene dejavnike.

307 Prvi dejavnik, ki ga je treba upoštevati, je znesek licenčnin, ki bi jih moral plačati kršitelj, če bi skupino Systran zaprosil za dovoljenje za uporabo zadevne pravice intelektualne lastnine, da bi izvedel izboljšave, prilagoditve in dodatke jezikovnih rutin, naštete v javnem razpisu, za katere bi bila potrebna dostop do prvin različice Systran Unix, ki so bili vključene v različico EC-Systran Unix, in njihova sprememba.

308 Glede na naravo teh del ter iz razlogov, ki sta jih tožeči stranki prepričljivo navedli v odgovorih na tretji in četrti niz vprašanj, je treba tak pavšalni znesek določiti na podlagi cene licence, s katero se imetniku dovoli sprememba izvorne kode programske opreme, in ne samo licence za uporabo te programske opreme. Taka licenca za spremembo izvorne kode ni običajna, saj ni v skladu s tradicionalnim ekonomskim modelom založnikov programske opreme. S tako licenco se namreč založniku odvzamejo vse možnosti, da bi imetniku prodal licenco za spremembo licenc za nove različice programske opreme in tudi za storitve, ki jih običajno na tej programski opremi lahko izvede samo založnik. Poleg tega lahko taka licenca ogrozi strokovno znanje založnika, saj lahko povzroči posredovanje izvorne kode tretjim osebam. S prodajo licence za spremembo izvorne kode, s katero se imetniku dovoli, da sam razvije programsko opremo, se torej odrečemo prihodnjim prihodkom na podlagi uporabniških licenc, ki bi lahko izhajali iz te programske opreme.

309 V okviru tega je treba oceniti teoretični znesek take licence za spremembo izvorne kode z uporabo finančnega pristopa, ki ga je finančni izvedenec tožečih strank predlagal v odgovoru na tretji niz vprašanj. Pri tem pristopu se kot izhodišče za določitev teoretične cene licence za spremembo izvorne kode upošteva cena letne uporabniške licence, ki jo za programsko opremo Systran plača Komisija.

310 Finančni izvedenec tožečih strank A. Martin v zvezi s tem ocenjuje, da cena letne uporabniške licence za programsko opremo Systran, ki jo plača Komisija, znaša 760.000 EUR. Ta cena je bila ocenjena na podlagi cene, po kateri svetovna družba za internetne storitve vsako leto plača pravico za uporabo programske opreme Systran, letne cene, ki sta jo v preteklosti plačali dve drugi svetovni ameriški podjetji – eno upravlja internetni iskalnik, drugo pa je specializirano za izdajanje računalniške programske opreme –, cene v višini približno 1,3 milijona EUR, ki jo je nacionalna uprava, katere velikost je najmanj primerljiva z velikostjo Komisije, plačala samo

za posodobitev, ki omogoča uporabo različice 7 te programske opreme, pri čemer je ta uprava tako kot Komisija že imela licenco za trajno uporabo brez pravice do spremembe.

311 Sklicevanjem na ta zasebna podjetja, ki jih je navedel A. Martin, nasprotuje finančna izvedenka Komisije P. Tytgat, ker naj bi šlo za neustrezne primere, ki niso primerljivi s tarifami, ki veljajo za Komisijo. Navedene licence naj bi bile namreč licence za komercialno in ne zasebno uporabo. Komisija naj programske opreme Systran ne bi uporabljala za izboljšanje svoje komercialne ponudbe za širšo javnost, temveč da jo zagotovi stotinam uradnikov. Zato naj vrednost, ki se je upoštevala kot izhodišče za določitev cene licence za spremembo izvorne kode, ne bi bila pravilna in nadaljnjo obrazložitev naj bi bilo treba zavrniti.

312 Kot navaja Komisija, bi moral finančni izvedenec tožečih strank za izhodišče vzeti ceno v višini približno 15.000 EUR, ki je cena licence za nekomercialno uporabo, namenjene upravam, kot ponazarja cena, ki jo je distributer programske opreme Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF) ponudil za letno licenco za programsko opremo Systran Enterprise Server 7, Standard Edition (to pomeni 15.000 EUR za uporabo te programske opreme pri 2500 uporabnikih in približno 15.000 EUR za „English World Pack“, ki vsebuje več jezikov, in sicer angleščino, arabščino, kitajščino, nizozemščino, francoščino, nemščino, grščino, italijanščino, japonščino, korejščino, poljščino, portugalščino, ruščino, španščino in švedščino). Komisija se v odgovorih na tretji in četrti niz vprašanj sklicuje tudi na cenovni razpon od 15.000 (do 100 uporabnikov) in 150.000 EUR ali več (za nedoločeno število uporabnikov in za večplastne potrebe velikih podjetij, ki zahtevajo povezovanje), predviden v sporočilu za javnost skupine Systran za različne vrste licence za uporabo programske opreme Systran Enterprise Server 6 (Workgroup Edition, Standard Edition in Global Edition).

313 Takoj je treba navesti, da si finančna izvedenca strank ne nasprotujeta glede možnosti, da se cena letne licence za uporabo programske opreme Systran, ki jo plača Komisija,

upošteva kot izhodišče za določitev cene teoretične licence za spremembo izvorne kode te programske opreme, ne strinjata pa se glede vrednosti, ki naj bi jo imela ta licenca. V zvezi s tem je treba za primerjavo navesti, da Komisija v odgovorih na tretji in četrti niz vprašanj navaja, da se je družbi Gosselies plačalo 1.925.280 EUR za izvedbo del, ki so ji bila dodeljena, kar se je nanašalo na tri leta, od leta 2004 do leta 2006. Zato je družba Gosselies za vsako od teh let v povprečju prejela 641.760 EUR za izvedbo del, ki jih je zahtevala Komisija.

314 Kar zadeva očitke Komisije glede cene različnih uporabniških licenc, ki jih vsako leto plačajo tri svetovna podjetja, na katera se je skliceval izvedenec tožečih strank (glej točko 310 zgoraj), je na podlagi finančnih dokumentov skupine Systran mogoče ugotoviti, da večina prihodkov te družbe prihaja od zelo velikih strank. V referenčnem dokumentu za leto 2008, ki je bil 29. aprila 2009 vložen pri Autorité des marchés financiers française, je tako navedeno, da je leta 2004 pet največjih strank skupine Systran pomenilo 60,9 % njenega prometa, pri čemer na prvo in drugo največjo stranko odpade popolnoma enak znesek (ali 14,8-odstotni delež), in da je leta 2008 pet največjih strank pomenilo 42,3 % njenega prometa, pri čemer je na največjo stranko odpadlo 10,9 % od 7,6 milijona EUR prometa, to je malo več kot 760.000 EUR. Ta podatek je torej mogoče navesti kot podatek, ki ga je treba upoštevati za oceno cene letne uporabniške licence. To je nekakšna zgornja meja.

315 Treba je še navesti, da v nasprotju s trditvami Komisije glede dokumentov skupine Systran, v katerih je sklicevanje na licence za uporabo programske opreme Systran Enterprise Server, v različici 6 ali 7, to podjetje programske opreme očitno ne distribuira ali oddaja v distribucijo po posebni ceni za upravo. Kot priznava Komisija, je cenovna politika skupine Systran v zvezi z licencami za uporabo njene programske ocene v glavnem odvisna od prodane izdaje. Na primer, glede na primerjavo podatkov, ki jih je Komisija zagotovila za različici 6 in 7 programske opreme Systran Enterprise Server, je najcenejša izdaja te programske opreme, tako imenovana „Workgroup

Edition“, ki jo lahko na enem produkcijskem strežniku z operacijskim sistemom Windows uporablja do 100 uporabnikov, na voljo že za 15.000 EUR, srednja izdaja, tako imenovana „Standard Edition“, ki jo lahko na dveh produkcijskih strežnikih z operacijskima sistemoma Windows in Linux uporablja do 2500 uporabnikov, je na voljo že za 30.000 EUR, najnaprednejša izdaja, tako imenovana „Global Edition“, ki se lahko uporablja na neomejenem številu produkcijskih strežnikov z operacijskimi sistemi Windows, Linux in Solaris brez omejitve števila uporabnikov, pa je na voljo že za 150.000 EUR. Tožeči stranki v pripombah glede trditve Komisije, da cena uporabniške licence ne more biti višja od 150.000 EUR, poudarjata, da je pri ceni, določeni na podlagi sporočila za javnost skupine Systran v zvezi z različico 6 programske opreme Systran Enterprise Server, jasno navedeno, da gre za najnižjo ceno, kot je razvidno iz navedbe „že za“. V obravnavanem primeru naj bi po navedbah tožečih strank šlo za izhodiščno ceno za samo en jezikovni par in samo en strežnik.

316 Glede na te različne utemeljitve in dokumente, navedene v njihovo podporo, je treba znesek hipotetične letne licence, ki jo za uporabo programske opreme Systran plača Komisija in se uporabi kot izhodišče za izračun cene letne licence za spremembo izvorne kode, določiti na 450.000 EUR. Znesek, ki ga predlaga izvedenec tožečih strank, je namreč previsok, ker tudi če se različica, ki jo uporablja Komisija, ponudi več kot 2500 uporabnikom, je ta številka precej manjša od števila uporabnikov v omenjenih treh svetovnih podjetjih, ki najverjetneje ustrezajo najpomembnejšim pogodbam, ki jih je sklenila skupina Systran. Znesek, ki ga je predlagala Komisija, pa je prenizek, ker znesek 150.000 EUR ustreza izhodiščni ceni za rešitev, ki jo je želela Komisija, in ker je, kot sta navedli tožeči stranki, Komisija pa jima ne oporeka, nacionalna uprava, ki je vsaj tako velika kot Komisija, plačala znesek v višini 1,3 milijona EUR za posodobitev različice programske opreme Systran, ki jo uporablja.

317 Na podlagi tega izhodiščnega zneska v višini 450.000 EUR je treba določiti znesek licenčnin, ki bi jih moral plačati kršitelj, če bi skupino Systran zaprosil za dovoljenje za uporabo zadevnih pravic intelektualne lastnine, da bi lahko izvedel dela, predvidena v javnem razpisu. Z uporabo metode izračuna, ki jo predlaga finančni izvedenec tožečih strank in je Komisija resno ne izpodbija (glej točko 319 spodaj), je mogoče znesek letne licenčnine za spremembo izvorne kode veljavno določiti na dvakratni znesek letne uporabniške licence, to je 900.000 EUR, pri čemer je treba v skladu s finančnim izvedencem tožečih strank upoštevati dejstvo, da je Komisija že imela pravico do uporabe te programske opreme, in dejstvo, da te programske opreme ne uporablja širša javnost.

318 Za obdobje med letoma 2004 in 2010 je mogoče znesek teh letnih licenčnin za spremembo izvorne kode tako določiti na 7 milijonov EUR (to je 0,9 milijona EUR letne licenčnine za spremembo izvorne kode, pomnoženo s 7,76, kar ustreza faktorju sedanje vrednosti, ki ga je finančni izvedenec tožečih strank izračunal na podlagi 4-odstotne netvegane stopnje za obdobje med letoma 2004 in 2010, kar skupaj znaša 6.984.000 EUR, zaokroženo na 7 milijonov EUR).

319 V zvezi s tem je treba navesti, da Komisija v resnici ne nasprotuje metodi, ki jo je predlagal finančni izvedenec tožečih strank in jo je uporabilo Splošno sodišče. Komisija v zvezi s tem samo povzema trditev svoje finančne izvedenke, ki samo v odgovor na četrti niz vprašanj navaja, da je izvedenec tožečih strank „namesto posodobitev za pretekla obdobja izračunal kapitalizacije“ in da „najboljši finančni teoretiki priporočajo razdelitev opazovanih obdobij na različne razpone po posebnih parametrih namesto kapitalizacije brez razlik“. Treba je ugotoviti, da metoda, ki jo je uporabil finančni izvedenec tožečih strank, ne temelji na „kapitalizaciji“, kot navaja finančna izvedenka Komisije, temveč temelji na posodobljenih podatkih s 4-odstotno netvegano stopnjo za obdobje med letoma 2004 in 2010, kar ustreza razumni stopnji, ki se lahko uporabi za zadevno obdobje. Komisija ne navaja prepričljivih razlogov za pojasnitev, zakaj Splošno sodišče ne more uporabiti te metode za določitev zneska licenčnin,

ki bi jih morala plačati, če bi skupino Systran zaprosila za dovoljenje, potrebno za izvedbo spornih del.

320 Drugi dejavnik, ki ga je treba upoštevati, je tako imenovani „dodatni“ znesek, ki je nujen za upoštevanje drugih materialnih dejavnikov, ki jih samo z dodelitvijo navedenih licenčnin ni mogoče nadomestiti. Naknadno plačilo zneska licenčnin, ki bi jih morala plačati Komisija, če bi skupino Systran zaprosila za dovoljenje za uporabo zadevnih pravic intelektualne lastnine, da bi lahko izvedla sporna dela, namreč ne more nadomestiti škode, ki jo je to podjetje utrpelo od leta 2004.

321 V zvezi s tem je glede na dokumente iz spisa, zlasti različne izjave, ki sta jih predložili tožeči stranki, da bi dokazali vpliv nezakonitega ravnanja Komisije na dejavnost in razvoj skupine Systran, treba ugotoviti, da sta bila dejavnost in razvoj tega podjetja od leta 2004 vsako leto prizadeta v višini pavšalnega zneska v višini 650.000 EUR (kar je približno 6 % prometa, ustvarjenega leta 2003).

322 Ta dodatni znesek, posodobljen za obdobje med letoma 2004 in 2010, je tako mogoče določiti na 5 milijonov EUR (to je 0,65 milijona EUR navedenega letnega pavšalnega zneska, pomnoženega s 7,76, kar ustreza faktorju sedanje vrednosti, ki ga je finančni izvedenec tožečih strank izračunal na podlagi 4-odstotne netvegane stopnje za obdobje med letoma 2004 in 2010, kar skupaj znaša 5.044.000 EUR, zaokroženo na 5 milijonov EUR).

323 Po drugi strani pa se glede na dokumente iz spisa ni mogoče strinjati, da je treba v tej zadevi v okviru pavšalne presoje utrpele škode upoštevati tako imenovano „prihodnjo škodo“, ki jo je finančni izvedenec tožečih strank ocenil na 15 milijonov EUR. Ocena,

predložena v zvezi s tem, ne temelji na dovolj zanesljivih materialnih podatkih, da bi upravičila njihovo dodelitev.

324 Zadnji dejavnik, ki ga je treba upoštevati pri pavšalni presoji zneska odškodnine, je utrpela nepremoženjska škoda. V zvezi s tem je treba navesti, da je Komisija s svojim ravnanjem skupini Systran odtegnila pravice, ki bi jih lahko izpeljala iz svoje stvaritve. To ravnanje je še toliko hujše, ker je Komisija kot institucija sprejela različne določbe o uskladitvi prava Skupnosti na področju avtorske pravice, ki v tej zadevi niso bile upoštevane. Skupini Systran je torej treba dodeliti odškodnino za nepremoženjsko škodo, ki jo je utrpela zaradi ravnanja Komisije.

325 Ker pa tožeči stranki nista navedli, zakaj naj bi ta odškodnina znašala najmanj 2 milijona EUR, se zdi v okviru določitve pavšalnega zneska odškodnine primerno, da se Komisiji naloži plačilo odškodnine za nepremoženjsko škodo, ki jo je povzročila s svojim ravnanjem, ocenjeno na simbolični znesek 1000 EUR.

326 Iz navedenega izhaja, da je treba skupini Systran dodeliti pavšalni znesek odškodnine v višini 12.001.000 EUR kot povračilo za škodo, ki jo je utrpela zaradi ravnanja Komisije, in sicer:

– 7 milijonov EUR, ki ustrezajo znesku licenčnin, ki bi jih morala Komisija plačati v obdobju med letoma 2004 in 2010, če bi zaprosila za dovoljenje za uporabo pravic intelektualne lastnine skupine Systran, da bi lahko izvedla izboljšave, prilagoditve in dodatke jezikovnih rutin, naštete v javnem razpisu, pri katerih

sta potrebna dostop do prvin različice Systran Unix, ki so vključeni v različico EC-Systran Unix, in njihova sprememba;

– 5 milijonov EUR, ki ustrezajo dodatnemu znesku, in sicer vplivu, ki ga je ravnanje Komisije lahko imelo na promet, ki ga je skupina Systran ustvarila v obdobju med letoma 2004 in 2010, in širše na razvoj te družbe;

– 1000 EUR kot odškodnino za nepremoženjsko škodo.

C – *Ukrepi, ki niso dodelitev odškodnine*

1. Trditve strank

327 Tožeči stranki v nasprotju s Komisijo trdita, da morajo splošna načela iz člena 288, drugi odstavek, ES omogočiti odpravo že povzročene škode in tudi prenehanje nepravilnosti. Namen predloga tožečih strank za takojšnje prenehanje kršitev naj bi bila zagotovitev polnega učinka sprejete sodbe.

328 Komisija meni, da Splošno sodišče poleg dodelitve denarne odškodnine ne more sprejeti še drugih ukrepov, ki jih predlagata tožeči stranki. Splošno sodišče naj namreč pri izvajanju svojih pristojnosti na institucije ne bi moglo nasloviti odredbe ali jih nadomestiti.

2. Presoja Splošnega sodišča

329 Tožeči stranki predlagata, naj Splošno sodišče odredi, prvič, takojšnje prenehanje kršitev in razkritja, ki jih je storila Komisija; drugič, zaplembo vseh nosilcev podatkov, ki jih imata v posesti Komisija in družba Gosselies in na katerih je shranjen razvoj informacijske tehnologije, ki ga izvaja družba Gosselies na različicah EC-Systran Unix in Systran Unix s kršitvijo pravic skupine Systran, in izročitev teh nosilcev podatkov družbi Systran oziroma vsaj njihovo uničenje pod nadzorom, ter tretjič, objavo sodbe v specializiranih časopisih, revijah in na specializiranih spletnih straneh, ki jih izbere družba Systran, na stroške Komisije.

330 V zvezi s tem je treba opozoriti, da mora institucija, katere ravnanje je bilo razglašeno za nezakonito, storiti vse, kar je potrebno, da izvrši sodbo Splošnega sodišča (glej po analogiji člen 266 PDEU). Komisija mora zato sprejeti vse potrebne sklepe za zagotovitev, da se pravice skupine Systran nad različico Systran Unix programske opreme Systran upoštevajo pri delih v zvezi z različico EC-Systran Unix te programske opreme, ki posegajo v avtorsko pravico in strokovno znanje skupine Systran. Če tega ne bo upoštevala in ker škoda, povrnjena v tej zadevi, velja samo za obdobje od leta 2004 do datuma razglasitve sodbe, bo imela skupina Systran pravico, da pri Splošnem sodišču vloži novo zahtevo za povračilo škode, ki bi jo še lahko utrpela.

331 Nazadnje, kar zadeva predlog za objavo v različnih časopisih in revijah ter na spletnih straneh, bo Splošno sodišče še isti dan razposlalo sporočilo za javnost o tej sodbi. To sporočilo za javnost se bo nato lahko povzelo in objavilo v specializiranem tisku. Tožeči stranki bosta tako imeli na voljo sodno odločbo o ravnanju Komisije in sporočilo za javnost, o katerem bo lahko obsežno poročano v tisku, kar jima je lahko v zadoščenje v zvezi s tem. S tem sporočilom za javnost lahko Splošno sodišče tudi v naravi popravi nepremoženjsko škodo ugledu skupine Systran zaradi nezakonitega ravnanja Komisije.

332 Splošno sodišče zato meni, da so interesi skupine Systran zadostno zaščiteni z denarno odškodnino, tako da ni treba ugoditi njenim predlogom za odškodnino v naravi.

Stroški

333 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija s predlogi v bistvenem delu ni uspela, zato se ji v skladu s predlogi tožečih strank naloži plačilo stroškov, ki sta jih ti priglasili.

334 Treba je še navesti, da priprava različnih dokumentov, ki sta jih tožeči stranki predložili v podporo vsebini svojih vlog ali v odgovor na vprašanja Splošnega sodišča glede tehničnih vidikov programske opreme Systran (poročilo, tehnične ocene in stališče H. Bitana), njenih pravnih vidikov (mnenje profesorja Sirinellija) in ocene utrpele

škode (finančne ocene A. Martina), pomeni nujne izdatke v tem postopku, ki jih je zato treba šteti za stroške, ki se povrnejo, v smislu člena 91(b) Poslovnika.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (tretji senat)

razsodilo:

1. **Evropski komisiji se naloži plačilo pavšalne odškodnine v višini 12.001.000 EUR družbi Systran SA.**

2. **V preostalem se tožba zavrne.**

3. **Komisiji se naloži plačilo stroškov.**

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 16. decembra 2010.

Podpisi

Stvarno kazalo

Dejansko stanje . . . . . II - 6090

I – Različice programske opreme Systran . . . . . II - 6090

II – Ozadje razmerij med strankami . . . . . II - 6091

A – Prvo obdobje: od različice Systran Mainframe do različice EC-Systran Mainframe . . . . . II - 6092

1. Prvotne pogodbe med skupino WTC (in drugimi družbami) in Komisijo . . . . . II - 6092

2. Pogodba o sodelovanju med skupino Systran in Komisijo . . . . . II - 6095

B – Drugo obdobje: od različice Systran Unix do različice EC-Systran Unix . . . . . II - 6104

C – Tretje obdobje: od javnega razpisa z dne 4. oktobra 2003 . . . . . II - 6109

Postopek in predlogi strank . . . . . II - 6111

Pravo . . . . . II - 6114

I – Dopustnost . . . . . II - 6114

A – Predlog, naj Splošno sodišče Komisiji naloži plačilo odškodnine za zatrjevano škodo . . . . . II - 6114

1. Utemeljenost tožbe . . . . . II - 6115

a) Trditve strank . . . . . II - 6115

b) Presoja Splošnega sodišča . . . . . II - 6116

Pripombe glede pristojnosti v zadevah v zvezi s pogodbenimi in z nepogodbenimi razmerji . . . . . II - 6116

Preučitev odškodninskega zahtevka, ki sta ga predložili tožeči stranki . . . . . II - 6120

Preučitev dejavnikov, na katere se Komisija sklicuje v podporo obstoju pogodbenega dovoljenja za razkritje informacij, ki bi bile lahko zaščitene z avtorsko pravico, in strokovnega znanja tretji osebi . . . . . II - 6126

2. Nejasnost tožbe . . . . . II - 6135

a) Trditve strank . . . . . II - 6135

b) Presoja Splošnega sodišča . . . . . II - 6135

3. Nepristojnost Splošnega sodišča za ugotavljanje kršitve pravic v okviru tožbe zaradi nepogodbene odgovornosti. . . . . II - 6137

a) Trditve strank . . . . . II - 6137

b) Presoja Splošnega sodišča . . . . . II - 6138

B – Drugi predlogi . . . . . II - 6140

II – Vsebinska preučitev . . . . . II - 6142

A – Pravice, na katere se sklicujeta tožeči stranki, in nezakonitost ravnanja Komisije . . . . . II - 6142

1. Primerjava več različic programske opreme Systran. . . . . II - 6143

a) Trditve strank . . . . . II - 6143

b) Presoja Splošnega sodišča . . . . . II - 6146

2. Nezakonitost ravnanja Komisije ..... II - 6154

a) Trditve strank ..... II - 6154

Kršitev avtorske pravice ..... II - 6154

Uveljavljane pravice v zvezi s strokovnim znanjem ..... II - 6172

b) Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6176

Pravice, na katere se tožeči stranki sklicujeta v zvezi z različico Systran Unix programske opreme Systran ..... II - 6177

Trditev, da lahko Komisija na podlagi svojih pravic prezre pravico tožečih strank do ugovora ..... II - 6182

Narava del, za izvedbo katerih je Komisija pooblastila tretjo osebo .. II - 6187

B – Utrpela škoda in vzročna zveza ..... II - 6202

1. Škoda, ki jo je utrpela družba Systran Luxembourg, in vzročna zveza ..... II - 6202

a) Trditve strank ..... II - 6202

b) Presoja Splošnega sodišča ..... II - 6203

2. Škoda, ki jo je utrpela skupina Systran, in vzročna zveza ..... II - 6204

a) Trditve strank ..... II - 6204

Različne oblike škode, njena resničnost in vzročna zveza ..... II - 6204

Prvotna ocena izgube vrednosti neopredmetenih sredstev ..... II - 6207

Druge ocene škode ..... II - 6209

b) Presoja Splošnega sodišča . . . . . II - 6212

Zmanjšanje vrednosti delnic družbe Systran Luxembourg . . . . . II - 6213

Ocena izgube vrednosti neopredmetenih sredstev . . . . . II - 6213

– Prvotna ocena, ki sta jo predlagali tožeči stranki. . . . . II - 6214

– Resničnost škode, ki jo je utrpela skupina Systran, ter vzročna zveza med to škodo in ravnanjem Komisije. . . . . II - 6215

– Pavšalna ocena škode . . . . . II - 6219

C – Ukrepi, ki niso dodelitev odškodnine . . . . . II - 6230

1. Trditve strank . . . . . II - 6230

2. Presoja Splošnega sodišča . . . . . II - 6231

Stroški . . . . . II - 6232